

₹20

జనవరి - 2018

దక్కన్

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక

ల్యూండ్

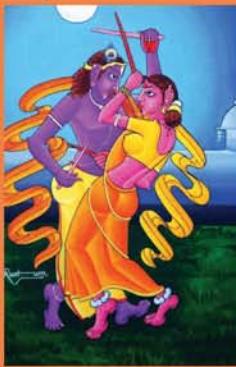
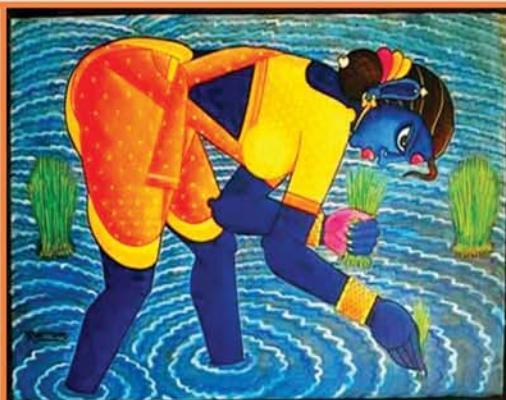

Rust my,

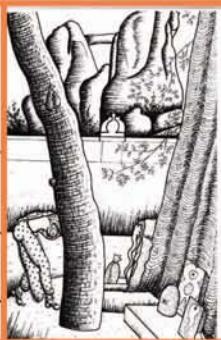
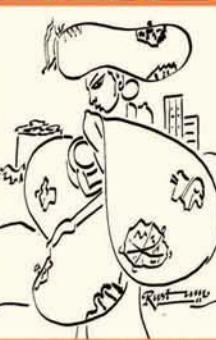
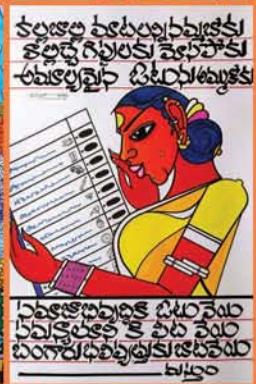
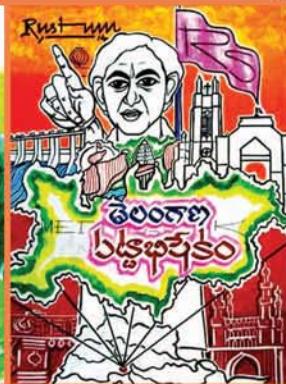
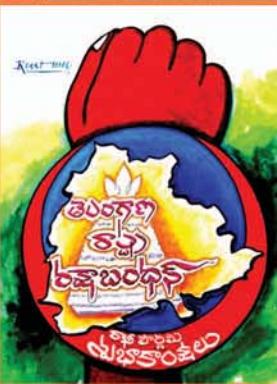
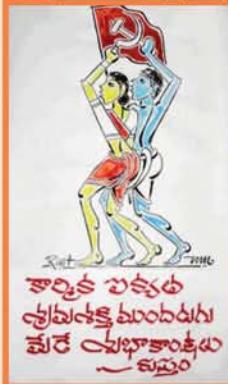
- ❖ ‘నుమాయిష్’, ‘సమృక్త-సారలమ్మ’ ❖ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు
- ❖ హైదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్ 2018 ❖ అస్తీత్వ ఆవిష్కరణలు

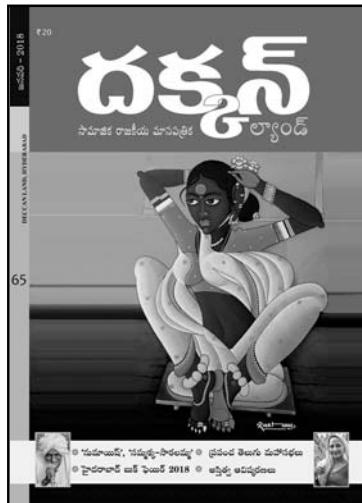

**Artist:
MOHAMMED RUSTUM**

ಸಮಾಜ ಜೀವನ ಪ್ರಕಿಳಿಂಬಾನ್ವಿ
ರಂಗಾಲ್ಯೆ ಲಭಿಸಿದ್ದಾರ್ಥಿಕರು,
ರಮೇಶ್ಯ ಶಿಖಾಲತ್ತಿ ಮುಲಿಪಿಂಬಿನ
ಸ್ವಜನಕಾರುದು, ತೆಂಳಾಣ ಅಂಥ್ರೋ
ಪಾಕಾನ್ವಿ ರೆಪರೆಂಬಾಡಿಂದಿನ
ಕರ್ಕಾಡೆವಿ, ಕರ್ಕಲ ವರ್ಧಿಸಿನಂತಹ
ವಿಜೀವಿಸಿದ್ದಾರುನಿ ಕೊರ್ಕಿರ್ತು
ಮಾನವರಾ ವಾದಿ ಮಾನ್ಯತೆ ರುಷ್ಟು.
ಚಿತ್ರೆಳಿಜಾನ್ವೆ ಈಸ್ವರಿಗಾ ಚೆನ್ನಾನಿ
ವಿಭಾಗಾಂಶಾನಿ ಪ್ರದ್ಯಂಸ್ತು ಅಳಿಸಿದೆಲಕ್ತ,
ಸಾಮ್ಯಾಲಕ್ತ ಪದ್ಯಾಸ ಪೆಡುತ್ತನ್ನ
ಗೀರ್ಜಾರುದು.
ಪ್ರಶ್ನೆಕ ಕಥನಂ ಲೋಹಿ ವೇಜೆಲ್ಲೋ

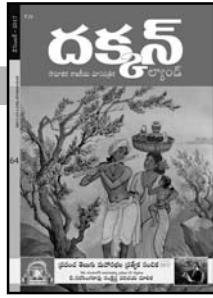
నిరంతర కృష్ణపులుడు

చైతన్యశిలమైన ఆలోచనతో అరుదైన రంగుల
ప్రపంచాన్ని సృష్టించిన కళాజీవి. దశాబ్దాల
కృషితో ఒక ప్రత్యేకతను సాధిస్తూ పల్లెనుంచి
ప్రపంచం మెచ్చే స్థాయికి ఎదిగి తన
మూలాలను మరవక ప్రత్యేక అస్థిత్వంతో
కళాలోకపు ఆదరాభిమానాలు అందుకుంటున్న
చిత్రకారుడు. మనిషి బతుకును బొమ్మలో
పోతపోసిన కళాకారుడు రుస్తుం.

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్స్

దక్కన్ ల్యాండ్ |

‘దక్కన్ ల్యాండ్’కు రామోజీ ప్రశంసన

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంగా ‘దక్కన్ ల్యాండ్’ డిసెంబర్లో ప్రమరించిన ప్రత్యేక సంచికను అందుకుని సముద్రంగా పరిశీలించి ‘రామోజీ శ్యాండేషన్’ షైర్కన్ రామోజీరావు పంపిన స్టుండన పూర్వక లేఖను యథాతథంగా ప్రమరిస్తున్నాం. - ఎడిటర్, దక్కన్ ల్యాండ్

శ్రీ యం. వేదకుమార్ గారికి,
సంపాదకులు,
‘దక్కన్ ల్యాండ్’ మానవత్తిక
నమస్కే,

మీరు మా షైర్కన్ శ్రీ రామోజీరావుగారికి అభిమానంగా పంపిన పత్రిక ప్రతి అందింది. ధన్యవాదాలు. ఆయన దాన్ని పరిశీలించి మాకు పంపారు.

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలను పురస్కరించుకుని ‘దక్కన్ ల్యాండ్’ డిసెంబరు సంచికను ప్రత్యేకంగా వెలుపరించడం ప్రశంసనీయం. తెలంగాణ నుడికారాల సాగసుకు అద్భుతమైన వ్యాసాలు పత్రికకు శోభనిచ్చాయి. భాషా సంబంధిత చర్చనీయంశాలకు చోటిస్తూనే కాంచనపల్లి రామారావు, ఎన్.గోపి, పసుపులేబి మల్లికార్జునరావు, గోరటి వెంకన్ తదితర సాహితీవేత్తల రచనలను భిన్నకోణాల్లోంచి పరిశీలిస్తూ వ్యాసాలు ఇష్టపడం ముదాపాఠం. ‘మాభూమి’ చలనచిత్రంతో తెలుగు వెండితెరకు మల్లివాసనలద్దిన బి.సరసింగరావు గారు సాహిత్య, కళారంగాల్లో చేసిన కృషిని సముద్రంగా అందించిన ఈ సంచిక ఆయన అభిమానులనే కాదు, పరిశోధకులనూ ఆకట్టుకుంటుంది. జానపద కళాష్టకల నుంచి చిత్రకళా తపస్సుల వరకూ, కాకతి దేవతకు సంబంధించి చారిత్రక విశేషాల నుంచి తెలంగాణ సినీ చరిత్ర వరకూ అందరినీ, అస్వించేనీ స్పృశించిన ఈ సంచిక పారకుల అభిమానాన్ని చూర్గాంటుందున్నది మా నమ్మకం. ఈ స్వార్థిరాయక కృషిలో భాగస్వాములైన మీకు, మీ సహచరులకు అభినందనలు.

ఈ లేఖతో పాటు తెలుగువెలుగు, బాలభారతం పత్రికల ప్రతులనూ జత చేస్తున్నాము.

సంక్రాంతి పుభాకాంక్షలతో..

మీ

విష్ణు చైతన్య జాస్తి

తెలుగు వెలుగు చోఱిరహితం

రామోజీ ఫిర్మ్స్ లిమిటెడ్, హైదరాబాద్ -501 512, తెలంగాణ. ఫోన్: 08415 246 888. admin@ramojifoundation.org

ఆన్‌లైన్ దావూ దక్కన్ ల్యాండ్ చందా చెల్లింపు

దక్కన్ ల్యాండ్ బ్యాంకు భూతా విపరాలు

Name : DECCAN LAND, Kotak Account No: 7111218829

Bank: KOTAK MAHINDRA BANK

IFSC Code:KKBK0000555

Branch Code : 000555,

MICR Code : 500485007

తెలుగు మహాసభలు

ప్రత్యేక సంచిక బాగుంది

మీరు వెలుపరించిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల ప్రత్యేక సంచిక అనేక విలువైన శీర్షికలతో తెలుగు తేజాన్ని దశదిశాలా చాటింది. భావి తరాలకూ ఇది ఒక రికార్డు. ఎప్పటికీ గృహ గ్రంథాలయంలో ఉంచుకుని మనసుకు మనసంగా పునశ్చరణ చేసుకోవాలిందే. తీర్చిదిద్దిన సంపాదకులకు అభినందనలు.

-కండాళై రాఘవాచార్య, హైదరాబాదు.

❖ ❖ ❖

తెలంగాణ తెరకు తొలివెలుగు

బి.నరసింగరావు

అంతర్జాతీయ భ్యాతిపొందిన నుప్రసిద్ధ నవ్య సినిమా దర్శకులు బి.నరసింగరావు జీవిత కళా చలన చిత్రయాత్ర డిసెంబరు ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల ప్రత్యేక సంచికలో అందించడం ఎంతో విశేషం. సినిమా వినోదంకోసం కాదు, సమాజ చిత్రణకోసం అని నమ్మి వెండితెరపై ‘మాభూమి’, రంగులకల, ‘దాసి’, మట్టి మనుషులు’, ‘మావూరు’ వంటి ఆభిముత్యాలైన చిత్రాలను ఆవిష్కరించి తెలంగాణ మట్టి వాసనలను దశదిశలా వ్యాపింపజేసిన స్పృజనశీలి బి.నరసింగ రావుగారి గురించి ఎన్నో విషయాలను తెలుసుకునే అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు.

-రజని, మహబూబ్ నగర్

❖ ❖ ❖

ఆచార్య గోపి కవిత్వంలో తెలంగాణ

గుండెచప్పడు

తెలంగాణ వచన కవుల్లో రెండో తరానికి చెందిన నుప్రసిద్ధ కవి డా॥ఎన్.గోపి కవిత్వంలోని అంతర్జ్ఞినతను విశేషిస్తూ ఆచార్య బన్న ఐలయ్య రాసిన వ్యాసం పరిశోధనాత్మకంగా సాగింది. విభిన్న సందర్భాలలో తెలంగాణ అంశాలను స్పృశిస్తూ ఆచార్య గోపి రాసిన కవితలను తిరిగి ఈ వ్యాసం దావూ మరోమారు పారకులకు స్ఫూర్తి పథంలోకి తీసుకువచ్చారు.

-పేక్ నసీమా, సికింద్రాబాద్

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపటి: 6 సంఖిక: 5 పేజీలు: 68

జనవరి - 2018

సంపాదకులు యం. వేదకుమార్

9848044713

editordeccan@gmail.com

సహాయ సంపాదకులు

తిరునగర శ్రీనివాస్

స్టోర్ కరస్టాండెంట్

కె. స్థభాకర్

8106721111

సర్కులైప్స్

పాండి. మొహన్‌లార్

వాణిజ్య ప్రక్రటినలు

సీరిజ్

9030626288

ఫాటోగ్రాఫర్

బి.స్టోమ్

8374995555

కార్టీన్ ముఖాచత్రం

మహృద్ రుస్తం

చిత్రాలు

కూరెళ్ శ్రీనివాస్

layout & composing @

CHARITHA IMPRESSIONS

printed @ DECCAN PRESS

ఆజామాబాద్, హైదరాబాద్ - 500 020.

కార్యాలయ దీరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM"

3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029 Telangana

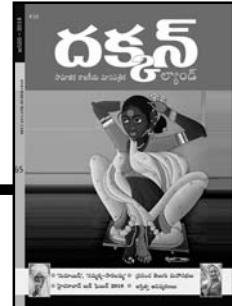
Mobile: 9030626288 Fax: 040-27635644

E-mail: deccanlandindia@gmail.com
website : www.deccanland.com

కృతజ్ఞతలు

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక సాహిత్యం విభాగంలో సలహాలు, సూచనలు అందించిన దా॥ ఎన్. రఘుకు, మహాసభల ఫోటోల సౌజన్యాన్ని పొందినందుకు నమస్తే తెలంగాణ వారికి మా కృతజ్ఞతలు.

లోపలి వేజీల్లో...

అనందాసుభూతుల్లి మిగిల్చిన ఆర్ట్ ఎర్జెజషన్	చీ.కృష్ణారాల	8
మరుగుసబడిన మాసిక్సం గవ్వ మురపాల రెడ్డి	సుంకీర్ణి నారాయణరెడ్డి	9
వింపు తిలగిన వాగిపొడ్డు గిజురు మామిడి గువ్వగూడు	పరిష్క లోకేష్వర్	12
భాగ్యనగరం నడిబొడ్డున పుస్తక యజ్ఞం	కోయ చంద్రమోహన్	15
నిజాల నిగ్దదేశీశ లిసార్ పాటలు	అంబి వేకువ	17
ప్రాదరాబాద్ “నుమాయిష్” జాతర	తాళ్ళూలి కమలారాణి	20
అర్ధాన ఫాటోలకు సరైన తిరునామా రవిరెడ్డి	టీ.ఎస్స్	21
వనదేవతల స్పీరూపాలు సమ్మక్క - సారలమ్మ	మంత్రి శ్రీనివాస్	23
రంగుల ప్రపంచపు దార్శనికుడు	తాళ్ళ ఉపక్రీ	25
తెలంగాణలో తొలి ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు	ఎం.డి. కరీం	27
మహా సంకల్పం	డా. ఎన్. గోపి	32
ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల విశేషాలు	దక్కన్ ముఖ్యమంత్రి	33
‘తెలుగు’కు ఇది ఆదరణిష్టవం	సంకేర్ణలి నాగేంద్రశ్రీ	46
సీఎం పుస్తక సందేశం	దక్కన్ ముఖ్యమంత్రి	49
భాష పండించి.. యాస వెలిగించి..	గడ్డం కేశవమార్తి	54
అస్త్రు అవిష్కరణ ఆకాంక్షలు	తెలంగాణ ప్రమాదాలు	56
‘మన్ జ్ఞాన్‌రూపిజాన్’ మన చరిత్రలో మెలసిన తొలితరం తార	పాండి.రమేష్బాబు	58
రాజాస్థానంలో కాదు ప్రజల మత్తిష్టాల్లో నిలిచిన తత్త్వాలు	సంగీసెట్లి శ్రీనివాస్	61
‘తొలి సంజ’ తెలంగాణ తొలినాటి ఆధునిక కవిత్వం	తిరునగర శ్రీనివాస్	63
పుస్తకాలు	దక్కన్ ముఖ్యమంత్రి	65

‘దక్కన్ ల్యాండ్’లో అచ్చవుతున్న రచనలలో శ్విక్రమవుతున్న అభిప్రాయాల న్యాయాలు న్యాయాలన్నే సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. ‘దక్కన్ ల్యాండ్’ను ప్రజాస్థానీక అభిప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపత్ర రాజకీయార్థిక, సామాజిక సాహిత్య విశ్లేషణవేదికగా తీర్చిదిద్దాలన్నదే మా సంకల్పం. అంధకు అనుగుణానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకు, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందిం చడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, సమస్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పారకు ల్లో అవగాహన పెంపాందించడమే ‘దక్కన్ ల్యాండ్’ లక్ష్యం.

JBR ARCHITECTURE COLLEGE

HYDERABAD

JBR Architecture College was established by Jogiapally B.R.Educational Society in the year 2012 under the patronage of Sri Late J.Bhaskar Rao garu , devoted Educationist and Philanthropist, with a view to impart quality Architectural Education with state of the art infrastructure and Creative learning environment.

JBR Architecture College is approved by the Council of Architecture , affiliated to Jawaharlal Nehru Architecture & Fine Arts University - JNA&FAU Hyderabad and is offering Five year Bachelor of Architecture Course.

The college is located in Bhaskar Nagar, Yenkapally in a sprawling 100 acre campus . The campus also houses many prestigious institutes of the Group including Medical, Engineering, Dental, Pharmacy and Law Colleges, with a combined strength of more than 10,000 students and best infrastructure and sports facilities.

JBR Architecture College Building is one of the best Architectural Campuses in the States of Andhra Pradesh & Telangana with Contemporary Architectural Design

incorporating many Green Building Principles and innovative features. The institute has established State of the Art Infrastructure for Architectural Learning with Wifi Facility, Audio Visual Equipment in every class room and studio, well stocked Library, e-library, Computer Lab with advanced programs and soft wares., A spacious Auditorium, Landscaped Open Air Theater, Construction Yard etc., College Bus Facility is also available from every part of the city.

It has a team of highly qualified Faculty coming from different parts of the country graduated from various reputed national institutions and supported by highly experienced Visiting Faculty with international experience.

JBR Architecture College aims to become one of the Premier Architectural Institutes in India and plans to evolve into a School of Excellence, offering Post Graduate Courses in Architecture, Urban Planning, Landscape Architecture, Construction Management etc. A Research and Consultancy Cell is going to be set up soon in the campus to promote advanced research in the related fields and to facilitate interaction and collaboration with reputed Institutes in India and abroad.

JBR ARCHITECTURE COLLEGE

HYDERABAD

Bhaskar Nagar, Moinabad Mandal, R.R. District, Hyderabad, Telangana State, India-500075.
Contact No: 08143-235240, 235241, 235242, 9703372442, 9703277053, Fax: +91 40 2330 4036
email: jbrarchitecture@gmail.com, website: <http://www.jbrarchitecture.com/>

DECCAN tv

Voice of Telangana

వెల్లి విలిసిన తెలుగు భాషాభామానం

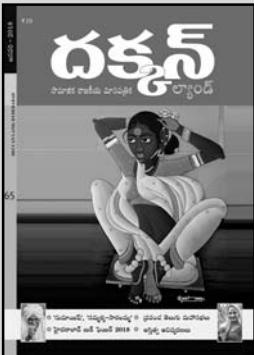
తెలుగు భాషా ప్రాభవాన్ని చాటుతూ 2017 డిసెంబర్ 15 నుండి 19 వరకు ఐదు రోజులపాటు ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు తెలంగాణ ప్రభుత్వం, సాహిత్య అకాడమీ సారధ్యంలో హైదరాబాద్ వేదికగా హైభవంగా జరిగాయి. ఈ మహాసభలలో కవులు, కళాకారులు, మేధావులు, భాషాభిమానులందరో పాల్గొని విభిన్న అంశాలపై ప్రసంగించారు. తెలంగాణలోని తెలుగు భాషకు ఉన్న చారిత్రక, సాంస్కృతిక, సాహిత్య మూలాలను వెల్లడించే విభిన్న కార్యక్రమాలు మహాసభల వేదికలపై జరిగాయి. తెలుగును విశ్వవ్యాప్తం చేసేందుకు అందరూ సంకల్పం తీసుకుని ఆ దిశగా సాగాలన్న పిలుపునిచ్చారు. బాలసాహిత్య సదస్సు, బాలకవి సమేళనం, విమర్శ పరిశోధన తదితర ఎన్నో అంశాలను సాహితీ చర్చలు, కవయిత్రుల సమేళనం, బృహత్ కవి సమేళనం, కార్యానులు, నాట్యాలు, స్టోంపుల ప్రదర్శనలు, పాత్రికేయులు, సంపాదకుల సదస్సు, భాషా సదస్సు వంటివి భాషాభిమానుల సమక్షంలో జరిగాయి. అప్పోవధానం, శతావధానం, నేత్రావధానం, అంగుష్ఠావధానం, హస్యావధానాలలో పద్యవైభవం కూడా పరిధవల్లింది. వివిధ వేదికలపై కొత్తగా ప్రచురించిన ఎన్నో పుస్తకాలను రచయితలు ఆపిష్టరించారు. తెలుగును పరిరక్షించి ప్రాభవాన్ని చాటుతూ, తప్పనిసరిగా ఇంటర్వీడియట్ వరకు అమలు చేయాలన్న ప్రభుత్వ సంకల్పం కార్యరూపం దాల్చుతుందనీ ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. ప్రపంచ దేశాలలో స్థిరపడిన తెలుగు భాషాభిమానులు హజరై భాషా వ్యాప్తికి జరిగే కృషిలో భాగస్వాములు అవుతామని ప్రతిజ్ఞ బూనారు. ఇదే క్రమంలో తెలుగు భాషా పండితుల సమస్యలపై ప్రభుత్వం దృష్టి పెట్టాలన్న సూచనలు కూడా వచ్చాయి. తెలంగాణ ప్రాంతంలోని విస్తృత కవులు, కళాకారుల జీవిత విశేషాలతోపాటు ప్రాచీన కావ్యాలు, నిఘంటువులు, పదకోశాల ప్రచురణలు కూడా ప్రభుత్వం చేపట్టాలని పలువురు కోరారు. భాష ఆధునికరణ, విస్తరణ జరిగితే వినియోగం ఎక్కువుతుండన్న కోణంపై దృష్టి సారించి బహుళ సంస్కృతులను వర్ణించే విశ్వభాషగా తెలుగుకు గుర్తింపు దక్కాలన్న పలుపురి అభిలాష నెరవేరాలంబే సమన్వయ కృషి అవసరం. వ్యవహర్తలు పెరిగితే భాషకు మనుగడ ఉంటుండన్న విషయాన్ని గమనిస్తూ భాషాభిప్రార్థింపు అడుగులు వేయాలి. భాషను పండించి యానను వెలిగించి రేపటి తరానికి తెలుగుపై కొత్త చైతన్యం అందించేందుకు మహాసభలు ప్రయత్న ప్రేరకాలుగా నిలిచాయని చెప్పాచ్చు.

హైదరాబాదు రెండు ప్రధాన కార్యక్రమాలకు ఈనెల వేదిక కానున్నది. ఎప్పుడెప్పుడా అని ప్రతి సంవత్సరం పుస్తక ప్రేమికులు ఎదురుచూసే హైదరాబాదు జాతీయ పుస్తక ప్రదర్శన 2018 (HBF - Hyderabad National Book Fair 2018) 18th - 28th January వరకు నిర్వహించనున్నారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వివిధ భాషలకు చెందిన పుస్తకాలు హైదరాబాదులో కొలువుతీరసున్నాయి. 1938 నుండి ప్రారంభమైన నేటి వరకు నిరంతరాయంగా కొనసాగుతూ ప్రపంచ ప్రభ్యాతి పొందిన హైదరాబాదు నుమాయిష్ పారిశామిక ప్రదర్శన (Industiral Exhibition) 1st January to 15th February వరకు జరగనున్నది. విభిన్నత, విశేషతల సమేళనంగా పేరొందాయి Book Fair, Numaish ప్రదర్శనలు. రచయితలు, పారకులకు 'దక్కన్ల్యాండ్' మాసపత్రిక పక్కన 2018 నూతన సంవత్సర, సంక్రాంతి శుభాకాంక్షలు. భాషా, చారిత్రక, రాజకీయ, సామాజిక, సాహిత్య, సంస్కృతుల మేళవింపుగా విభిన్నతను అందించాలన్న సంకల్పంతో ఆరేట్లగా సాగుతున్న దక్కన్ల్యాండ్కు మీ సహకారాన్ని సదా కోరుతున్నాం.

వెదకుమార్.ఎస్.

(యం. వేదకుమార్)

ఎడిటర్

ఆనందానుభూతుల్న మగిల్నన ఆర్ట్ ఎగ్జిబప్పన

కళలు వధిల్చినచోట సమాజం శైతన్యవంతమవుతుంది. కళాకారుల్లోని అంతరంగాల్లో దాగుస్తు స్పజనను వెలికిటీసినపుడే వారి హృదయం బయటి ప్రపంచం ముందు ఆవిష్కృతమై వారి ప్రతిభ విశ్వవ్యాప్తం అవుతుంది. ఇదే ఉద్దేశ్యంతో ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంగా ఎల్.బి. స్టేడియంలో ప్రాదర్శాద ఆర్ట్ సాఫ్ట్ వందమంది చిత్రకారులతో డిసెంబరు 20న ఒక శిబిరాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. తెలంగాణకు సంబంధించిన పరిధి లోనే, నేపథ్యంలోనే చిత్రాలు గీయాలనేది నిబంధన. ఒక్కే చిత్రకారుడు ఒక్కే ఇతివ్యత్తాన్ని తీసుకుని అద్భుతమైన కళాఖండాలను స్పష్టించారు.

శిబిరమంతా వర్షారంజితమై
ఆపోదకర వాతావరణంలో ఇంద్ర
ధనుస్సును ఆవిష్కరించింది. ఒక్కాక్క ఇతివృత్తంతో ఒక్కాక్క
పెయింటిగీను రూపొందించడం శిబిరానికే ప్రత్యేకతగా నిలిచింది.
సంస్కృతి, గ్రామీణ నేపథ్యం, త్రై, ఉద్యమం ఇలా ఎన్నోన్నో
ఇతివృత్తాలతో శిబిరాలు కొనసాగాయి. తెలంగాణలో జరుగుతన్న
తొలి ప్రపంచ మహాసభలు కాబట్టి ఇతివృత్తంగా ‘తెలంగాణ’ను
ఎంచుకున్నట్టు ఆట్టి సొసైటీ అధ్యక్షులు రమణారాద్ది తెలిపారు.
తెలంగాణ పట్ల వాతావరణం, తెలంగాణ ఉద్యమంలో విద్యార్థులు,
యువత కీలకపొత్త గురించిన చిత్రాలు అలోచనాత్మకంగా సాగాయి.
ఒగ్గకథ కళాకారుడు స్వార్థియు చుక్కా సత్తయు చిత్రం, పద్మశ్రీ ఆవార్దు
గ్రహిత ఎక్కా యాదగిరిరావు చిత్రాలను ఆకట్టుకునేలా శిబిరంలో
గీసారు. తెలంగాణ స్నేహి ఆధునిక రూపంలో ప్రతిబింబించే చిత్రాన్ని

రమణారెడ్డి చిత్రించారు. కళలతో మానసిక వికాసం అందుతుంద నడానికి నిదర్శనంగా ఈ శిబిరం కనిపించింది. ఉథయ తెలుగు రాష్ట్రాల నుండి వచ్చిన చిత్రకళాకారులు అక్రితిక అంద్ కాన్వెస్, ఆయల్ పెయింట్స్, వాటర్ కలర్స్తో తీర్చిదిద్దిన ఈ కళా ప్రదర్శన తెలంగాణ పల్లె సంస్కృతి, సంప్రదాయాలకు నిలువుటద్దంగా

-టి.కృష్ణారెడ్డి
m : 9959404989
e : krishnachary369@gmail.com

తెలంగాణ సాహిత్య దృశ్యం

మరుగునబడిన మాణిక్యం

గవ్వా మురహల రెడ్డి

“మత్తడి” సంకలనంకేసం తెలంగాణ కవిల్ని దేవులాడు తున్నప్పుడు తగిలిన కవ్యాల్ని ఈయన ఒకడు. “ముంగిలి”కోసం కడప బ్రోన్ గ్రంథాలయానికిళ్ళినప్పుడు ఈ కవి “గుంటక పురాణం” కన్పడితే జెరాన్ తెచ్చుకున్న. ఏడాడికింద నావడ్డ పి హాచ్చి చేస్తున్న విద్యార్థితో కలిసి “పిల్లలమ్పు” పోయినం సూర్యపేటలో ఉంటున్న కవిసోదరుని కొడుకు మహేందర్ రెడ్డి దగ్గరికి, ఆ కుటుంబ పురోహితుని దగ్గరికి వెళ్ళినం. వారి కుటుంబ వివరాలుతప్ప రచనల వివరాలేమీ తెలియ లేదు.

1960ల నాటికే ఆ కుటుంబంవారు అమెరికాకు వెళ్ళినారు. అంటే తెలంగాణ నుంచి అమెరికాకు వెళ్ళిన బహుశా తొలితరం వారి కుటుంబం. 1949 నాటికే ఆ కుటుంబంలో డాక్టర్లు, లాయర్లు ఉన్నారంటే అధునికతను తొలినాళ్ళలోనే అందుకున్న కుటుంబం వారిదని అర్థమవుతున్నది. విద్యారంగంలోనేకాక, సాహిత్యరంగంలోనూ ఆ కుటుంబబం ముందున్నదని అర్థమవుతుంది. వీరు ఏడుగురు అన్నదమ్ములు. వీరి తండ్రి పిచ్చిరెడ్డి ‘కవిత్వం, వైద్యం, లలితకళలందు అసకి కలవారు’. ఏడుగురు అన్నదమ్ముల్లో జానకి రామరెడ్డి ((1898-1973)ఇతని ‘పారతంత్ర్యం’ అనే కవిత గోలకొండ కవుల సంచికలో ఉన్నది. ‘దేశబంధు’,

‘దాసకల్యాయమం’ ముద్దిత రచనలు. కానీ అలభ్యం ‘సత్తుథం’, ‘సుధాకరుడు’ ‘దైవచింతన’ అముద్దిత రచనలు), అమృతరెడ్డి ((1896-1961) ఇతడు రైతు మీద రాసిన ‘సోదరా’ అనే కవిత. గో.క.సం.లో ముద్దించబడింది. ‘అమృత గీతములు’ లభించడంలేదు. ఇతడు ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్ తొలి కార్యవద్దంలో సభ్యుడు), మురహరిరెడ్డి (1902-1949) కవులు, రమణారెడ్డి అర్పిస్తే.

ఈ గవ్వా సోదరులలో ఒకరైన మురహరిరెడ్డి డాక్టర్, కవి, నాటక రచయిత, యాక్ట్రిషిస్ట్. జాతీయవాది. ఆంధ్రమహాసభ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నాడు. ఇతని ఊరు పిల్లలమ్పు. (బకప్పుడు నల్గొండ జిల్లా, ప్రస్తుతం సూర్యపేట జిల్లా). సూర్యపేటకు అతి సమీప గ్రామం. ఈ గ్రామం చారిత్రిక ప్రసిద్ధి గాంచినది.

రేచర్లరెడ్డకు రాజధానియైన గ్రామం. రామప్ప దేవాలయాన్ని

తలపించే దేవాలయానికి ప్రసిద్ధి. తెలంగాణ చరిత్రకు, రేచర్లరెడ్డకు, రేచర్ల పద్మనాయకులకు, కాకతీయులకు సంబంధించి కీలక శాసనాలకు నిలయం. ఈ గ్రామ వతన్దార్ పిచ్చిరెడ్డి ఆరవ కొడుకు మురహరిరెడ్డి. అల్ప పయసులోనే చనిపోయినా అనల్పమైన రచనలు చేసిందు.

తెలంగాణను జాగ్రత్తం చేసిన గ్రంథాలయోద్యమంలో భాగంగా ఈ గ్రామంలో మురహరిరెడ్డి తన సోదరులతో కలసి 1920లో గ్రంథాలయం స్థాపించడం ఆ కుటుంబ ఆధునిక చైతన్యానికి ప్రతీక.

ఈ గ్రంథాలయం పేరు “రేచర్ల బేతిరెడ్డి”

గ్రంథాలయం. బేతిరెడ్డి, సామిరెడ్డి సోదరియైన వల్లసాని కుమారుల వంశమే రేచర్ల పద్మనాయక వంశం.

కృష్ణదేవరాయలు, రాజరాజ సరేంద్ర పేర్లతో తెలంగాణలో గ్రంథాలయాలు ఏర్పడుతున్న కాలంలో స్థానిక రాజు పేరుతో గ్రంథాలయం ఏర్పాటుచేయడం ఆ కుటుంబ స్థానీయతా స్ఫురకు నిదర్శనం.

మురహరిరెడ్డి వైద్యుడుగా సేవచేస్తూనే అనేక రచనలు చేసిందు. ‘గుంటక పురాణం’తో పాటు ‘హాలికుడు’, ‘ఖండ కావ్యం’ అనే పద్య కృతులను వెలువరించిందు. ‘విక్రమసింహ’ చారిత్రక నాటకంతో పాటు ‘కళ్యాణి’, ‘అల్లుళ్ళ సంత’ అనే సాంఘిక నాటకాల్ని వెలువ రించిందు. ‘కాంగ్రెసు చరిత్రను బుర్రకథగా రాసిందు.

కవిత్వ రచనల్లో ‘హాలికుడు’, ‘గుంటక పురాణం’ బాగా ప్రాచుర్యం చెందినవని చరిత్రకారులు రాసింద్రు.

నాటకాలు రాయడంతోపాటు వాటిలో నటుఢిగా కూడా క్రియాశీలంగా ఉండేవాడని విమర్శకులు అన్నారు. ఆయన రచనల్లో నాకు రెండు మాత్రమే దొరికినవి. అవి ‘కల్యాణి’ అనే సాంఘిక నాటకం. ‘గుంటక పురాణం’ అనే పద్యకృతి.

కల్యాణి:

కల్యాణి నాటకంలోని

‘మాదిగ మాలలు’ మనతోబుట్టిన మానవజాతండి

మనము పెట్టిన మధ్య పేర్లతో మదిలో తెలియండి

కనము వినము యేదేశమందు నీ కడ జాతులనండి

మతాధికారులు మర్యాదాలమన మతివీదారండి”

అనే మాటలు ఈ నాటకం సంస్కరణ భావాలు ఇతివృత్తంగా కలదని తెలుపుతున్నామి.

‘కల్యాణి’ అనే హరిజన స్త్రీకి, యువ జమీందార్ ‘ప్రమోద కుమారుడికి కులాంతర ప్రేమ వివాహం జరుగదం, సనాతనం, సంస్కరణ భావాల మధ్య ఘర్షణ ఇందులోని కథ. “ప్రేమకు కులమూ లేదు మతమూ లేదు” అనే ప్రమోద కుమారుడి మాటలు అందుకు నిదర్శనం.

‘హరిజనులంటే అంటరానివారట

పురము బైబి కాపురము వారట

వీధిలోకి రా వీలు లేదట

బావులు ముట్టుట పాపంబంట’

‘అయ్యులార మీ అస్సుశ్యతకు అర్థము లేదండి’ అని రచయిత అస్సుశ్యతను తీవ్రంగా నిరసించిందు ఇందులో. ఈ

అస్సుశ్యతకు కారణమంచున హృజారులను

మతాధిపతులను

‘భావనైచ్చమును ప్రసాదించిన

తన్ని బైబికి తరిమివేసిరి

అన్నిట తామే అధికులమనిరి

పగటి దివిటీ పల్లకి మేనా ప్రభ వెలిగారండి

ధగధగ వెలిగెను కర్కుండలాల్.....

భుగభుగ పెదవుల ధర్మ నూత్రముల పొంగిపొరలనండి” అని ఎకసెక్కుం చేసిందు.

‘ఏలుకలు పిల్లలు యొంతో వింతగ

కలకలమని కైంకర్యము చేసే

హరిని జూచుటే యహరాధంబని

హరిజనులను బల్ హడతెత్తించిరి.

నీడసోకితే భీభీయని చస్సీళ్ళ దేలిరన్నా

వాడకళ్ళితే ధూధూయని చీవాట్లు పెట్టిరన్నా

“నేల దున్నుట వీరివంతట

నేలదాచుట వారివంతట

కాయకష్టము వీరి వంతట

కాలుచాచుట వారి వంతట

బుడ్డెడు గంజి వీరి వంతట

భూరి భోజ్యములు వారి వంతట” అని కులభేదంతో పాటు వర్ధ భేదాన్ని కూడ చీల్చి చెండాడిందు.

ఈ నాటకాన్నిలట్టి గవ్వా మరహరింద్రి అధునిక భావాలు. సంస్కరణ భావాలు కలవాడని విస్పష్టంగా తెలుస్తున్నది.

గుంటక పురాణం:

‘గుంటక పురాణం’ ఉప శీర్షికనుబట్టి ఇది ‘చాటువు’ల మాల. 1949నాటి తెలంగాణ సమాజపు బ్లక్ అండ్ టైట్ దృశ్యం ఈ పద్యకృతి. ఇంకో మాటలో చెప్పాలంటే ఆనాటి శ్వేతపత్రం (పైటోపర్).

పూర్వకాలపు చాటువులు ప్రధాన ప్రవంతి సాహిత్యానికి

భిన్నమైన సబ్-వెర్స్. ఆ పాయలో జముదని తమ యధేచ్ఛాభావాలను లేదా కావ్యాల్లో చెప్పడానికి అవకాశంలేని తమ స్త్రీయ ఉద్దేశ్యాలను, అనుభవాలను, అనుభూతులను, ఆగ్రహానుగ్రహపోలను, సమాజపు లోగోంతకలను దైర్యంగా చాటువుల్లో, శతకాల్లో, తత్త్వాల్లో ప్రకటించేవారు కవులు.

అలాంటివి ఈ ‘గుంటక పురాణం’లోని వద్దాలు. పురాణంకంటే, అంటే ప్రధాన ప్రవంతి సాహిత్యం ఇది అని పుస్తకం పేరే తెలియజేస్తుంది. ఈ పద్యాలు అన్ని యవనికలను దగ్గం చేసే కదులుతున్న సమాజ ప్రవాహానికి అక్షర రూపాలు. ఇవి అధిక్షేప వద్దాలు. సమాజంలోని అనేక చెడుగుల మీద ఎకసెక్కాలు. లోపలి అట్లమీద పద్యంలోనే చెప్పుకున్నదు కవి ‘ఎవరేమనుకున్నాను’ ‘నిక్కువా’న్ని చాటుతానని. సంభ్యా నియమాన్ని పాటించేదుగని, కందమనే ఒకే ఛందస్సును ‘విస్సా’ అనే మకుటాన్ని పాటించినందువల్ల దీన్ని అధిక్షేప శతకమని కూడా పిలుచ్చు.

కావ్యం ‘శ్రీ’ తో ప్రారంభం కావాలనే సంప్రదాయంతోనే మొదలుబెట్టిందు తన పేచీ.

“శ్రీయని మొదలెత్తును నే

శ్రీ యొప్పుడు కవుల మొలల జెవిపెట్టమిచే” అని.

అట్లా మొదలుబెట్టి దేవుళ్ళు, పట్టణావాసులు, కుకపులు, కుటిల భక్తులు, గయ్యాళి భార్య, కుహనానాయకులు, వంచకులు, సంస్తులు-వాటిని నడిపే దొంగ నాయకులు, విద్యార్థులు, పోకిరి దొరలు, దొంగ నాయకులు, తాగుబోతులు, గ్రామాధికారులు మొదలైన వారందరి చెడుగుల మీద ఎకసెక్కాల ఈటెల పర్చం కురిపించిందు కవి. అధిక్షేప పద్య శరాఫూతాలతో ముట్టడించిందు కవి.

దుర్మాగ్నులకు సంతోషప్పాన్ని, ధనాన్ని, బీదలకు కష్టాల్ని ఇచ్చే దేవుళ్ళి కూడా విడిచిపెట్టనని “వాని సృష్టి దుర్మాగ్నుల బౌచిచెద ములుగు”నని అంటాడు.

‘ఈ జగతి కర్త దానని

నాజీ తనమేర్చి యిటుల నాటకమాడన్

రాజీపడనాతనితో నాజీవములున్న చెన్న నయమే విస్సా”

అని దైర్యంగా ప్రకటించిందు.

‘నోట శ్రీరామ మంత్రము

ఫోటకధ్యానంబు మదిని కూటముందున్

కాటికి కాళులు చాపును

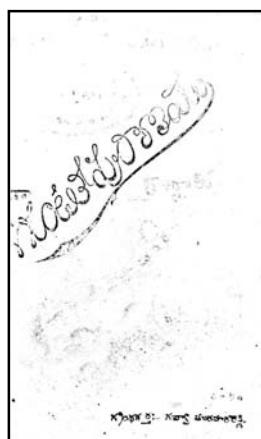
చాటున ముండలను లూటి సల్పును విస్సా” అని దొంగ భక్తుల భండారం బయటపెట్టిందు.

“జాతిని దిద్దెదనని నెల

జీతపు మోరెత్తి దేశ సేవకు తెదురన్

గోతులు ద్రవ్యేడు ప్రేతము

పాదము మెదరాక కొంత బ్రతుకుగ విస్సా!” అని దొంగ

దేశభక్తుల కబిలత్వాన్ని బయటపెట్టిందు.

“కొళ్ళ వెధవలు బఱ్లల

పజ్జలగొని గజ్జిబాప ప్రార్థింతురయో

గజ్జికి గంథక ధృతియే

వెజ్జుగ పనిసేయు పట్టివేయర విస్మా” అని బ్రాహ్మణులలోని దొల్లతనాన్ని వెల్లడిచేసిందు.

“పరుషము సరకముబల్సు”రాని నటులను పశువులతో పోల్చి ఎకసెక్కెం చేసిందు. ఇట్లా ఎన్నో పద్యాలు కోట్ చేయతగినవి ఉన్నవి.

1940ల నాటి తెలంగాణ సీరియస్ సాహిత్యాన్ని పరిశీలిస్తే అనాటి జాతీయోద్యమం, అంద్రోద్యమం, రైతాంగ పోరాటం, రజాకార్ల వ్యతిరేక పోరాటం - వీటి ఔన్నత్యం మనకు కళ్ళకు కడుతుంది. ఇది ఒక పార్వ్వం రెండో పార్వ్వాన్ని కొందరి లోపలి మొఖాన్ని శక్తివంతంగా చిత్రికపట్టిందు మురహరరెడ్డి. వారిమీద కొరదాతో చదేల్మని చరిచిందు. అట్లాఅని మురహరరెడ్డి అభ్యుదయ భావజాల వ్యతిరేకి కాదు. ఆయన అభ్యుదయ భావాలను ఆధునిక భావాలను కల్యాణి నాటకంలో చూసినం.

మేఘ సందేశం

విరహిత్వా, సందేశాల్చి
కడుపునిండా దాచుకుని
కవుల రాయబారాల్చి మోసిన
మేఘమా!
మాకోసం ఒక్కసారైనా కలిగిపోవా!

“గుమ్ముము దాటని మాదిగ

బమ్ముడట్టి కిరస్తాని బాటైనంతన్

తిమ్మయాచారి పెళ్ళికి

రమ్మని చెయ్యి గలుపుచున్ సలామిదె విస్మా” మాదిగ కులస్తుడు క్రెస్చుడిగా మారగానే చెయ్యికలిపే బ్రాహ్మణులు మాదిగు మాత్రం దూరంబెట్టుడాన్ని నిరసించడం ఇక్కడ కనిపిస్తుంది. ఇక్కడ మాదిగలపట్ల సుహృదావమే కనిపిస్తుంది.

అందరూ జాతీయోద్యమాన్ని కాంగ్రెసు పార్టీని కీర్తిస్తున్న సమయంలో గురజాడ కాంగ్రెసు పార్టీని విమర్శించిందు. బ్రిటిష్ వాళ్ళను అనహించుకుంటున్న సమయంలో వారిని కీర్తించిందు. సంస్కృతలను ఆకాశానికెత్తుతున్న వారిని ఎకసెక్కు జేసిందు. అదేపని మురహరరెడ్డి ఈ పద్యాల్లో చేసిందు. ఆనాటి సమాజం వెలుగు-నీడలను గ్రహించడానికి ఇలాంటి గ్రంథాలు ఎంతో అవసరం. ఆ అవసరాన్ని పూరించిన మురహరరెడ్డి అభ్యినందనదీయుడు.

- సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి,

m: 98856 82572

e: narayananareddy.sunkireddy@gmail.com

కబిలే నల్లమబ్బుల్చి చూస్తే

కళ్ళలో ఆకుపచ్చని జిలస్వప్పం

ఎండిన బాపులూ, తడాలిన గొంతులు,

జిడు భూములు నీటి స్వర్ధ కోసం

నింగి లోతుల్లోకి ఆశగా ఎదురు చూస్తున్నాయి!

మేఘమధునం చేసే మేధావుల చర్చల్లో

రైతుల రోదనలు వినిపిస్తాయా?

వాగ్నాసాలు స్ఫోందిచిన

అక్షరుపాతలో ఎంగీలి మెతుకైనా దొరుకుతుందా?

మేసిఫెస్టోల్లో ప్రపహించే

పంటకాలువల్లో కార్లోరేట్ కుబేరుల జననం

కరుణించని ప్రకృతి నిశ్శబ్దంలో కరువు గానం

కరుగట్టిన వ్యవస్థ మొనంలో కలలకు గాయం

మేఘమా!

ఈ గాయాలని మాన్మాలనుంది

ఈ కరువును గెలవాలనుంది

నీ మనసును కబిలించి

ఈ నేలను తడపాలనుంది

నీ హృదయంలో దాచుకున్న మెరువును

భూమిపుత్రుల పెదవులపై నాటుతాను

అవ్యవస్థ గుండెల్లో పిడుగుమై బిగబడతాను

నీకోసం

కొత్త మేఘసందేశాన్ని రచిస్తాను!

- డా॥ ఎన్. రఘు, m: 9848208533

e: raghusr17@gmail.com

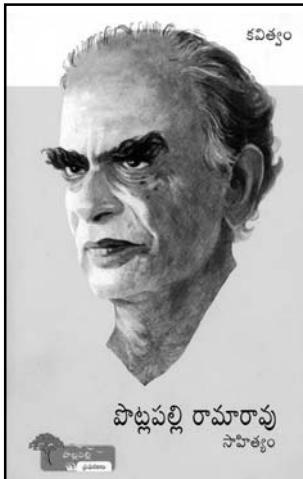

“వాంపు తిరిగిన వాగువొడ్డు గుబురు మామిడి గువ్వ గుండు”

“.... ఒక భలీల్జిబ్రాన్నను చూసినట్లు అవ్యక్తరూపంలో చూడాలంటే తాటికాయల గ్రామంలో పొట్లపల్లి రామూరావుగారిని చూడాలి. తోడితే తప్ప చెలిమలో నీళ్లు కనిపించని వాగులా ఉంటా దాయన. ఆయన తోటలోనే దాక్కున్న కోకిల లాగుంటాడు. ఆయనను అమితంగా ప్రభావితం చేసిన రొమారోలాలా వుంటాడు. కథకుడు, కవి, తాత్పుకుడు. కాకోజీ ఎంత ఎక్కుటూవర్షో, ఈయనంత ఇంట్రావర్ష్ట్”

“ఇదీ నా గొడవ”లో వి.వి. ముందుమాట.

శాంతినికేతనంలో నివసించిన విశ్వకవి రవీంధ్రనాథ్ టాగురుతో, కూలువాలీలోని అందమైన హిమాలయాల ప్రకృతితో సహజివనం చేసిన నికోలసోర్కెంకో, తుమ్పురూడినే కళాక్షేత్రంగా మలచుకున్న సార్యదేవర సంజీవదేవతో, డిచ్పల్లిలోని విక్టోరియా మెమోరియల్ లెప్రసీ పాట్లిట్లో ఆరణ్యాలోని అడవినే ఒక మునివాకిటగా మార్పుకుని అద్భుత సాహిత్యాన్ని సృష్టించిన డాక్టర్ కేశవరద్దితో తాటికాయల గ్రామంలో వాంపు తిరిగిన వాగువొడ్డున మామిడిచెట్లు తోటలో “వికాంత మనో వల్మికంలో” జీవితం గడిపిన పొట్లపల్లి రామూరావుగారికి దగ్గరి సంబంధం, సామీవృత్త ఉండని నాకు అనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే వీరందరూ ఆది అంతం లేని ఈ విశ్వ వినువీధులలో సంచలిస్తు, సంచరిస్తూ, వీ సుదూర శ్రవంలోనో నివసిస్తూ రవంత విక్రాంతి కోసం, ఒకింత మార్పు కోసం ఈ పుడమిని సందర్శించిన “వికాంత దీప వాసులే”! మనిషి తన లోలోపల దాక్కున్న అంతర్లోకాలలోకి ప్రయాణించి తనను తాను పునర్నిర్మించుకోవటానికి, పునర్నిర్వచించుకోవటానికి “తన్నాయా” (వికాంత) ఒక యోగవిద్యలాంచిది. ఈ యోగవిద్య పొట్లపల్లి వారికి జన్మతపోగా స్వభావికంగా అభ్యిన్ అర్థదైన అపురూప విద్య. అందుకే ఆయన అంతర్ముఖుడిగా అభివృద్ధి చెంది తను సృష్టించిన సాహిత్యంలో ప్రస్తుతంగా ప్రతిఫలించాడు. ఏకాంత లోకాసి కనుకనే ఆయన తన మనోనేత్రంతో “బింధువులో సింధువును” దర్శించాడు. ఆ బింధువులను చుక్కులుగా మార్చి తన కవిత్వాన్ని “శుక్కులు” వర్ణంగా కురిపించి చదువరుల మనస్సులను, హృదయాలను సున్నితంగా, సారవంతంగా తీర్చిదిద్దాడు.

మాటలు, మాటలు, రణగౌణధ్వనులు. గుంపులు, గుంపులు ఉత్తమాటల మూటల గుంపులు. హృదయంతరాకంలో ఉధృవించే మాటలు గాక కేవలం పెదాల పైపైనే నర్తనమాడే మాటలు, ఉత్త శబ్దాలు. నిశ్శబ్దాన్ని బ్రద్దలు కొట్టే బోలు మాటల, ఖాళీ మాటల శబ్దాన్ని ఆయన తీర్పంగా నిరసించాడు.

“సందడిలో ఆత్మను మరిచిపోతాము.

ఆత్మను మరిచి తిరిగే వాట్ల ప్రత్యక్ష ప్రేతాలు ప్రేతాల నోటిగుండా వచ్చేది పుష్పవాగ్గాలము పుష్పవాగ్గాలము

ఎడారిలోకి ప్రవహించే మంచినీటి ధారహోలె జింకిపోతుంది.

పుష్పవాగ్గాలముతో ఆత్మత్వపై కలుగదు”.

మైకులు బ్రద్దలు కొట్టే మైకోవెన్స్లు ఈ “శుక్కులు” కవిత్వాన్ని చదివి కొంతైనా తమను తాము సంస్కరించుకుంటారేమో! పొట్లపల్లి వారి ఆలోచనకు - ఆచరణకు, జీవితానికి - కవిత్వానికి ఎక్కడా వైరుద్యం కనిపించదు. తన జీవితకాలంలో ఎక్కడా సభలు, సమావేశాలలో పాల్గొన్నట్లుగాని, వేదికలు ఎక్కి ఉపన్యాసాలు ఉపదేశాలు చేసినట్లుగాని, సంస్కలలో లేదా సంస్కారత నిర్మాణాలలో పాల్గొన్నట్లుగాని ‘చాభాలాలు’ దొరకవు. తాటికాయల సరిహద్దులు దాటకుండానే, గున్నమామిడి గుబురుల గుడులో గువ్వలు జీవిస్తునే “బింధువులో సింధువును” దర్శించాడు.

రాస్తున్న ఈ సందర్భంలో నాకు డాక్టర్ కేశవ రెడ్డి యాదికొస్తున్నాడు. “అతడు అడివిని జయించాడు” అని రాసిన ఆయన నిజంగా ‘అడివి మనిషే’: నగరం ఆయనకు ఏ మాత్రం నచ్చక పోయేది. నగరంలో కాలు పెట్టిన మరుక్కణంలోనే ఎంత త్వరగా పొరిపోదామా, ఎప్పుడు డిచ్చుపల్లి అడవిలో వాలిపోదామా అని “ప్లాన్” వేస్తుండేవాడు. “సభానంతర సమావేశాలు” ఆయనకు ఇష్టంలేక ఎవరికి చెప్పుకుండానే ఉన్నట్లుండి మాయం అయ్యేవాడు. సంస్కలు, సమావేశాలను చూసి లోలోపల నవ్వుకునేవాడు. ఉరపతల “చివరి గుడిసే”లో నివసించే యానాది మనిషి కేశవరెడ్డి గుండె గుడిసెలోనే తిష్ఠవేసి అతనిని నడిపిస్తుండేవాడు. కనుకనే ఆ “మహారచయతకు” నగరాలన్నా, నగరవాసులన్నా, మాటల పేరిట

వారు చేసే శబ్దాల కాలుప్పున్నా ఇష్టముండేది కాదు. ఏకాంతాన్ని ఇష్టపడే “సూఫీ యోగి” అతను.

అందుకే పొట్లపల్లి వారు: “శబ్దము సంకుచితము / నిశ్శబ్దానికి అపథులు లేవు” అంటూనే “స్నేయ ప్రాభల్యం కోసం యక్కగానంలోని వేషధారులవలె రావడం / దురదృష్టప్రకరమైన విశయం / అంతకన్న ఎక్కుడో మూల నిశ్శబ్దంగా కూర్చుని / ఈ జగన్నాటకాన్ని రపైకచిత్తంతో తిలకించటం / ఎన్నో రట్టు ప్రమాదదాయకం” అని తమ “చుక్కలు” కవిత్వంలో చెప్పారు.

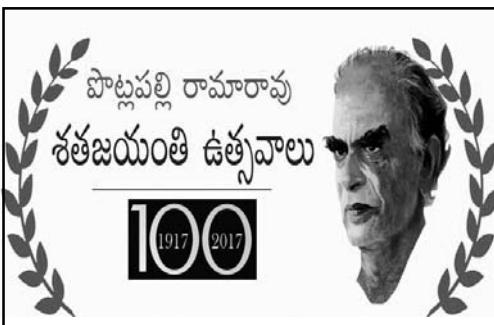
“Live alone Leave alone” అని ఇంగ్లీషులో చెప్పిన ఒక మాట సారాంశమే చుక్కలు కవిత్వం నిండా ప్రతి అష్టరుమహిమలో పరుచుకుని ఉంది. ఆయనది ఏకాంత వాసమే అయినా ఒంటరితనం ఏమాత్రం కాదని చెప్పటానికి తన కథలు, కవిత్వం ద్వారా ప్రజలకు, పారకులకు చేరువైనారు. అక్కరాల వారథి ద్వారా తాటికాయల సరిహద్దులు దాటి తెలుగు నేలలో అన్ని మూలలూ అమూర్తంగా సంచరించాడు. దీనికి మరో మంచి ఉ దాహరణ “కన్నడ సీమలోని బళ్లారి మిత్రులు” చుక్కలు కవిత్వాన్ని మొదటిసారిగా ప్రచురించడం.

“నేను చదివిన చదువులు, అధ్యయనం చేసిన శాస్త్రాలు, గడించిన అనుభవాలు ఏమీ లేవు. బడికి రాని కారణంగా పేరు తొలగించబడిన, బయటికి గెంటివేయబడిన విఫల విధార్థిని నేను. విఫల విధార్థులకు చెట్లు, చేమలు, కొండలు, వాగులే సైదోడులుగా మిగులుతాయి. ప్రకృతితో ఏర్పడిన ఆ సాన్నిహిత్యం క్రమక్రమంగా ఒక విధమైన ఏకాంతంలోకి మారింది”.

సనియంగా విన్నవించుకున్న “ఆత్మియం” ముందు మాటలో పొట్లపల్లివారి ఈ మాటలను చదువుతుంటే నాకు మళ్ళీ టాగురు, సంజీవదేవీలే గాక మహేశ్వరుత్త మానవుడు, పండితుడు, లోక సంచారి ఐ రాహుల్ సాంకృత్యాయన్ యాదికొచ్చారు. ఈ త్రిమూర్తులపరికీ బడిచదువులు, సరిఫికెట్లు, సనదీలు ఏవీ లేవుగాక లేవు. “మన దేశంలో చరిత్ర పరిశోధకులున్నారు. కాని వారికి చరిత్రలో డిగ్రీలు లేవు. అందుచేత వారికి ధూపదీప వైవేద్యములు లేవు” అన్న జ్ఞానపీఠం అవార్డు గ్రహీత విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారి మాటలు కూడా నాకు యాదికొన్నాయి. నేను పాట్నా మూర్జియంలో ప్రత్యేకంగా రెండవ అంతస్తులో ఉన్న పండితీర్థ రాహుల్ సాంకృత్యాయన్ ప్రత్యేక గ్యాలరీని సందర్శించాను. తన జీవితాన్ని కొవొత్తిలా కరిగించి ఆయన రచించిన గ్రంథాలను, లీబెట్టు నుండి కాలి నడకన మన దేశానికి తీసుకొచ్చిన బౌద్ధ సాహిత్యాన్ని చూస్తుంటే అశ్వర్య చకితుజ్జీవ్యాను. ఆయనను ఏదైనా విశ్వవిద్యాలయంలో చరిత్ర అధ్యాపకుడిగా నియమించాలని ప్రధాని నెప్పుగారు ప్రయత్నించినా “ఎటువంటి డిగ్రీలు లేవు కదా?” అని యానివర్షిటీ పీటాధిపతులు అడ్డపడ్డారు. “కలిసి వచ్చిన అద్భుతం” అనుకుంటూ

మాస్ట్రోలోని యానివర్షిటీ వారు ఆయనను “ఓరియంటల్ స్టేఫ్స్”కు పైర్స్నెగా నియమించారు. ఆయన అక్కడ చాలా కాలం పని చేసి అక్కడి అమ్మాయిని పెళ్లి చేసుకున్నాడు.

“విశ్వమే నా విశ్వవిద్యాలయం” అని గోర్కే అన్నట్లు “నిజమైన విద్య నాలుగు గోడలున్న విశ్వవిద్యాలయం బయటే ఉంది అని” ధామన్ హెబ్బ్ అన్నట్లు తాటికాయల గ్రామమే తన విశ్వవిద్యాలయం అని పొట్లపల్లి వారు నిరూపించారు. ఏడవ తరగతితోనే చదువు చాలించి ప్రకృతితో పారశాలగా భావించి, సంచారంతో - స్వయం కృషితో అన్ని శాస్త్రాలను, అన్ని కశలను జపిసానపట్టి “జీవితం సగం కల - సగం కళ” అని నమ్మిన సంజీవదేవ్, పొట్లపల్లి వారికి సరిపన సమ ఉణ్ణిగా “చుక్కలు” కవిత్వానికి తన “నెలవంక”ను పీరికగా అందంగా అద్దినారు. తాటికాయల గ్రామంలో ఒక తార. తుమ్మపూడిలో మరో తార. తెలుగు కవిత్వం తాత్క్వికాశంలో రెండూ మిల మిలా మెరిసే చక్కని చుక్కలే!

రెండూ గ్రామాల ప్రస్తుతి వచ్చింది. కావున మూడో గ్రామాన్ని స్వరించుకోవటం కవితా న్యాయం. ఆ గ్రామం మడికొండ. మడికొండ నుండి ధర్మసాగరం దాటితే గాని తాటికాయల గ్రామానికి చేరుకోలేం. పొట్లపల్లి వారితో అనుబంధం ఉన్న మరో “జంట చుక్కలు” ఆ గ్రామంలో ఉండి యావత్తె లెలంగాణాలో వెలుగులు విరజిమాయి.

వారే కాళోజీ సోదరులు. పరంగల్ జిల్లాలో ఆదర్శ సోదరుల తొలిజంట “బద్దిరాజు సోదరులు” మలిజంట “కాళోజీ సోదరులు” మూడవ జంట “ధాశరథి సోదరులు”. కాళోజీల పూర్ణీకులు మహోరాప్పలు అయినందున అక్కడి స్వాతంత్య సమరయోధులు, విష్ణువు కార్యాలైన చాఫేకర్ బ్రదర్స్తో, శాడై బ్రదర్స్తో పీరిని పోల్చుగలం. వాన మామలై వరదాచార్యులు, పల్లా దుర్దయ్య, అనుముల కృష్ణమూర్తి, బిరుదురాజు రామరాజు లాంటి మహో మహులందరూ ఈ మడికొండ గడ్డబిడ్డలే. కాత్తియుల కాలంలో దీనిని “మణిగిరి” అని పిలిచేవారు. సరస్వతి దేవి మెడలో మెరిసే మంచి ముత్యాల పోరమే ఆనాటి మణిగిరి లేదా ఈనాటి మడికొండ.

కాళోజీ సోదరులిద్దరూ “షాయరీ పరాబీలే” అయినా చిన్న కాళోజీ కన్న, పెద్ద కాళోజీ గారే పొట్లపల్లి వారితో కవిత్వంలో, జీవితత్వంలో దగ్గరగా ఉండేవారు. చిన్నాయిన చల్లారని అగ్నిపర్వతంలూ తన కవిత్వంలో పొగలు, సెగలు కక్కుతుంటే పెద్దాయన మాత్రం తన కవిత్వాన్ని మంచి గంధంలా, మలయమారుతంలా మంద్రంగా, సున్నితంగా చమక్కులతో చురకలతో నడిపించేవారు. పొట్లపల్లి వారు కూడా పెద్ద కాళోజీ “సూర్య అఘ్ ధార్”కు సంబంధించిన వారే.

“అన్న పానాదులకు తాకట్టు పెట్టు
మనుగడ నీకు సమృతమ్మగాదు

చివరికి విలువైన ఈ జీవితమ్మ
స్వద్ధవలయమై చనుట
సమృతమ్ము గాదు” అని
పెద్ద కాళోజీ బోధిస్తే....
“అందుకే ఎక్కడా చూచినా మనములు
Slave Labour మోస్తరు తలలు వంచుకుని
పనులలో నిమగ్గమై ఉంటారు.
బండబారిన మనస్సులు, కందిపోయిన ముఖాలు
పూర్వం రోమనుల పాలనలోని Gallery Slavesను జ్ఞాపకం
చేస్తుంటారు
మనిషి కోట్లు సంపాదించవచ్చు
కాని మనస్సును వెలిగించే సంతప్పి చిరునప్పు” అంటారు
పొట్లపల్లి వారు.

I was born intelligents but education ruined me అని
బాధపడకుండా బడి నుండి గెంటివేయబడిన విఫల విద్యార్థిని నేను
అని గర్వంగా తన కవిత్వంలో చెప్పుకున్నాడు. జీవితంలో ఏ కొలువూ
చేయలేదు.

“హూత్ కోసామ్మె రభోలేకే జీనా” అని పెద్దలు సెలవిచ్చి
నట్టుగానే పొట్లపల్లి వారు కూడా తమ కవిత్వంలో
“మృత్యువు పిలిచినప్పుడు
అభాగ్యగతి ఇంటికి వెళ్లే అతిథి మోస్తరు
మర్యాదగా పోవడం మంచిది
లేకపోతే
బడి రాని బండ పిల్లవాడిని ఈడుకుని పోయినట్లు

ఈడుకుని పోతుంది మృత్యువు” అన్నాడు.
సరిగ్గా ఇట్లాగే పెద్ద కాళోజీ కూడా....
“జగము సత్రము,
చావు స్వగ్రహ యాన మన్నది
ఎరిగియున్ పాదు ఎందుకు
జంకుచుంటివి సాంత ఇంటికి చేరగా”
అని ఒకసారి, మళ్ళీ మరో సందర్శంలో....
“రెమ్ముకు అతుక్కుని
ఎంత కాలం వేలాడుతావూ
ఆకురాలు కాలం వచ్చింది
పండుటాకులాగా రాలిపోరాదా” అని
తన ఘజల్ చివరి చరణం (మళ్ళీలో) చెప్పాడు.
లీలీ చిన్న కాళోజీని “లూయి ఆరగాన్” అన్నాడు. వివి.
పొట్లపల్లి వారిని “రోమాలోలా” అన్నాడు. వీరిద్దర్నీ మనం వరంగల్లు
“సూర్యచంద్రులు” అనవచ్చు. ఒక భగ్భగ్గల సూర్యుడు మడికొండలో
ఉదయస్తే మరో చల్లని చంద్రుడు తాటికాయల వనంలోని గున్న
మామిడి గుబురులపై ఉదయించాడు.

పొట్లపల్లి వారి జీవితాన్ని సాహిత్యాన్ని భవిష్యత్త తరాల వారికి
ఒక వారసత్వ సంపదగా అందచేస్తున్న ఈ సాపనీర్ నిర్వాహకులకు
అభినందనలు, కృతజ్ఞతలు.

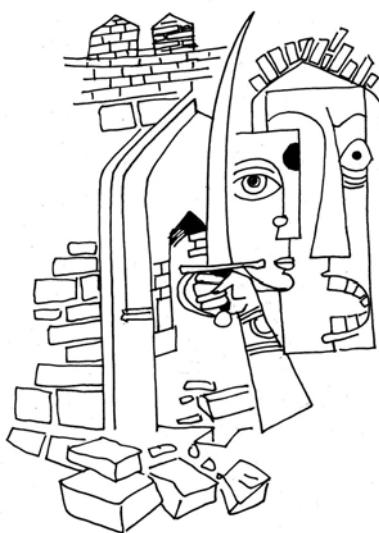
-పరవస్తు లోకేశ్వర్,

m: 9160680847

e: lokeshwar.hyderabad@gmail.com

శిథిల కోటు గోడలు

ఆ మొండి కోటగోడలు
ఎత్త వైభవాన్ని
ఎన్న ఉద్వేగాలను
చవి చూడలేదు?
ఎన్న దౌర్జన్యాలను
ఎన్న దుర్మార్గాలను
నేలమట్టం చేస్తుంటే
భయంతో కళ్ళ మూర్యలేదు!
గోడలకు చెపులుంటాయి కాని
నోళ్ళంపాయా?
గుట్ట విప్పదానికి!

ఆ రాజుల వీరత్వమూ
ఆ రాషుల ప్రేమ పురాణమూ
వాల విష్ణుల విడితసమూ
వీల విలాసాలు విలాపాలు
అస్తి మట్టికోట్లుకపోయనవి
ఈ శిథిల రూపాల్నోనే!
ఇష్టాడెవరంత గట్టిగా
ఎన్న చప్పట్లు కొణ్ణినా
ప్రతిధ్వనిలే గాని
సాక్షంగా పరిచారికలు ఉడిపడరు!
దొంగలు ఆధారాలు వచిలివెళ్ళనట్టే
చలత ఈ శిథిల గోడల్నిచ్చింది
తప్పకోవాలి
విలపించడాన్నికైనా
వివేచించుకోవడాన్నికైనా!!

-కోట్లు వెంకటేశ్వరరద్ది

9440233261

kotla9440233261@gmail.com

భాగ్యనగరం నడిబొట్టన పుస్తక యజ్ఞం

(జనవరి 18 నుండి 28 వరకు హైదరాబాదు ఎస్టీఆర్ స్టేడియంలో 31వ జాతీయ పుస్తక ప్రదర్శన)

“ఒక ఊరి సంస్కృతిని అంచనా వేయాలంటే ఆ ఊర్లో వన్న పుస్తకాల దుకాణాల్ని బట్టి - గ్రంథాలయాల్ని బట్టి అంచనా వేయవచ్చు” అంటాడు పాశ్చత్య రచయిత లాస్ట్ అందుకే Book అంటే Built in Orderly Organised Knowledge అన్నారు. ప్రపంచంలో వేలాది భాషలున్న చైనీ భాష.. ఆంగ్లం.. తర్వాత తెలుగుభాష అత్యధికంగా ఉంది. 18 కోట్లు తెలుగువాళ్ళు విశ్వవ్యాప్తమై ఉన్నారు. రాదాపు 2 వేలమేళ్ళ నాటి చరిత్ర గల్గేన భాష తెలుగు ప్రాచీన హోదా పొందింది. తెలుగు మాట్లాడలేని తెలంగాణంలో తెలుగు మాధ్యమం కోసం భాగ్యరద్ది వర్ష నుండి మాడపాటి దాకా శ్రేక్షణదేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయం నుండి సారస్వత పరిషత్ దాకా గ్రంథాల యోధ్యమాల నుండి ఆంధ్రమహాసభ దాకా తెలుగు భాషా ఉ ద్వారాన్ని విజ్ఞాన వికాసపంతం వైపు కొనిపోయే మహానీయుల స్ఫూర్తి మరపలేం.

తొలి తెలుగు పుస్తకం “ నూరు జ్ఞాన వచనాలు ” గ్రంథం జర్మనీ దేశంలో “హోతి” అనే గ్రామంలో బెంజిమన్ ఘుల్లు అనే క్రైస్తవ మతాధికారి (1757 ప్రాంతంలో) ప్రచురించారు.

వేలాది సంవత్సరాల మానవ చరిత్ర, నాగరికత సంస్కృతి, సాంప్రదాయలలై పుస్తకాలు చూపిన ప్రభావాన్ని మరే యితర పుస్తకు చూపలేక పోయింది. ఎందరో మేధావుల్ని విశ్వాన్నికి అందించింది.

దేశాభివృద్ధికి సాహిత్య జగత్తికి, విజ్ఞాన శాస్త్ర పురోభివృద్ధికి - యుద్ధకాలంలో శాంతి - స్వేచ్ఛ - సామరస్యాలకై దేశ పునర్నిర్మాణ - పునర్జీవన తరుణంలో గ్రంథాలు సమస్త మానవాళికి అండగా నిలిచాయి. “మానవస్మి మహాస్నుతుడు కావడానికి ఉపయోగపడేవి పుస్తకాలే”. పుస్తకం పారకునికి తల్లి ఒడి లాంటిది. శరీరానికి వ్యాయామమెలాగో, మెదడకు గ్రంథ పరసం అంతే అవసరం. చైతన్య పూరితం చేయడమే గాక - నాగరికత విజ్ఞానం నేర్చే గురువే గ్రంథం. 1957లో నెప్రూ ఎన్విటి బుక్ ట్రస్ట్ స్టోర్మింపటమేగాక 1966లో ముంబాయిలో పుస్తక ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేశారు.

పుస్తకం విలువ తెల్పిన పండిట జవహర్లాల్ నెప్రూ రాష్ట్ర రాజధానుల్లో ఎన్విటి ఆధ్వర్యంలో ముఖ్యమైన పట్టణాల్లో పుస్తక ప్రదర్శనలు ఏర్పాటు చేశారు. భారతదేశంలోని ప్రముఖ వ్యాపార సంస్థలు, ప్రచరణకర్తలు, గ్రంథకర్తలు ఆధ్వర్యంలో ముఖ్యమైన పట్టణాల్లో పుస్తక జరిగే పుస్తక మహోత్సవాల్లో (బుక్ ఫెయిర్) పాల్గొన్నారు. వ్యాపార దృక్పథం పీడి విజ్ఞానాన్ని ప్రజలకు అందించే సాహిత్య సేవాధక్షధంతో ఒక చైతన్య పూరిత లక్ష్మణ కోసం పుస్తక విక్రేతలంతా

కదిలారు. ఆ విధంగా వచ్చినవే కలకత్తా బుక్ ఫెయిర్, ధిల్లీ బుక్ ఫెయిర్, జైపూర్ బుక్ ఫెయిర్, బెంగళూరు బుక్ ఫెయిర్, చెన్నై బుక్ ఫెయిర్, హైదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్, విజయవాడ బుక్ ఫెయిర్లు.

ఉమ్మడి తెలుగు రాష్ట్రంలో మొట్టమొదటగా లాభాపేక్ష కోసం గాక ప్రచురించిన పుస్తకాన్ని పారకుని ఒడిలోకి చేరే సదుదేశ్యంతో 1985నందిలో అశోక్ నగర్ లోని సిటీ గ్రంథాలయంలో 20 మంది పుస్తక విక్రేతలతో హైదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్ ఆరంభమైంది. ఇప్పటికి 31 సంవత్సరాలుగా అవిశ్రాంతంగా కొనసాగుతోంది.

రచయితను పారకులకు పరిచయంచేయడం, నూతన గ్రంథావిష్ణురణలు, బాలబాలికలకు క్రీజ్, డ్రాయింగ్, స్టోర్ టెల్లింగ్, వ్యాసరచన, ఉపన్యాసం, పాటలు, జానపద కళారూపాల ప్రదర్శనలు, సాహితీ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలతో కూడిన కళారూపాల ప్రదర్శనలు, ముఖాముఖి కార్యక్రమాలు, ప్రముఖలతో ఇంటర్వ్యూలు, జాతీయ స్థాయి ప్రముఖసాహితీ వేత్తలతో పరిచయాలు, అన్ని భారతీయ భాషా సాహిత్య గ్రంథాలు, కథలు, కవితలు, నవలలు,

చరిత్ర, నిఘంటు పుస్తకాలు ఇలా ఎన్నో విలువైన పుస్తకాలు పుస్తక విక్రేతలు, ప్రచరణకర్తలు దాదాపు 350కి పైగా స్టాల్స్తో జాతీయ బుక్ ఫెయిర్ స్థాయికి అనతికాలంలోనే కొత్తరూప సంతరించుకొంది హైదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్.

దేశంలో చెప్పుకోదగ్గ స్థాయిలో హైదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్ పుంది. 2016 సంలో ఒక మిలియన్ మంది సందర్శించారంటే మాటలుకాదు. పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వం పుస్తక ప్రదర్శన సమయంలో కొన్ని కోట్ల రూపాయల పుస్తకాలు కొనుగోలుకు చిదుదల చేసి రాష్ట్రంలో గ్రంథాలయాలు, విద్యాలయాలు, కలకత్తా పుస్తక ప్రదర్శనలోనే ఎక్కువగా పుస్తకాలు కొనేందుకు ప్రోత్సహించడంతో “కలకత్తా బుక్ ఫెయిర్” మొదటి స్థానంలో ఉంది. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని ప్రభుత్వాలు కూడా బుక్ ఫెయిర్తోనే గ్రంథాలయాలకు పరిధిధనా విశ్వవిద్యాలయాలకు ఇతర సంస్థలకు నేరుగా ఖరీదు చేస్తే మన హైదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్కు జాతీయ స్థాయి పభ్లిషర్స్‌ను ఆకర్షించవచ్చును.

పుస్తక ప్రదర్శన వల్ల ప్రయోజనాలు :

1. పుస్తకాలను ప్రజలకు అందుబాటులోకి తేపడం, పిల్లల్లోను, పెద్దల్లోనూ పరాపరాస్తాయి పెంచేందుకు పుస్తక ప్రదర్శనలు ఉపకరిస్తాయి.

2. కె.జి నుండి పి.జి వరకూ బాలసాహిత్యం నుండి భారత, భాగవత రామాయణ పురాణేతిహసాలు అన్ని వయసులవారికి ఉపకరించే విభిన్న గ్రంథాలు, వేరేరు ప్రచురణ కర్తలు, గ్రంథకర్తలు భిన్న భాషా గ్రంథాలు ఒకే చోట పెద్ద డిస్ట్రిబ్యూటర్లతో లభ్యమవుతాయి.
3. రచయితలకు, ప్రచురణకర్తలకు, పుస్తకవిక్రేతలకు అనుసంధాన కర్తగా ఈ పుస్తక ప్రదర్శనలు ఉపయోగపడతాయి.
4. పుస్తకాల వ్యాపారం ఆధారంగా జీవించే వారికెందరికో జీవన భూతి దొరుకుతుంది.
5. రచయితలు వారి పుస్తకాలు ఇతర భాషల్లోకి అనువాదాలకు ప్రయత్నించుకొనే సౌలభ్యం కలుగుతుంది. రచయితలకు/ పభీషణ్ణుకు ఈ ప్రదర్శనలు సంధాన కర్తలుగా ఉంటాయి.
6. పుస్తకం చేతిలో తీసికొని చదివే ఆనందం - ఆన్‌లైన్ పుస్తకంలో దొర కదు. కళ్ళు కూడా దెబ్బ తింటాయి. కంప్యూటర్, ఇంటర్నెట్ వాడే కొత్త తరం కూడా పుస్తకాలు అభిమా నించి కొంటున్నారు. కొన్ని వెబ్‌సైట్స్ పుస్తక ప్రమాణమును ఎంతో దోహదం చేస్తున్నాయి.

జప్పుడు “ఈ ప్రచురణలు”

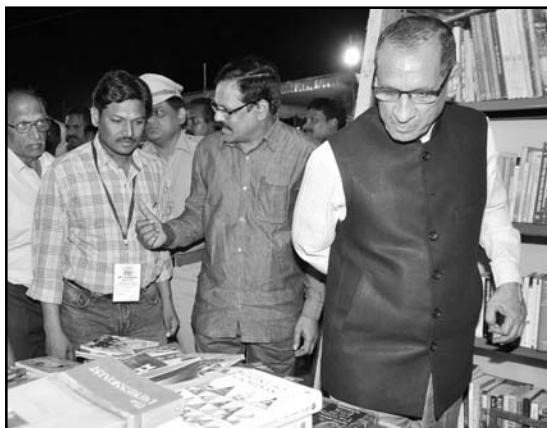
(ఇ.బుక్స్) కూడా వస్తున్నాయి. వీటిని దొన్లోడ్ చేసుకోవచ్చు. వీటిని దొన్ లోడ్ చేసుకోవు. అన్ లైన్ స్టోర్స్ కూడా (వెబ్ ఎడిషన్స్) ఈ పుస్తక ప్రదర్శనల్లో చోటు చేసుకుంటున్నాయి. లుక్ కల్చర్ బుక్ కల్చర్ గట్టి పోటీనిస్తుంది. ప్రైదారాబాద్ బుక్

ఫెయిర్ ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబర్లో జరుగుతుండటం ఆనవాయితి. డిసెంబర్ వచ్చిందచేనే ప్రైదారాబాద్ పుస్తకాల కోసం ఎదురుచూసే వారిందరో వుంటారు. అయితే తెలంగాణ రాష్ట్రం సిద్ధించిన తర్వాత ఎన్నికెన సూతన కమిటీ జూలారు గౌరీశంకర్ (అధ్యక్షులు) నేతృత్వంలో పుస్తక ప్రదర్శనలను ప్రైదారాబాద్కు మాత్రమే పరిమితం చేయకుండా తెలంగాణ పల్లెకు, చిన్న పట్టణాలకు తీసుకుపోయాం. పల్లెకు పుస్తకం పేరుతో ‘రొట్లమాకురేవు’ (కారెపల్లి మండలం, ఖమ్మంజిల్లా) అనే గ్రామంలో ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేశాము. జిల్లా మండల కేంద్రాల్లోకి పైతం బుక్ ఫెయిర్ ద్వారా అక్షర గుబాళింపులు వెడజల్లాము. వరంగల్, ఖమ్మం, మహబూబ్ నగర్, కరీంసంగ్రహాలు, కొత్తగూడెం, కామాడ్రి, సిద్ధిపేట, కోదాడ కేంద్రాల్లో పైతం బుక్ ఫెయిర్లు నిర్వహిస్తూ తెలుగు భాషకు ఎనలేని కృషి జరిపాము. భాషా, సంస్కృతి, చరిత్ర, నిఘంటువులు, బాలసాహిత్యం, రాజకీయ, విజ్ఞాన శాస్త్ర భాషిక శాస్త్ర గ్రంథాలు, విద్యా వైద్య గ్రంథాలు, కంప్యూటర్ సంబంధిత గ్రంథాలు వివిధ పోటీ పరీక్షలకు సంబంధించిన పుస్తకాలు అత్యంత

తక్కువ భరల్లో, భారీ డిస్ట్రిబ్యూటర్లతో దొరికేట్టు చేశాము. ఈబుక్ ఫెయిర్లో పుస్తకాలు అమృదం మాత్రమే గాక, గోప్యలు, కవితా గానాలు, రచయితలతో ముఖాముఖి, కొత్త పుస్తకాల ఆవిష్కరణలు, మేధావులతో రాజకీయ సామాజిక ఉద్యమాలపై, భాషా శాస్త్ర సద్గులు, విద్యార్థులకు క్రీడలు, ఇతర పోటీలు, వ్యాపార పక్కలు, కపులు, రచయితలు, పాత్రికేయులు, సంపాదకులు, అధికారి, అనధికారులు, మంత్రులు, గవర్నర్, ముఖ్య మంత్రివర్యులు, ఉపరాష్టపతి దాకా ఆతిథులుగా రావడం ప్రజల్లో వారు మమేకమువ్వడం ఒక్క ‘బుక్ ఫెయిర్లోనే సాధ్యమవుతుంది. తెలంగాణాను జ్ఞాన తెలంగాణగా మలచాలంటే పుస్తకాలు చదివే వారి సంభ్యను పెంచటం ద్వారానే సాధ్యమవుతుంది పుస్తక యజ్ఞాన్ని చేపడుతున్నాము.

ప్రైదారాబాద్ పుస్తక ప్రదర్శన - 2018

2016 డిసెంబర్ జాతీయ పుస్తక ప్రదర్శనగా మలిచాం. 12 రాష్ట్రాల నుండి, దక్కిణాది అన్ని భాషాల పుస్తక రచయితలు, పభీషణ్ణ పాల్గొంటున్నారు. కొన్ని అనివార్య కారణాల వలన 2017

డిసెంబర్లో జరగాల్సిన పుస్తక ప్రదర్శన 2018 జనవరి 18 నుండి 28 వరకు తెలంగాణ కళాభారతి (ఎన్టిఆర్ స్టేడియం) లో జరుగుస్తున్నది. ప్రదర్శనతో పాటు సాహిత్య కార్యక్రమాలు, పుస్తకావి వ్యర్థాలు, బాలసాహిత్యం, విల్లులకోసం చిత్రాలేఖనం, బుక్ పాంట్, బుక్ వాక్, వర్క్‌షాపులు, పిల్లలకు కథలు వంటి కార్యక్రమాలు రూపొందిస్తున్నాం. ఈ సంవత్సరం తెలంగాణ రచయితలకు మాత్రమే ఉచితంగా రచయితలు

తమ పుస్తకాలను జరుపుకొనేందుకు స్థలాన్ని కేటాయించాము. బహుభాష అవకాశం ఏ జాతీయ స్థాయి ప్రదర్శనలో కూడా లేదు. సాహిత్య వేదికకు తెలంగాణ గ్రించందగిన సాహితీ మూర్తి జ్ఞానపీఠ అవార్డు గ్రహీత డా. సి.నారాయణరెడ్డి పేరతో ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. ప్రధాన వేదికతో పాటు మరో వేదిక పుస్తకావివ్యర్థాల కోసం ఉంటుంది. సాహిత్య సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు, ప్రముఖుల సందేశాలు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు ప్రతిరోజు సాయంత్రం 5 గం||లవరకు ఉంటాయి. పుస్తకావివ్యర్థాలు బాలసాహిత్య కార్యక్రమాలు మినీహర్లో మధ్యాహ్నం 12 గం|| నుండి సా|| 6.00 గం||ల వరకు వుంటాయి. పుస్తకప్రియులు భారీగా తరలివచ్చి విజయవంతం చేయాలని హృదయపూర్వకంగా ఆహ్వానం పలుకుతున్నాం.

- కోయ చంద్రమాహన్,

m : 9490099954

e : kbmsangeetha@gmail.com

ప్రజల బాధలు, ప్రత్యక్ష అనుభవాలను కైగట్టి పాడిన పదాలు

నిజాల నిగ్గదేవ్మిన నిసార్ పాటలు

కస్తుభు సుడిగుండంలో ఈత నేర్చుకుండు. కష్టాలను తట్టుకునే ఒడుపును సంపాదించిందు. దొడ్డి కొమురయ్య, చాకలి ఐలమ్మ, బందగిల పోరాటవారసత్వమున్న నేలలో పుట్టినందుకేమో పోరాటాలలో నిలబడ్డడు. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ జెండాలను ఎత్తుకుండు. ప్రజాయుద్ధంలో గద్దర్ ఆటపాటలతో ప్రభావితు డయ్యండు. ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని అందిపుచ్చుకుండు. పండువెన్నెల సాక్షిగు పదాలను కైగట్టిండు. పాడేటి పాటలు, ఆడేటి ఆటలు ఏమైపోయినయిని శిరగోనే అందుకుంటడు. సిందులు దొక్కుతడు. యక్కగాన రాగమైతడు. పలుకుబడులను ప్రయోగించి, వల్లెనుద్దులను చెప్పుకొస్తుడు. తెలుగు, ఉర్రూ వదాల మేలి కలలుకతో సామరస్య భావాన్ని, తెలంగాణ జీవనపైవిధ్యాన్ని తన పాటల్లో బంధించిన ప్రజాకవి, గాయకుడు నిసార్ గురించి నేటి మన 'అలగెల్లిన పాటలో...'

తెలంగాణ సాయంధ టైంగ పోరాటానికి పురుదబోసిన గడ్డ నల్గొండ జిల్లా జనగామ ప్రాంతం. విసునూరు దేశముఖ్ రాపాక వెంకట రామచంద్రారెడ్డి దౌర్ఘణ్యాలను ఎదిరించిన పోరుగడ్డ. దొడ్డి కొమురయ్య, బందగి, చాకలి ఐలమ్మల సాహసమే ఊపిరిగా త్యాగాలకు వెనుదీయని నేల. పాట్ పోబిత్తిన సుద్దాల హన్సుంతు నడయాడిన నేల. సుద్దాల అశోకతేజికు పురుదబోసిన నేల. పాటని గన్న పాటకు, సుద్దాల వల్లెతల్లికి వందనం. పాటల అభివందనం. ప్రస్తుతం జనగామ జిల్లాలో ఉన్న సుద్దాల గ్రామంలో మహ్మద్ అబ్యాస్ - హాలీమ దంపతులకు పదుగురు సంతానం. వరుసగా లాల్ఫీ, హాఫీజా, మునీర్, మదార్, నిసార్. కుటుంబంలో అభిరివాడు, చిన్నవాడైన నిసార్ అహ్మద్ డిసెంబర్ 16, 1962లో జన్మించిందు. కుటుంబాన్ని పోషించడం కోసం అబ్యాస్ అష్టకప్పాలు పడ్డడు. ఇల్లు గడవక పిల్లల్ని సరిగ్గ చదివించలేక బుర్రార దారిద్రాన్ని అనుభవించిందు. తలో వనిచేస్తూ తంటాలు పడుతూ సంసారం ఎల్లదీసిందు. ఈ నేపథ్యంలోనే నిసార్ స్థానిక ప్రభుత్వ పారశాలలో ప్రాధమిక విధ్యున్ పూర్తి చేసిందు.

అక్కడ ఊపిరి పోసుకున్న నిసార్ ఆ తర్వాత పక్కనే ఉన్న సీతారాంపురం ప్రభుత్వ ఉన్నత పారశాలలో 6 నుంచి 10వ తరగతి పరకు చదువుతున్నదు. ఇక అంతే. నిసార్ చదువును కొనసాగించలేక పోయిందు. లారీ మీద కీస్రెన్గర్ చేరిందు. నిసార్ది ముస్లిం కుటుంబమే అయినప్పటికి ఎక్కువగా తెలుగులోనే సంభాషించేది. తండ్రి ఉర్రూ, అరబీలో మతపరమైన సేవలు చేసున్నప్పటికి, ఆయన కూడ యక్కగానాలు రక్తిగిల్చించేటోడు. భాగోతాలు విరివిగా ఏసేది. చిన్నప్పటి నుంచి తండ్రి యక్కగానాలను చూడడం వల్లనో, ఆయన తీసే

కూనిరాగాలు వినడం వల్లనో గాని, మొత్తానికి నిసార్ కూడ పాటలు పాడేటోడు. తెలుగు భాషను స్పష్టంగ మాటల్లాడేటోడు. తన భావాన్ని, వల్లెలోన్నీ పేదరికాన్ని చిన్నవిన్న పదాలుగా కూర్చి కవితలు రాసేటోడు. అవి కూడ పక్క తెలంగాణ నల్గొండ మాండలికంలో ఉండేవి.

ఒకసారి నిసార్ కవితలను చూసిన ప్రముఖ సినీగేయకవి దాః సుద్దాల అశోక్తేజ ఎంతో బాగుస్వయని ప్రశంసించిందు. నిసార్ కవితల్లో పాట లక్షణాలు ఉన్నయని చెప్పి నిసార్ పాటలు రాసేలా ప్రోత్సహించిందు. ఆ విధంగా నిసార్ తన కవితల్లో సామాజిక అంశాలను జోడించి వాటిని పాటలుగా మలిచిందు.

“సుట్టూపక్కల ఎక్కడ జూసిన దొక్కాలల్ల ఆకలిమంటలు

నుట్టుకపోయిన పేగులన్ని తట్టే లేపుతున్నయి బుసగొట్టి లేవుతున్నయి

బుసగొట్టి లేవుతున్నయి తొడగొట్టి సాగుతున్నయి” అనే పాటను ప్రజా రచయితల సమాఖ్య ఆద్వార్యంలో అరుణోదయ వారు రికార్డు చేయడం జరిగింది. నిసార్ కీస్రెన్గర్ నుంచి

డ్రైవర్గా మారిందు. లారీ డ్రైవర్గా అనేక ప్రదేశాలు తిరుగుతున్న సమయంలో ప్రజాయుద్ధనోక గడ్డర్ ఆటపాటల ప్రదర్శను చూసిందు. గడ్డర్ శైలికి మంత్రముగ్గుడయ్యండు. ఒక రకంగ గడ్డర్నే అనుకరించి అనేక పాటలు పాడి ప్రదర్శన చేసిందు. నిసార్ లారీ డ్రైవర్గా పనిచేస్తున్న సమయంలోనే 1985లో హసియాను వివాహం చేసుకుందు. సి.పి.ఐ సభలకు హాజరపుతూ కమ్యూనిజిం ప్రేరణలో కష్టజీవుల పక్కన నిలబడి పాటలు రాశిందు. డ్రైవర్గా పనిచేయడం అంటే నిత్యం ప్రాణాలను ఘణంగ పెట్టడమే. మరి అట్లాంచీ వృత్తిలో నిరంతరం పనిచేస్తున్న డ్రైవర్ జీవితాలను గురించి నిసార్ రాసిన పాట

“డ్రైవరన్నా డ్రైవరన్నా ఆటో డ్రైవరన్నా

డ్రైవరన్నో డ్రైవరన్నో ట్యాక్సి డ్రైవరన్నా

నీ కండాలన్ని పిండి ప్రెట్రోలుపోసిన బండి

నీ బండి కిరాయిదండి మిగిలేది నీకు గండి

కడుపెండి ఆకలి మండుతున్న పేగుల సప్పుడినండి” అంటూ అటో, ట్యాక్సి డ్రైవర్ జీవితాల మీద వారి అర్ధాకలి మీద, అరకొర జీవితాల మీద రాసిన ఈ పాట డ్రైవర్ అభిమానాన్ని చూర్గాన్నది. నిసార్ ఆగిపోయిన తన చదువును కొనసాగించాలని ఓ పెన్ యూనివర్సిటీ డిగ్రీలో చేరిందు. హసియా తన జీవితంలోకి రావడం వల్ల నిసార్కు సంసార బాధ్యత పెరిగింది. నిసార్-హసియాల అన్వేష్య దాంపత్యంలో ముగ్గురు పిల్లలు కలిగిందు. వాళ్ళకు ఇమ్రాన్, రిజ్యాన్,

రుబీన్ అనే అందమైన పేర్లు పెట్టిందు. పిల్లల్ని అల్లారుముడ్డగా పెంచిందు. అప్పటికే లారీ డ్రైవర్గా పదిసంవత్సరాలు పనిచేసిన నిసార్కు 1989లో ఆర్.టి.సి.లో డ్రైవర్గా ఉద్యోగం వచ్చింది. జీవితానికి కొంతలో కొంత ఊరుల కలిగింది. వధువు లేకపోవడం వల్ల నిసార్ తానేమి కోల్పోయిందో ఆయనకు బాగా తెలుసు. అందుకే తన ప్లిల్లిల్ని మంచిగా చదివించిందు. డ్రైవర్ అంపేనే తన ప్రాణాలను ఘణంగ పెట్టి పడిమందిని సురక్షితంగ గమ్మస్థానం చేర్చిపాడనే నిర్వహనాన్ని తాను పాటల ద్వారా అందించిందు.

“మేము బస్య నడిపేటల్లమే బాధలు మోసెటల్లమే
బహుకులు బలియుతున్న బస్యులు నడిపిస్తున్న
మా భుజాల బాడిమీదే ఆర్.టి.సి నిలుచుంది
మా కాళ్ళ త్రైరత్నానే ఆర్.టి.సి నడుస్తుంది
మా నెత్తురె ఇంజన్ల ఆయలై ఉధకుతుంది
మా నరాల శక్తితోనే ఆర్.టి.సి నడుస్తుంది” అంటూ కమ్మనిజం ప్రభావంతో రాసిన పాట కార్బుక సంఘంలో నిసార్కు మంచి పేరు తెచ్చింది. పెరుగుతున్న ధరలకు వ్యతికెకంగ నిసార్ రాసిన

“తింటున్న కంచాన్ని గుంజాకుంటుండు
ధరలు పెంటి నోట్ల మన్ముగొడుతుండు
ఓరోరి ఏలెటోడో ఈ జనమెట్ల బతకాలేరా” అంటూ ప్రశ్నిస్తడు. అడ్డు అదుపులేని ధరల మీద మండిపడతడు. బియ్యం, ఉప్పు, పప్పు, ఉల్లిగ్గడ్డ, ఆఖరికి అగ్గపెట్టి కూడ కొనలేని స్థితికి వచ్చిందని అగ్గమీద గుగ్గిలుమైతడు. ముఖ్యంగ గద్దర్ మీద కాల్పులు జరిపిన నేపథ్యంలో నిసార్ రాసిన

“ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు స్వర్ణాంధ్రమంటడు
సంకలు గొదుతుంటడు సంబుర పడుతుంటడు
రెండువేల ఇరవైలో స్వర్ణమొస్వదంటడు
చంద్రబాబున్న చాన మంచోడు పిల్లనిచ్చినోన్నే మంచినోడు” అంటూ నగ్నసత్యాన్ని నవరసభరితంగ గానం చేస్తడు. ఈ పాటతో నిసార్కు మంచి పాపులారించి వచ్చింది. కాని తాను సి.ఐ.టి.యు.లో ఉండడం వల్ల కొంత ఇబ్బంది పడ్డడు. పారీలు, సంఘాలు కాదు, కవి కళాకారుడు పేదల పక్కం వహించాలనే దృక్కథంతో ముందుకు కదిలిందు.

నిసార్ సమైక్యపాలనలో రైతుల గోసను చూసి స్పందిస్తడు. భూపోరాటంలో రైతుల పక్కాన నిలబడతడు.

“నా పత్రి గొననంతే పండగ గాదు ఓరి రాజస్తు
భారతదేశాన బాధజూడనో ఓరి పోషన్న

పాడికాడి మేడి పాడె గట్టేస్తది
పంట పొలాలన్ని పెంటలై పోతయి

భూమినే నమ్మిన రైతు బుగ్గయితడు

బోరుబోరు మంటూ బువ్వ కేఢ్చుతడు” అంటూ కరువుతో రైతు అల్లడే దుస్సితిని అక్షరీకరిస్తడు. అంతేకాకుండ కుల, మతాల కుమ్ములాటలను చూసి కుమిలిపోతడు. దాన్ని గూడ చాల చమత్వారంగ, చాకచక్కంగ రాస్తడు.

“కులం మతం గొదువు ఎందుకు మనకెందుకు మనుషులంత ఒక్కటే కలిసి నడువు ముందుకు” అంటూ అతి సాధారణ పదాలతో అందరికి అర్థమయ్యటట్లు రాస్తడు. మానవత్వాన్ని, మనిషితనాన్ని తళ్ళిలేపే ప్రయుత్తుం చేస్తడు. సమాజంలో ఆడపిల్లల మీద ఉండే వివక్షను అత్యంత ఆర్థంగ అక్షరీకరిస్తడు.

“ఆడ పిల్లలంపేనే లోకాన లోకువై పాయె తల్లి

ఆడోళ్ళ లేనిదే లోకమేడుందని నిలచిని అడగు చేట్టి” అంటూ ఆడపిల్లలను చైతన్యం చేసే విధంగ రాసిన ఈ పాట నిసార్ను తెలుగు సాహిత్యంలో ముఖ్యంగ పాటల ప్రపంచంలో నిలబెట్టింది. అదేవిధంగ వ్యత్పిదారులకు సంబంధించి

“తాటి చెట్టెక్కుతవ్ తంటాలు బదతావు

తాటి చెట్టు తల్లి సల్గుండాలి

ఎల్లదాయె కల్లు గీయకుండ” అంటూ గౌడ్ల జీవితాలలోని బాధలను వర్ణిస్తడు. బాలకార్బుక వ్యవస్థ మీద కూడ నిసార్ ఎన్నో పాటలు రాసిందు.

నిసార్ రాసిన “ఎలుబడి” అనే పల్లెసుద్దులు బహుళ ప్రచారంలో ఉన్నది. జనాన్ని విపరీతంగ అలరించింది. సమైక్యపాలనలో సరారు బడుల దుస్సితితో పాటు ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలోని అవినీతి లంగగొండితనాన్ని నిరసిస్తూ రాసిన ఈ పల్లెసుద్దుల ప్రదర్శనాతీరు విమర్శకులను సైతం మెప్పించింది.

“ప్రభుత్వాన్ని నడిపించే నేతలందరు

ప్రజల కోసమెంతో పాటు పడతనంటరు” అంటూ ఏ కాలంలోనైనా పాలకున్ని నైజాన్ని పట్టుకుంటడు. వాళ్ళ దంభాచారాన్ని ఎండగడతడు.

“ఎల్.కె.జి సదువుకైన ఎంతో ఫీజు గావాలె

పెద్ద పెద్ద సదువులకు లచ్చులు బెట్టాలెగ

అప్పేశునంటరు దోసేపసంటరు

ప్రైవేటు సదువు జూడు భారపైనది

పేదవాళ్ళకు చాలా దూరమైనది” అంటూ పాటతో సుద్ది జెప్పడు”

పుస్తకాలు కొనలేక నేను సస్తున్న వాటిని మొయ్యెలేక పోరగాట్టు సస్తున్నరు అనే భావంతో “ఎలుబడి తీరు జూడు ఎట్లున్నది - మన ఊరు బడి తీరు జూడ గిట్లున్నది” అంటూ సాగే పల్లెసుద్దులతోని అనేక సామాజిక అంశాలను నాటి పాలకుల దొల్లతనాన్ని కండ్చు కట్టినట్టు చెప్పుకొస్తడు. సమైక్య పాలనలో అన్ని రంగాలలో ఆగమైన తెలంగాణ పల్లెల దుస్సితిని మునుంబెట్టి కొలుపజెప్పడు. పోలీస్ స్టేషన్, కోర్టులల్ల జరిగే వ్యవహారాన్ని పాటగా మలుస్తడు. న్యాయం కోసం ప్రజలు పడే అవశ్యలను గానం చేస్తడు.

“తాలూకాల జిల్లాకోర్డు జిల్లాలో పెద్దకోర్డు

ప్రైదబాద్లు ప్రైకోర్డు ఫీల్డులో సుట్రిలుకోర్డు

ఏ కోర్డుకెల్లినా ఏండ్లు గడిసిపాయెనా

ఏసినోడు పోయినా కేసు తేలదాయెనా” అంటూ న్యాయవ్యవస్థలో రాజ్యమేలుతన్ను అన్నాయం మీద తిరుగుబాటు చేస్తడు. పట్టం, ధర్మం అంటూ పోతే పోలీస్ స్టేషన్లలో ఎదురయ్యే అనుభవాలను నిసార్ పాటగా మలుస్తడు. కషాల కడలిని ఈదుకొచ్చిన వేదన తన అక్షరాల

నిండ కనిపిస్తది. చాలా పాటల్లో గడ్డర్ శైలి కూడ కనిపిస్తది. అదేవిధంగ అట్టడుగు వర్గాలకు అశాఖ్యోతిగ నిలబడ్డ అంబేధర్ మీద నిసార్ రాసిన పాట ఎందరికో స్ఫూర్తిదాయకంగ ఉండి.

“భరతమాత మధ్యబిడ్డ అంబేధర్య దండాలు
తిరగబడ్డ పులిబిడ్డ దళితుల కోటి దండాలు
దూరిట్ల దీపమై వాకిట్ల ముగ్గువై
కరంటిరు బెట్టలేదు... మంఠవయ్య మండి నావు...
మనుధర్మశాప్రము మర్యమేందో చెప్పి”

అగ్రవర్షం మీద ఊర్ధ్వదై లేసినవఁ” అంటూ ధర్మశాస్త్రాల లోగుట్టును బయటపెడతడు. అంబేధర్ ఆశయాల కొనసాగింపునకు అవకాశం కల్పిస్తడు. అదేవిధంగ తాను పట్టి పెరిగిన నల్గొండ జిల్లా వైభవాన్ని పోరాట వారసత్వాన్ని తన పదాల్హాకి వంపుకుంటడు.

“నా జిల్లా నల్గొండ నా తల్లి సల్లాగుండ
దండాలే దండాలమై ఉర్ధ్వమాల మాయిముంత
గులాపోల్లమన్నోల్లతోని గత్తులు బట్టించినాది
జాంచసు అన్నోల్లతోని బంధుకులు ఎత్తించినాది
రజాకాళ గూండాల గుండెల చెండాడిన దండో జిల్లా”
అంటూ సాయుధపోరాట యోదులను తల్పుకుంటడు.
నల్గొండ పోరాట చరిత్రను గానం చేస్తడు. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనోద్యమంలో భాగంగ జరిగిన “ధూం-ధాం” వేదికల మీద నిసార్ ఈ పాటను ఎన్నోసార్లు పాడిందు.
నిసార్ ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమంలో భాగమై పాటలు
రాసి ప్రదర్శనలు ఇచ్చిందు.

“పండూ వెన్నెల్లలోన వెన్నెల్లలోన పాడేబి పాటలేమాయే
మన పల్లెటూరిలోన ఆడేబి ఆటలేమాయే
బాలనాగమ్మ భక్తసిరియాళ హరిశ్చంద్ర అల్లిరాణి ఆటలు ఏవి
మన పల్లెటూరిలాడే భాగోతాల జోరేది
స్టేజీ కరెంటు పైకు ఏదీ లేకున్న గాని తెల్లార్లు ఆడి పాడేది
మన పల్లె గుండెలోన మోగేలి దప్పు సప్పుదేది”
అంటూ యుక్కగానం, ఒగ్గుకథ, బుర్రకథ వంటి ఇతర జానపద కళారూపాల మేళవింపుగా తెలంగాణ సంస్కృతిని చాటింపు వేస్తడు.
చీటిలో సీరియల్లగోలతో పల్లెకళలు పాడపోయిన దుస్సితిని అద్భుతంగ పర్చిస్తడు. సార్కాండ్లు, ఒగ్గోల్ల కథలేపైనుయి అంటూ ప్రశ్నిస్తడు. పీరీలను ఎత్తేళోడు లేడంటడు. సుట్టు కాముదాడిన అమృతలక్కలేరని అంటడు.
చెమ్మచెక్కలాడే వాకిక్యేయి. సమైక్యపాలనలో తెలంగాణ ప్రజా సంస్కృతి అగమైనదని ఆక్రోశిస్తడు. జానపద బాణీలో తన దుఃఖాన్ని వెళ్ళగుత్తడు.
నీమాంధ్ర పాలన మీద దమ్మెత్తి పోస్తడు. ధూంధాం జేస్తడు. ఇట్ల నిసార్ రాసిన పాటలు వివిధ పాటల సంకలనాలు, సి.డి.లలో చోటు చేసుకున్నయి. 2009లో నిసార్ స్వయంగ డెబ్బుయ్ పాటలతో “పండావెన్నెలోన” అనే వేరుతో సంకలనం చేసిందు. ఎన్నో ప్రశంశలు, అత్మియ పురస్కారాలు అందుకున్న నిసార్ “శంభారావం” సినిమాలో “ఎడు కొండల మీదున్న ఎంకన్న” అనే పాటతో సిని గేయకవిగా మారిందు. అదేవిధం శ్రీహరి నటించిన “హన్నుంత” సినిమాలో “చింతాకు చిగురాకు పస్సెందు కొమ్ముల పైరాకు” అనే జానపద బాణీనే మందుపెట్టి ర్యాగింగ్కు వ్యాపీకరంగా “కాలేజి కుర్రాళ్లు కలరుపులు

తాబేళ్ళు” అంటూ రాసిన పాట కుర్రకారును ఉప్రాతలూగించింది. ఆ పాటలో వాళ్ళ అల్లరితో పాటు హీరో ఇచ్చే సందేశాన్ని కూడ కవితాత్మకంగ చెప్పడం జరిగింది. యూతిలో సామాజిక కోణాన్ని చూపించే ఈ పాటతో నిసార్ సినిమా పాటల ప్రపంచాన్ని చవిచూసిందు. వీటితో పాటు “వీర తెలంగాణ, పోరు తెలంగాణ” సినిమాల్లో కూడ నిసార్ నటించిందు. ఇవె కాకుండ హెచ్.ఎం.టి.వి., టి.ఎవ్.ఎన్ టీవి చానెళ్ళలో తైపోలు నిర్వహించిందు. 99 టి.వి.లో జానపదపాటల కార్యక్రమానికి న్యాయనిర్దేశగా వ్యవహరించిందు.

ప్రత్యేకించి ముస్లింల జీవితం మీద కూడ నిసార్ ఎన్నో పాటలు రాసిందు.

“ఐసా క్యో భాయియో ముసల్యాన్ సాథియో

చేతిపనులు చేసి చేసి చేతులే పనిముట్లు అయ్యే

అర్బుతెంత ఉన్నాగాని బతుకలింత బర్తతి లేదు” అని అంటడు.

“మంస ల్యానులం వేంము ఈ దేశ మూలవాసులము

వీందంసాస్థానీయులం వేంము అంత జంభపంతులని వారసులము” అంటూ మేమంత ఇక్కడి వాళ్ళమేనని, అయితే సాఫీ మతము మమ్మల్ని చేరచిసిందని అంటడు.

“సాయబో సాయబు నిస్సంటరు నవాబు నీ జిందగి ఎంత గరీబుదో నవాబు దగ్గనియా మీది దుఃఖమంత దువాజ్సెస్తై

పోతడంటు

అల్లామియ్యను తల్పుకుంటు ఆలపిల్లల సాదుకుంటు నియతెంత మంచినుంటె అంత మంచితెంతదంటు

జన్మతుకోనం కలలే గంయివా ఓ భయ్య” అంటూ పాడుకుంటడు. ముస్లింలలో ఉన్న పేరికాన్ని ఎవరూ పట్టించుకోలేదని, ముస్లింలంటే నవాబులే అనుకుంటరని ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తడు. తెలంగాణ పల్లెల్లో ముస్లింలు మిగతా సమాజంతో ఎట్ల కలిసి మెలిసి ఉంటరో ఈ పాటలో తెలియుస్తేడు.

“ముస్లిలం మేము ముస్లిలం

పల్లెటూరాల్ల ఉండేబి ముస్లింలము

ముస్లిములము మేము ముస్లింలము

పల్లె నేలతల్లి మబ్బీ బిడ్డలము

అరబీ ఉర్రు రాసోల్లము

తెలుగు భాషలోనే చదువుకొన్నోల్లము” అంటూ ఊర్లల్ ఉండే మాదిగలు, గౌడులు, గొల్ల కురుమలు అందరిని పెద్దమ్మ, చిన్నయ్య అంటూ వరుసలు పెట్టి పిలుసుకుంటమని అంటడు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ముస్లింల సంజ్ఞేషణ కోసం ప్రవేశపెట్టిన పథకాలు ఎంతో సంతృప్తికరంగ ఉన్నయని అంటడు. అరవైయెండ్ పూడిక ఆరేండ్లల్ తీయడం ఎట్లనేన సాధ్యం కాదని భవిష్యత్తులో మరింత మెరుగైతడని ఆశాభావాన్ని వ్యక్తం చేస్తడు. మరిన్ని పాటలు, పల్లెసుద్దులు రానే ఆలోచనలో ఉన్నట్లు చెప్పుతడు.

-అంబటి వేకుప, m: 94927 55448

e: varji.ambati@gmail.com

78వ అభిల్ప భారత పొలిస్త్రామిక ప్రదర్శన

ప్రాదురాబాద్ “నుమాయిష్” జాతర

ప్రాదురాబాద్ లో ఉత్సవుల విక్రయానికి ప్రతిచీటుగా సాగే సందర్భకుల జాతర “నుమాయిష్”. ప్రపంచ ప్రభూతి పొందిన ప్రాదురాబాద్ ఎగ్జిబిషన్ మస్టర్-ఇ-ముల్చి(నుమాయిష్) జనవరి 1, 2018 నుండి ఫిబ్రవరి 15, 2018 వరకి 46 రోజులపాటు ప్రాదురాబాదు నాంపల్లి ఎగ్జిబిషన్ గ్రోండ్స్లో జరగుస్తునది. 23 ఎకరాల సువిశాలవైన గ్రోండ్లో జరిగే ఎగ్జిబిషన్లో సాంస్కృతిక కార్బూకమాలతో పాటు దేశంలోనీ అనేక ప్రాంతాల స్థానిక ఉత్సవుల ప్రదర్శనశాలలు కొలువుర్దుతాయి.

1938లో ఉస్కానియా యూనివర్సిటీకి చెందిన పట్టభద్రులు స్థానిక ఉత్సవుల విక్రయం కోసం ప్రదర్శన స్టోర్సు ఏర్పాటు చేయడంతో ఎగ్జిబిషన్ ప్రారంభమైంది. నాంపల్లి రైల్వేస్టేషన్ సమీపంలో 1938లో చివరి నిజం మీర్ ఉస్కాన్ అలీబాన్ పేరట 100 స్టోర్సు తొలిసారి ఏర్పాటు చేసి ఎగ్జిబిషన్ నిర్వహించారు. తొలుత ఆల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్ ఎగ్జిబిషన్ (అభిల్ప భారత పొరిశ్రామిక ప్రదర్శన)గా పిలవబడేది. 2009 నుండి ఈ ఎగ్జిబిషన్ “నుమాయిష్”గా మారింది.

ఈ నుమాయిష్లో జమ్ముకాశీర్ చేతివృత్తుల వస్త్రాలు, దుప్పట్లు, ఉత్తరప్రదేశ్, వశిష్ఠపంగాల్, మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్...తదితర ఎన్నో రాష్ట్రాల నుండి వ్యత్తి పరికరాలు, ఎలక్ట్రానిక్ వస్తువులు, డ్రైహాట్స్, గృహపావకరణాలు.. ఇలా ఒకటిమీటి దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుండి వచ్చన సమస్త వస్తువులు స్టోర్లో కనిపిస్తాయి. ‘మహిళలు ఎక్కువగా స్టోర్ నిర్వహకులుగా ఉంటారు. మనకు అవసరమైన, చూసి కొనగలిగిన వస్తువులన్నో ఈ ఎగ్జిబిషన్లో దొరుకుతాయి. అత్యుత్తమ ఎగ్జిబిషన్గా అంతర్జాతీయ దృష్టిని

నుమాయిష్ సాధించగలిగింది. తెలంగాణలో నుమాయిష్ జాతరగా ఎంతో ప్రసిద్ధిపొందింది.

సందర్భకులు ఎగ్జిబిషన్లోకి ప్రవేశించడానికి 3 దారులను ఏర్పాటు చేశారు. 1. గాంధీభవన్ గేట్, 2. అజంతా గేట్, 3. గోపామహాల గేట్. ఈ మూడు గేట్లలో ప్రధానమైనది, అతి పెద్దది అజంతా గేట్. ఎగ్జిబిషన్కు వచ్చే సందర్భకు కోసం స్టోర్సు నుమాచారాన్ని ఎప్పటిక పూడు అందించేందుకు జిపివెన్ (జియోగ్రాఫికల్ ఇస్టర్చెపన్ సిస్టమ్) ను వినియోగిస్తున్నారు. భద్రతాపరంగా మెటల్ డిపెక్టర్లు, సిసి కెమెరాలు ఏర్పాటు చేశారు. ఎగ్జిబిషన్ సందర్భంగా ఏర్పాటుయ్యే సాంస్కృతిక కార్బూకమాలు సందర్భకులను ఎంతగానో ఆకట్టుకుంటాయి. తెలుగు, ఉర్దూ కవులతో కవి సమేక్షనాలు, గజ్ల్ గానాలు, వినోద కార్బూకమాలు, సాంస్కృతిక సాహిత్యాభిమానులను అలరిస్తాయి. 2015 ఎగ్జిబిషన్లో ప్రభూత గాయకుడు డా॥ ఎన్సపి బాలసుబ్రహ్మణ్యం వంటి ప్రముఖులను తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆర్థిక మంత్రి కథాల రాజీందర్ తదితరుల సమక్కణలో సత్కరించారు. 8 ఫిబ్రవరి 2015న ఎన్సపి బాలసుబ్రహ్మణ్యం నిర్వహించిన గాయనీ గాయకుల సంగీత విభాగి ఎందరినో ఆకట్టుకుంది. 2011లో నుమాయిష్ ఎగ్జిబిషన్ ను 21 లక్షలమంది సందర్భంలో కోట్ల రూపాయల ఆదాయం రావడం ఒక రికార్డుగా నిలిచిపోయింది. ప్రతి సంవత్సరం ఎగ్జిబిషన్ నిర్వహించడం ద్వారా వచ్చే ఆదాయంతో తెలంగాణలోని వెనకబడ్డ ప్రాంతాల్లో విద్యాభివృద్ధికి ఎగ్జిబిషన్ సాసైటీ ఎంతగానో తోడ్పాటునందిస్తోంది.

-తామ్రారి కమ్పులారాణి, m : 9701351925

e : kamalarani@gmail.com

అరుదైన ఫోటోలకు

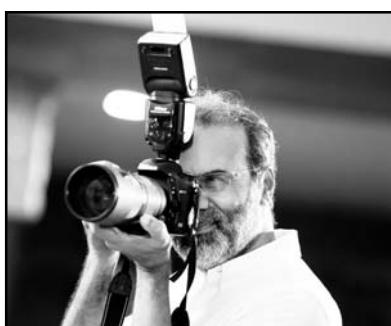
సరైన చిరునామా రవిరెడ్డి

అభిమిచి కలగలిసిన స్వజనాత్మకతకు ప్రకృతిమయమైన గ్రామీణ తోడైతే అద్భుతమైన దృశ్య చిత్రాలను కెమోరాలో నిక్షిషం చేయవచ్చి. కంటీకి కనిపించే దృశ్యాలను అపరూపంగా చిత్రీకరించి ఫోటోగ్రాఫర్లనుగా తమదైన ముద్రను మిగిలిన వారెండరో ఉన్నారు. అలాంటి వారి వరుసన నిలిచేలా ఫోటోలను తీసిన స్వజనశీలి రవిరెడ్డి.

గ్రామీణ, ప్రకృతి, మానవ జీవన కోణాలతో ముఖేకమైన అంశాలు రవిరెడ్డి ఫోటోలకు ప్రేరకాలు. రవిరెడ్డి కెమోరాకు అందిన ప్రతి ఫోటో ఎదో ఒక పరిశోధనకు, ఆలోచనకు అవకాశం కల్పిస్తుండనడంలో సందేహం లేదు. నల్గొండ జిల్లా పగడిపల్లికి చెందిన రవిరెడ్డికి గ్రామమంటే ఎనలేని ఇష్టం. సెలవుల్లో గ్రామమ్మలు, పిల్లలతో గడపడం, గ్రామంలో స్నేచ్ఛగా తిరుగుతూ అక్కడి ప్రతి జీవన దృశ్యాన్ని అస్వాధించడమంటపే ఎక్కువ మక్కువ. ఊళ్లో వ్యవసాయం చేస్తూనే ఉపాసనియా యూనివర్సిటీలో న్యాయశాస్త్రంలో సీటు సంపాదించి

హైదరాబాదు వచ్చి డిగ్రీ పొందారు. ఇదే సమయంలో రాజీన్ స్కూల్ ఆఫ్ ఫోటోగ్రఫీ శిక్షణ సంస్థను నిర్వహిస్తున్న ప్రముఖ ఫోటోగ్రాఫర్ రాజీన్ ను కలవడం రవిరెడ్డిని ఈ రంగం పైపు ఆలోచింపజేసింది. రాజీన్ వద్ద శిక్షణకు చేరకున్నా ఆ సంస్థలో విద్యార్థులుగా శిక్షణ పొందుతున్న మిత్రులు కె. విశ్వందర్చరెడ్డి, కె.ఎన్. వాసిఫ్ లతో కలిసి స్టూడియోకి రవిరెడ్డి తరచూ వెళ్లండేవారు. అలా వారితో కలిసి బ్లౌక్ అండ్ వైట్ ఫిల్మ్ డెవలపింగ్, ప్రైంటింగ్ ను రవిరెడ్డి నేర్చుకున్నారు. ఒకరోజు రాజీ రవిరెడ్డిని పిలిచి ఫిల్మరోల్, కెమోరా ఇచ్చి ఒక కార్యక్రమానికి సంబంధించిన ఫోటోలు తీసి దెవలవ్, ప్రైంట్ చేయించి సంబంధితులకు అందజేసి ఆ రెమ్యానర్సెపన్ తీసుకొమ్మని చెప్పారు. అలా రవిరెడ్డి పార్ట్‌టైమ్ కమర్సియల్ ఫోటోగ్రాఫర్గా కెరీర్ ప్రారంభించారు. అలా తన అభిమిచిని మరింత పెంపాందించుకుంటూ ఆలోచనలు రేకెత్తించే ఎన్నో ఫోటోలను రవిరెడ్డి తీశారు. అనుబంధాలు, జనజీవన కోణాలు,

వివిధ వృత్తులు, వంట పొలాలు, బాల్యం, స్వత్యాలు, గిరిజన జీవనం, సంప్రదాయాలు, క్రీడలు, వంటకాలు, గ్రామీణ సంతలు, అమ్మకాలు, రెతు జీవితం, ఉల్లాసాలు, జలకాలాటలు, పాత బస్తీ ప్రతీకతలపై దృశ్యాలు, గాజలు డుఃఖాత్మక సన్మివేశాలు, ప్రకటించిన పట్ల అంట ఎన్నో అంశాలకు తన అంతర్లీన భావకతను జోడించి నిరంతరంగా తన ఫోటోగ్రఫీని కొనసాగిస్తున్నారు. ‘కొండ అద్దమందు కొంచెమై చాలదా’ అనుట్టు సూక్ష్మాన్ ఆలోచనతో రవిరెడ్డి తీసిన ఫోటోలు అనంత భావాలకు వేదికలుగా మారి పలువురి ప్రశంసలందుకున్నారు.

అవార్డులు, రివార్డులు, సత్కారాలు, ఫోటోలు అన్నవి తెలియకుండా తన పని తాను చేసుకుపోతున్న స్వజనకారుడు రవిరెడ్డి. తనను తాను నిరంతరం మెరుగుపెట్టుకుంటూ రవిరెడ్డి ముందుకు సాగుతున్నారన్న విషయాన్ని ఆయన తీసిన ఫోటోలు స్పష్టం చేస్తాయి. ఒక్కసారి చూస్తే మళ్ళీ చూడాలనిపించేలా అనిపించే అరుదైన ఫోటోలు అవి. సామాజిక జీవన దృష్టధాలను రంగరించి ఆలోచనల అంతరంగాలను కదిలించే అపురూప స్వజనరూపం రవిరెడ్డి.

-టీవీస్, m : 9441464764
e:thirunagarisrinivas12@gmail.com

వనదేవతల స్వరూపాలు సమ్మక్క - సారలమ్మ

రాజ్యం ప్రజల సంబోధనానిది. రాజ్యం ప్రజల జీవనంలో వచ్చే మార్పుల పై తన నిర్మాణశైలిని మార్పుకుంటుంది. యథా రాజు తథా ప్రజా అనే రోజులు మారిపోయాయి. ప్రజల్లో నాడు పోరాట స్వార్థికలిగి, యథా ప్రజా తథా రాజు అనే హితోక్తివైపు బాటలు వేసే నవసమాజానికి నాంది వాక్యాలు పలికినవారు సమ్మక్క-సారలమ్మలు. చారిత్రక కాలంలోనే ఏరు సురాజ్య స్థాపనకు పోరాటమొక్కబే మార్గమని ప్రభోదించి రాజుల రాజ్యాధికారాన్ని పోరాటంలో ముందుండి నడుపుతూ స్టీలు అబలలు కారు సబలలు అని హృదయాద్యర్థ సమన్వితులని నిరూపించి గిరిపుత్రుల దైవాలై, వనదేవతల స్వరూపాలై నిలిచిపోయారు. వారి వీరత్వపు త్యాగాల చేసుకునే నాలుగు రోజుల స్వరం సమ్మక్క సారలమ్మల జాతర. నేడు గిరిజనులే కాకుండా సమస్త దేశానులు కుడా తమ ఇంటి అడవపుచులుగా వీరిని కొలుచుకుంటూ మొక్కలు తీర్చుకుంటున్నారు. ఈ జాతర పూర్వాపరాలు ఇవి.

వరంగల్ జిల్లా తాడ్వాయి మండలం, మేడారం గ్రామంలో ఈ జాతర జరుగుతుంది. ఆసియాలోనే అతిపెద్ద జాతరగా సమ్మక్క సారలమ్మల జాతర జరుగుతుంది. దేశం నలుమాలలనుండి ప్రజలు ఈ జాతరకు చేరుకుంటారు. ఈసందర్భంగా మన మదిలో కొన్ని ప్రశ్నలు తలెత్తుతాయి. 1. ఈ జాతరను ఎందుకు జరుపుతారు? 2. జాతర లక్ష్మిం/జాతర వెనుక ఉండేశం ఏమిటి?

చాల్తుకంగా వెళ్తే...

తూర్పు చాటుక్కుల సామంతులుగా ఉన్న కాకళీయులకు హనుమకొండ ప్రాంతం బహుమానంగా లభించింది. అనంతరం ఏరు స్వతంత్రులై తెలుగుదేశాన్ని మొత్తంగా ఏలినారు. ఆకాలంనాలీకే తెలంగాణలో అనేక అదిమ జాతులు నివాసాలను ఏర్పరచుకొని అడవి సంపదను సమ్మకుని బ్రతుకుతున్నాయి. మహాభారతాన్ని ఉదహారించినట్లయితే గోండులు, కోయలు తాము ఘటోత్సభాని వారసులుగా చెప్పుకుంటారు. గుణాధ్యాదు సైతం పైశాచిక భాషలో గిరిజాతులతో నివసించి బృహత్తత అనే కావ్యాన్ని రచించాడు. కాకళీయరాజుల కాలంలో కూడా ఏరు రాజ్యానికి కావలసిన

అమూల్య వనమూలికలు, వైద్య సంపదకు అలవాలమగు మొక్కలను అందించడమేకాక, వ్యవసాయం చేస్తూ, పన్నులు చెల్లించేవారు. రుద్రమదేవి అనంతరం వచ్చిన ప్రతాపరుద్రుని కాలంలో క్రీ॥శ॥ 1260 ప్రాంతం నుండి సమ్మక్క సారలమ్మల చరిత్ర మనకు దర్శనమిస్తుంది. ఓరుగల్లును రాజధానిగా పరిపాలించిన ప్రతాపరుద్రుడు తన సామంతరాజుగా మేడారం పాలకుడిగా పగిడిద్దరాజుకు, కరీంనగర్ పాలకుడిగా వేడరాజును నియమించినాడు.

ఎవరీ సమ్మక్క-సారలమ్మలు..?

నేటి కరీంనగర్ జిల్లా జగిత్యాల ప్రాంతంలోని పాలవాస ప్రాంతానికి పాలకుడైన మేడరాజు కూతురు సమ్మక్క. ఈమె దైవాంశంగా అతనికి లభించినట్లు చెప్పుకుంటారు. ఇతడీమొకు యుద్ధచిద్యులన్ని కరతలామలకంగా అందించాడు. అనంతరం మేడారం పాలకుడు తన మేనల్లుడు గిగిడిద్దరాజుకిచ్చి వివాహం చేశాడు. రాజ్యంపై పట్టుకోసం మొదటి ప్రతాపరుద్రుడు పాలవాస ప్రాంతంపై దాడి చేయగా మేడరాజు అల్లునివద్ద శరణు పొందాడు. గిగిడిద్దరాజుకు ముగ్గురు సంతానం. సారలమ్మ, నాగులమ్మ, జంపన్నలు. సమ్మక్క దంపతులు కేవలం వీరిని మాత్రమే తన సంతానంగా భావింపక, రాజ్య ప్రజలందరూ తమ సాంతిభ్రంభిసేని వారి కష్టాలు తమవిగా చేసుకుని బతుకుతున్నారు. కరువుకాటకాలవల్ల కాకళీయ ప్రభువుకు కప్పం కట్టలేని గిగిడిద్దరాజు అధికారులకు పరిస్థితి వివరించడం చేసినా, తన శత్రువు మేడరాజుకు ఆశ్రయ మివ్వడం, కప్పం కట్టలేని స్థితిని గమనించి ప్రతాపరుద్రుడు కోపోదిక్కుడై గిరిజాతులను తనకు విరుద్ధంగా మారుస్తున్నాడన్న నెపంతో అతడే ప్రధాని యుగంధరునితో సహా మాశువద్ద పోరాటమినాడు యుద్ధాన్ని ప్రకటించాడు. ఈ యుద్ధంలో తన భర్తకు సహాయంగా సమ్మక్క సారక్కు నాగులు, జంపన్న, గోవిందరాజులతో సహా, సమస్త గిరిజనుల నాయకిగా వీరోచితంగా పోరాడిన ధీర వనిత.

రాజ్య పాంసకు వ్యతిరేకంగా యుద్ధం:

ప్రజలకు కలిగిన కష్టాన్ని కొనక యుద్ధాన్ని ప్రకటించిన రాజును ఎదుర్కొనుడానికి సమ్మక్క దంపతులు గిరిజనులను ఏకం చేశారు. వారిలో పోరాట స్వాత్మని నింపారు.

పగిడిద్దరాజు, సమ్మక్కను గూడిపో
రాటమనకు బీజంబు గిరిజాతుల
గౌరవ మానాభిమానముకై నాటిరా
యంచలచే కుత్తుక్కర్ గోయగట్టుల
రాజ్య హింస గూల్చుటకు బట్టించిరా
తృగౌరవ సాధక శూరాత్ములై సర్వదా

నమస్త గిరిజాతులు ఆత్మగౌరవాన్ని అస్థిత్వాన్ని కాపాడుకొనడానికి సమాయత్తమునొన్నాయి. గడవాటని పడుచులు బల్లెములు పట్టుకొని బయలేల్లుతుంటే సమ్మక్క తన బిడ్డలతో బయల్లేరింది. రాజ్యప్రజల సుఖమే తన సుఖంగా ప్రజలకు దేశకాల పరిస్థితులకనుగణంగా కూడు, గూడు, గుడ్డ కల్పించలేని రాజు 'రాజు కాదు రాకాసి' అని తలచి రణరంగమున దుమికిరి. గిరిప్రజలు తొలిప్రయత్నపు యాధ్యంలో నమ్మక్క వీరోచిత పోరాటమునకు కాకతీయ ప్రభువు ఖంగుతినక తప్పలేదు. అనంతరం మరుసటి ప్రయత్నమున కూడా అపరకాళిక ప్రజాక్రందనకు పరుగున వచ్చినట్టు బరిసెలు, బల్లాలతో డాడిచేసి ప్రతాపుని

పైన్యాన్ని పరుగులెత్తించింది. సమ్మక్క ప్రజలవి సాంప్రదాయపు అయ్యధాలైతే, ప్రతాపరుద్రునివి మందుగుండు గల్గినవి. గజ, అశ్వక, పాదచార సైనిక సుశిక్షుతులై సైన్యం గిరిప్రజల కుత్తుకులు కోస్తుండగా కదనకాళి సమ్మక్క ఒకపైపు, సారలమ్మ మరోపైపుగా పోరాడుతుంటే, సారలమ్మను, పగిడిద్దరాజును, నాగులమ్మ, గోవిందరాజులను యుద్ధంలో హతమార్చారు. జంపన్ వీరోచితంగా పోరాడుతూ శత్రువులకు చిక్కక సంపెంగ వాగులోపడి మరణిస్తాడు అప్పబి నుండి ఆ వాగును జంపన్ వాగు అని పిలుస్తారు.. మరణ వార్త విన్న సమ్మక్క పోరాటాన్ని మరింత భీకరంగా మార్చింది. కాకతీయ పైనికులను తన యుద్ధ పరిమతో చెల్లాచెదురు చేసింది. ఒకపైపు కాకతీయుల కుట్టలను గమనిస్తానే యుద్ధ తంత్రాన్ని మారుస్తా ముచ్చెమటలు పట్టించింది కాని, ఓటమి తప్పదని తలచిన కాకతీయుల పైనికుల దొంగాటున వెనకనుండి బల్లాములతో పొడిచి సమ్మక్కను తీప్రంగా గాయపరిచారు. ఈ క్రమంలో గాయపడ్డ సమ్మక్క చిలకలగుట్టపైకి వెళ్లి అధృత్యమైంది. ఈ యుద్ధం రాజ్య ప్రజల్లో రాజ్యాప్యతీరేక లేదా రాజ్య హింసకు వ్యతిరేకంగా ఒక విఘ్వవాన్ని మేల్చాలిపింది. సమ్మక్కను వెతుకుతూ వెళ్లిన అనుచరులకు అధృత్యమైన ప్రదేశంలో పసుపు, కుంకుమలు గల కుంకుమభరిణ లభించింది. దానినే సమ్మక్కగా భావించి, సమ్మక్క సారలమ్మలను వన దేవతలుగా గడ్డిలపై స్థాపించుకొని పూజించడం మొదలుపెట్టారు.

గిరిజనులు వీరిని తమ కులదైవాలుగా కొలుచుకుంటూ, గిరిజన సంప్రదాయాలకి అనుగుణంగా రెండేళ్ళకొకసారి అంగరంగ వైభవంగా జాతరను జరుపుకోవటం ప్రారంభించారు.

పోరాట స్వాత్మ జాతరగా పరిణామం:

ప్రజల్లో వచ్చిన మార్పులను గమనించిన ప్రతాపరుద్రుడు వారిని దైవంశములుగా భావించి అంగరంగ వైభవంగా జాతర జరిపించారు. అలా ప్రారంభమైన జాతర దేశవ్యాప్తంగా ప్రచారమైనమ్మక్క, సారలమ్మ మహిమలతో ప్రజల ఇలవేల్పులుగా మారారు. ప్రజలు నిలువెత్తు బంగారం (బెల్లం)తో గడ్డెలవడ్డ మొక్కలు తీర్చుకుంటారు. జంపన్వాగులో స్నేహాలు చేస్తూ సమ్మక్కను స్ఫురిస్తూ తస్యయత్వమౌతుంటారు. శివసత్తుల పూనకాలతో, అమృపారికోసం గుంపులు గుంపులుగా తరలిపచే జనాలతో ఒక విశ్వ మానవయూత్తి సుగంధం అక్కడ వెల్లివిరుస్తుంది.

జాతర జిగె విధానం..

గిరిజన సాంప్రదాయం ప్రకారం జాతర మొదటి రోజున కన్నెపల్లి సుండి సారలమ్మను, కీలక ఘుట్టమైన రెండవరోజు చిలకలగుట్ట నుండి నమ్మక్కను (కుంకుమభరిణను) తీసుకువచ్చి గడ్డెలపై స్థాపించి జాతర ప్రారంభిస్తారు. ప్రభుత్వం తరపున రూరల్ ఎన్సి గాలిలోకి కాల్చులు జిగిపి సమ్మక్కకు ఆహ్వానం పలుకుతారు.

మాడవరోజు అమృపార్లు ఇచ్చరూ గడ్డెలపై కొలువుతీరుతారు. తిరిగి నాలావరోజు యథాస్తానాలకు చేరుస్తారు. వంశపారంవర్యంగా వస్తున్న గిరిజనులే మూజారులుగా కొనసాగుతున్నారు. అత్యంత భక్తిప్రదలతో తెలంగాణలో జిగి అతి పెద్ద కుంభమేళా-సమ్మక్క సారలమ్మల జాతర. సుమారు 900 సంాల చరిత్ర గలిగి 1940 ప్రాంతం సుండి గిరిజనులకే పరిమితమైన జాతర దేశవ్యాప్తంగా ప్రజల జాతరయ్యాంది.

తెలంగాణలో జిగి సమ్మక్క సారలమ్మ జాతరను అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకంగా నిర్వహిస్తారు. భక్తులకు ఎలాంటి ఇబ్బందులు రాకుండా చర్యలు ఉంటాయి. తెలంగాణ ప్రభుత్వం తరపున లాంఢనంగా అమృపార్లకు పట్టు వస్తూలు సమర్పిస్తారు. భక్తులు తమ మొక్కలు తీర్చుకుంటారు నాలుగు రోజుల పండగ సమ్మక్క-సారలమ్మ జాతరలో లీనమై సంపూర్ణంగా జరుపుకుంటారు.

నలుదిక్కులు నీవైపుగ కదిలినారు సమ్మక్క సారలమ్మ తోడ గూడి కదిలిరావే భరణమ్మా కమ్మని పాశము, బంగరు మొక్క గైనకరావే రాజులమదమణచి రణము గలిచిన రణవీణమ్మ సమసమాజ స్థాపనలో స్ట్రీ శక్తి సదా స్వరణియం.

-మంత్రి శ్రీనివాస్

m : 9550945096

e : mantrisrinu@gmail.com

రంగుల ప్రపంచపు దార్శనికుడు

రంగుల్లో సమాజ జీవన ప్రతిభింబాల్ని పోతపోసే దార్శనికుడు..... ప్రతి వస్తువును కాన్ఫోన్స్‌పై రమణీయ చిత్రంగా మెరిపించే స్థాయికారుడు..... తెలంగాం బతుకును రంగుల కుంభేతో అద్ది హృదయాలను హత్తుకున్న చిత్రకారుడు...జీరా అనిపించే రంగుల ప్రపంచపు మాంత్రికుడు.... చిత్రకళ సిద్ధాంతం...జన జాగ్రత్తి చైతన్యం... అస్తిత్వపతాక స్వరూపం అన్న కళాజీవి రుస్తుం. ఎక్కడ కళలు వర్ధిల్లుతాయో అక్కడ సంస్కృతి వికసిస్తుంది, మానవత్వం పరిమళిస్తుంది అని నమ్మి ముందుగేనే కళాకారుడు.

బిజాన్ చోటిచీ, ఇబ్రహీం

దంపతులకు జన్మించిన మహ్యాద్వరు నుండి మొదటి జీవితం వెనుకుంచుకున్నాడు. చిన్నాటినుండే చిత్రలేఖనంపై ఆశక్తి కలిగిన రుస్తుం దేవుళ్ళ చిత్రాలను చూస్తూ అప్పటిక వ్యాపారం బోమ్మలు గీసిచేయాడు. బోగ్గుతో గోడలపై, తెల్లకాగితంపై పెన్నిలతో బోమ్మలు వేస్తూ చిన్ననాడే వ్రంగంలు అందుకున్నాడు. వదవతరగతి తరువాత పైచుపులు చదవడానికి అతని ఆర్థిక పరిస్థితి తోడ్పడలేదు.

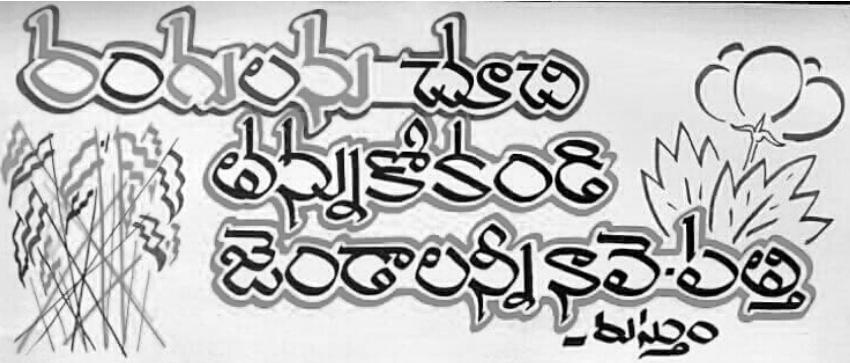
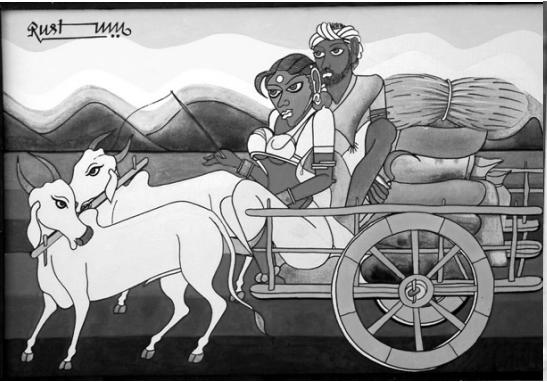
ఆల్లు గడిచేందుకు కూలివనికి వెళ్ళాడు. బోర్వెల్ వెంట కూలీగా పనిచేసి కుటుంబానికి తోడ్పడ్డాడు. ఒకవైపు కూలీగా ఉంటూనే మరోవైపు బోమ్మలు వేయడం మానలేదు. తీరిక సమయాల్లో ప్రారుభాద్వాకు వెళ్ళి బ్యానర్లు రాయడం, గోడలపై పెయింటింగ్స్ వేయడం ద్వారా ఎంతో కొంత సంపాదించడం ఆరంభమైంది. అదే క్రమంలో లోయర్, హయ్యర్ డ్రాయింగ్ కోర్సుల్లో సర్టిఫికెట్ పొంది తీవర్ ట్రైనింగ్ కోర్సు చేశాడు. కొంతకాలానికి తాను విధివిన స్కూల్లోనే ప్రభుత్వ డ్రాయింగ్ తీవర్గా చేరాడు. ఎం.వి.వి. (మాస్టర్ ఆఫ్

విజివల్ ఆర్ట్), ఎం.సి.జె(మాస్టర్ ఆఫ్ కమ్యూనికేషన్ జర్నలిజం), టి.టి.సి. (డిస్టింక్షన్), హిందీ విద్యాన్ ఆర్థాతలను సాధించాడు. ప్రభుత్వ నూతన ఉన్నత పారశాల సిద్ధిపేటలో డ్రాయింగ్ మాస్టర్గా సేవలందించాడు. తన ఆర్ట్ గాలరీని సిద్ధిపేటలో నెలకొల్పాడు.

పల్లెలు, పంట పొలాలు, రైతులు, కులవుత్తులవారు, ప్రకృతి, ఇలా ఎన్నో రుస్తుం చిత్రాలకు వస్తువులుగా మారాయి. రుస్తుంలో ఒక చిత్రకారుడే కాదు, అయినలో ఒక కవి, జీవితాన్ని శోధించిన తత్పాత్త కనిపిస్తాడు. పేదరికం నుండి వచ్చిన రుస్తుం జీవితపు ఆటుపోట్లను ఎదురొస్తి ఒక్కాక్క అడంగు వేస్తా మానసిక వికాసాన్ని పెంపాందించే విషయాలను రుస్తుం తన విద్యార్థులకు బోధిస్తాడు. రుస్తుం శిష్యులెందరో గోప్త చిత్రకారులుగా ఎదిగారు.

చిత్రకారునిగా తెలంగాం ఉద్యమంలో తనవంతు భాధ్యతను నిర్వహించారు. తెలంగాం వెనుకబాటుతనంపై ఇక్కడి బతుకు చిత్రాన్ని ఆయన కళకు కట్టినట్టు చిత్రాలలో

చూపగలిగారు. రాష్ట్రంతోపాటు దేశ విదేశాలలో, సోషల్ వెబ్సైట్లలో ఆయన చిత్రాలకు ఎంతో పేరును తెచ్చిపెట్టాయి. వ్యవసాయం, రైతు, కూలీ, వృధ్యరాలు, చేతివృతులు వంటి అంశాలు ఆయన చిత్రాల్లో చక్కగా ఒదిగిపోయాయి. ప్రభుత్వ సాంస్కృతిక శాఖ, టూరిజం శాఖ ప్రదర్శనలలో ఆయన చిత్రాలు చోటుచేసుకున్నాయి. యుఎస్ఎ, జర్నల్స్, సాంగ్రహిత్వం, అపోలో గ్రామ్పు కంపెనీలకు చిత్రాలు, లోగోలు వేసియిచ్చి ఎంతో పేరు తెచ్చుకున్నారు. హైదరాబాద్ ఆర్ట్ సౌమ్యాలీలో రుస్తుం గీసిన 'ఓం గంగేష' చిత్రం ఎంతో ఆకట్టుకుంది.

ముఖ్యమంత్రి కేసేఎస్, ప్రముఖ దర్జకులు జ.నరసింగరావు, ప్రముఖ సినిసటులు చిరంజీవిలతో రుస్తం

ఆయిల్ పెంచంటింగ్, ఫి క్రైలిక్ చిత్రాలతో కళాభిమానుల మనస్సులను అయిన దోచకున్నారు. తెలంగాణ పల్లె అందాలు రుస్తం చిత్రాల్లో ఉచ్చిపడతాయి. తాను చూసిన దృశ్యాలను కాన్స్టస్ట్స్‌పైకి ఎక్స్‌ప్రైస్ విమర్శకుల నుండి కూడా ప్రశంసలు అందుకున్నాడు. 2007లో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి వైవెన్ రాజశేఖర్ రెడ్డి చేతుల మీదుగా ఉత్తమ ద్రాయిల్యంగ్ టీచర్గా అవార్డ్ అందుకున్నాడు. 2007లో నల్గొండ జిల్లా ఆలేరులో తేజ ఆర్ట్ క్రియేషన్స్ ఆధ్వర్యంలో రుస్తంకు సత్కారం జరిగింది. 1997లో ధీటీలోని అవంతిక నంస్త అవార్డ్ కూడా రుస్తంకు లభించింది. అమలాపురం, కోనీసీమ, చేవెళ్ళనుంచే కాక ఉభయ తెలుగు రాష్ట్రాలలో చిత్రలేఖ ప్రదర్శనలేర్చాటు చేసి ఎంతో పేరు పొందారు. విద్యార్థులలో ప్రతిభను వెలికి తీయడానికి అంశాలవారీగా చిత్రలేఖన పోటీలు పెట్టి వారి అలోచనలకు, సాపుర్ణాలకు పదునుపెట్టారు. తను గీసే చిత్రాలు కేవలం గీతలుగానే మిగిలిపోకుండా నమాజంలో మార్పును తీసుకురావాలని బలంగా కోరుకునే

LIFE 2nd THE HINDU, Thursday, January 6, 2005 HYDERABAD

Telangana milieu in all its splendour

Mohd. Rustam's painting depicting women celebrating Basantama Utsava

THIS PAINTINGS TRANSPORTS US TO A WORLD SO DIFFERENT FROM OURS. It depicts a world so different from ours. Green meadows, lands of open fields, men and women gathered together to celebrate the unique charms of their beauty, culture and way of life and stuck in Telugu medium.

Unique works

THE PAINTINGS ON DISPLAY AT THE RUSTAM EXHIBITION AT THE IICR ART GALLERY IN HYDERABAD ARE A MASTERSPIECE OF CULTURAL EXPRESSION. The artist has painted a variety of scenes depicting the expression of love and the men and women gathered together to celebrate the unique charms of their beauty, culture and way of life and stuck in Telugu medium.

The typical culture of Telangana region comes alive in the paintings. The artist has painted a variety of scenes depicting the expression of love and the men and women gathered together to celebrate the unique charms of their beauty, culture and way of life and stuck in Telugu medium.

Symbolism

THE PAINTINGS ON DISPLAY AT THE RUSTAM EXHIBITION AT THE IICR ART GALLERY IN HYDERABAD ARE A MASTERSPIECE OF CULTURAL EXPRESSION. The artist has painted a variety of scenes depicting the expression of love and the men and women gathered together to celebrate the unique charms of their beauty, culture and way of life and stuck in Telugu medium.

వ్యక్తి రుస్తం.

ఇవేకాకుండా కవులను, రచయితలను ప్రోత్సహించటం, సాహితీ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలను ఏర్పాటు చేయటంలో ముందువరున లో నిలుస్తాడు. రుస్తంలో ఉన్న మరో ప్రత్యేకత - తన గీసిన చిత్రం కింద ఒక చక్కని వ్యాఖ్యానవేఱ, కవితో కనిపిస్తుంటుంది. వృత్తికి, ప్రవృత్తికి సమపాళ్ళలో న్యాయం చేస్తూ భారతీయ నంస్తుంతి, సాంప్రదాయాలకూ, వారసత్వానికి అధ్యంపట్టే చిత్రాలను గీస్తూ ముందుకు సాగుతున్నాడు. భిన్నత్వంలో వికత్యాన్ని చాటుతూ, అన్ని మతాలు సమానమే అని చాటే 'ఓం, శిలువ, చాంద్రులను కలిపి ఒకే చిత్రంగా వేసిన చిత్రం రుస్తంలోని అద్వితీయ చిత్రకళా ప్రతిభకు నిదర్శనం. ఆయన నిజప్రతుల ఆధారంగా వివిధ పత్రికలు వ్యాసాలను ప్రచురించాయి. అలాగే మన్మకాలు కూడా వెలువడ్డాయి. ఆనందమైన జీవితానికి మంచి ఆలోచనలే బలమైన పునాదులని చెప్పే రుస్తంకు చిత్రకారుడిగా మిగిలిపోవాలస్తుదే అభిలాష.

-తాల్చ ఉపామ్, m : 9949914485
e:usha.thalka4@gmail.com

తెలంగాణలో తొలి ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు

5వ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు హైదరాబాద్‌లోని లార్ బహదుర్ స్టేడియంలో అంగరంగ వైభవంగా ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ వేదుకలకు ముఖ్యాలితిధిగా భారత ఉపరాష్టపతి దాక్షర్ ఎం.వెంకయ్యనాయుడు హజరయ్యారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత ఇదే ప్రథమంగా జరుగుతున్న మహాసభలు కావడంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరింత ప్రతిష్టాతుకంగా తీసుకుంది. లార్ బహదుర్ స్టేడియం అయిదు రోజుల మహాసభలకు ప్రధాన వేదికగా మారింది. ఇందులో భాగంగా డిసెంబర్ 15 శుక్రవారం సాయంత్రం సాంస్కృతిక సంబురాలను ప్రారంభించారు ముఖ్య అతిథి. సాయంత్రం 6.35 నిమిషాలకు ప్రారంభమైన ఈ కార్యక్రమంలో రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కె.చందులైంగ్ రావు, గవర్నర్ కె.ఎల్.ఎన్ నరసింహన్, సీ.పెచ్ విద్యాసాగర రావు, శాసన సభ, శాసన సభ - శాసన మండలి సభాపతులు మధుసూదనాచారి, స్వామి గౌడ, డిప్యూటీ సీఎంలు కడియం శ్రీపరి, మహామ్మద్ అలీ, లోక్ సభ, రాజ్యసభల్లో టీఆర్ ఎన్ పక్కనేతలు, ఎంపీలు జితేంద్రరెడ్డి, కె. కేశవరావు, హైదరాబాద్ ఎంపీ అసదుర్రీణ్ ఓవైసీ, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ నందిని సిదారెడ్డి లు వేదికపై హజరయ్యారు.

తెలంగాణ తల్లి విగ్రహానికి పుష్టింజలి ఘటించి జోతీప్రజ్వలన చేశారు. అనంతరం జాతీయ గీతాలపన చేసి మహాసభలను ప్రారంభించారు. తొలుత సాంస్కృతిక సమావేశం నిర్వహించారు. ఇందులో సభాధృతులుగా దా. ఎస్స్ సత్యనారాయణ వ్యవహారించగా ముఖ్యాలితిధిగా మంత్రి హరీష్ రావు హజరయ్యారు. గౌరవ అతిధిలుగా ఆచార్య మాధభూషి సంపత్తుమార్ప పాల్గొనగా సీతాకాంత్ మహాపాత్ర, శ్రీమతి ప్రతిభారాయ్ లకు సత్కారం నిర్వహించారు.

స్టేడియం లోపలి పైకప్పకు తెలంగాణ సంస్కృతి ఉట్టిపడేలా తోరణాలను అలంకరించడంతో పాటు అక్కడి ప్రతీ పిల్లల్ కూ సాహితీ మూర్తుల చిత్రపటాలను అలంకరించారు. తొలుత ఈ చిత్రపటాలను దర్శించేందుకు అహాతులతో పాటు ముఖ్య అతిధిలు సైతం ఆసక్తిని కనబరిచారు. ఉపరాష్ట పతి తన ప్రసంగాన్ని ప్రారంభించి తెలుగు భాషా గౌప్యదనాన్ని సభకు హజరైన ప్రతీ ఒక్కరికీ వినిపించి ఉ

త్రైజితులను చేశారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ.. తెలుగు భాష గౌప్యదని ఆ భాషను ప్రతీ ఒక్కరూ సంరక్షించుకోవాలని సూచించారు. దాదాపూ 15 నిమిషాలకు పైనే వెంకయ్యనాయుడు తన ప్రసంగాన్ని కొనసాగించారు.

ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ మాట్లాడుతూ.. భాషా వికాసానికి కృష్ణ ప్రతీ ఒక్కరూ నడుంబిగించాలని అన్నారు. భాషా వికాసానికి కృష్ణ చేయాలని పిలుపు నిచ్చారు. అందుకు తమ కృష్ణ ఎల్లప్పుడూ ఉంటుందని అన్నారు. భాషను మరింత వికసింపచేసి, వైభవం తీర్చిదిద్దేలా చేసే బాధ్యత మనందరి చేతుల్లో ఉండని తెలిపారు. అందుకు ప్రభుత్వం శత విధాల సహకరిస్తుందని అన్నారు. హైదరాబాద్ ఎంపీ అసదుర్రీన్ ఓవైసీ ఉర్దూలో మాట్లాడుకుండా.. ఉర్దూలోనే తెలుగు ను రాసుకుని మాట్లాడారు. ఆయన మాట్లాడుతున్నంత సేపూ సభికులు హర్షధ్యానాలు చేశారు. అనంతరం తన ప్రసంగం తర్వాత ఒవైసీ తెలుగు భాషను మొదటిసారిగా మాట్లాడానని తప్పులు దొర్లిసంటే క్షమించాలని ఆహాతులను కోరడంతో ఆయన వినయానికి అందరూ కరతాళ ధ్వనులతో మెచ్చుకున్నారు.

రాష్ట్ర గవర్నర్ కె.ఎల్.ఎన్ నరసింహన్ తోపాటూ మహారాష్ట్ర గవర్నర్ సీపెచ్. విద్యాసాగర రావులు ప్రసంగించారు. నరసింహన్ మాట్లాడుతూ.. తాను మద్రాసీ అయినపుటీకీ అప్పట్లో రాష్ట్రం మద్రాస్ పరిధిలోనే ఉండేదని తానూ తెలుగు వాడినేని గుర్తుచేశారు. తెలుగు భాషను విద్యార్థులకు చిన్నప్పటి నుండి అలవాటు చేయాలని సూచించారు. సీపెచ్ విద్యాసాగర రావు మాట్లాడుతూ... భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రంగా ఇప్పటి రాష్ట్రం ఉండేదని అన్నారు. కాబట్టి మనమంతా ఆ భాషను రక్కించుకోవాలని అన్నారు.

ఇక ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలను ప్రారంభించిన తర్వాత మొదటి రోజు నిర్వహించిన మన తెలంగాణ అనే సంగీత స్వత్ం రూపకం ప్రతీ ఒక్కరినీ అలరించింది. రూపకాన్ని చూసిన ప్రతీ ఒక్కరూ తెలంగాణ సూటి నింపుకున్నారు. ఫిలీకి చెందిన దాక్షర్ రాజారెడ్డి, రాధారెడ్డి, కౌసల్య రెడ్డిల బృందం స్వత్ం నిర్వహించిన తీరు

సభికులను ఆకట్టుకుంది. తెలంగాణ సంస్కృతీ సంప్రదాయాలను తెలుపుతూ చేసిన ఈ స్వత్యరూపకం ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచింది. పాపగంఠకు పైగా కొనసాగిన రూపకానికి బాణసంచాను పేర్లీ మరింతగా రమ్యంగా తీర్చిదిద్దారు నిర్మాకులు. ప్రదర్శన అనంతరం కళాకారులను దుశ్శాలువాలు జ్ఞాపికలతో నత్యరించారు. వీరికి సన్మాన సత్యాగ్రాలను శాసన మండలి చైర్మన్ స్పోమి గౌడ, డిప్యూటీ సిఎం కడియం శ్రీహరి, తెలంగాణ రాష్ట్ర హెంటాఫ్ మంత్రి నాయిని నర్సింహరెడ్డి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ నందిని సిదారెడ్డి లు ఘనంగా సన్మానించారు.

అనంతరం మరో సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలో భాగంగా లిటిల్ మూజిపియం అకాడమీ పాటల కచేరిని నిర్వహించింది. ఇందులో భాగంగా ఈ సంస్కృతాకాడమీ నిర్మాకులు రామాచారి తన బృందంతో కచేరి రమ్యంగా నడిపించారు. దేశపతి శ్రీనివాస్ రచించిన మరొక స్వత్యరూపకాన్ని వేదికపై ప్రదర్శించారు. ఈ రూపకానికి ఎం.రాధాకృష్ణన్ సంగీతాన్ని అందించారు. కళాకృత్య స్వత్యరూపకత్వం నిర్వహించిన జయ జయోస్తు తెలంగాణ అనే సంగీత రూపకం ఆధ్యంతం ఆకట్టుకుంది. ఈ రూపకంలో వందలాది మంది స్వత్యకారులు తమ స్వత్యాలతో సభికులను అలరించారు.

ఈక ఈ ప్రారంభ సన్మాహక సాంస్కృతిక కార్యపూరులను పరిచయం చేస్తూ అందరి మనుసులను అందుకున్నారు వ్యాఖ్యాత మదిపల్లి దక్షిణా మూర్తి. తొలుత ప్రారంభంలో జరిగిన సమావేశ కార్యక్రమాలకు డాక్టర్ జె.చెన్నయ్య సమావేశ కర్తగా వ్యవహరించారు. ఇదిలా ఉండగా ఎల్లీ స్టేడియం బయట ఏర్పాటు చేసిన తెలంగాణ పుడ్ స్టోర్ల లు సందర్శకులను రుచులతో కట్టిపడేశాయి. ఇందులో భాగంగా అపో ఏమి రుచి అనిపించేలా స్టేడియం ఆపరాటిలో సుమారు 65 స్టోర్లు ను ఏర్పాటు చేసారు. వీటిలో సకినాలు, బజ్జెలు, జిల్బీ, పల్లిగారెలు, మురుకులు, చెగోడీలు, సువ్వుల లడ్డు, సర్పాఫింది వంటి వంటలతో పాటూ కొడి పలావ్, కోడి వేపుడు, కల్లు కోడిమాంసం, జల్లి సమోసాలు, మక్కల పిండి, మామిడి కాయ తొక్కు మక్కల సమోసా , రొయ్య సమోసా, పెరుగు అస్సం, బిర్యానీ, అరిసెలు, గవ్వలు, పులిపొంగార, పచ్చిపులును, మక్కగుడులు, పొయా, తలకాయ కూర ,రాగిసంకటి, పాయసం, పునగులు , చేపల పులును, చేప బిర్యానీ, పలురకాల పొడులు, పుంటికూర బిర్యానీ, పుంటికూర మటన్, పచ్చిపులును అస్సం, జొన్నగట్ట, పాలకూర పప్పు, జాయకాయ పచ్చడి, మోరం గడ్డ కూర వంటి పలురకాల కూరలు సందర్శకులకు అందించారు మనం కొన్ని రోజులుగా మరిచిపోయాం అనుకుంటున్న చిరుధాన్యాలతో చేసిన కొర పాశం, వరిగల పప్పు చారు, సొమల బిర్యానీ, ఊదల పొంగళి వంటి వంటలు ప్రధాన ఆకర్షణగా నిలిచాయి. సభకు వచ్చిన వారు వీటిని తిని ఆస్సాదించేదుకు ఎగబడ్డరంటే వాటిపై ఎలాంటి

మక్కుప ఉండో ఇట్టే ఆర్థం చేసుకోవచ్చు. మొత్తానికి మొదటి రోజు ప్రారంభ కార్యక్రమం చాలా ఉత్సాహంగా కొనసాగింది. సాహితీ వేత్తలు సాహిత్య అభిభాషలు లక్షుల సంఖ్యలో హోజురై తిరునాళ్లను మరిపించారు.

రెండవ రోజు

పాలులురికి సోమనాథుని ప్రాంగణంలోని పోతన మహాత్ముని వేదిక రెండవ రోజు సాహితీ సౌర్భాగ్యాలను విరబూయించింది. ప్రధాన వేదికపై సాయంత్రం సాహిత్యసభలో భాగంగా తెలంగాణలో తెలుగు భాషా వికాసం అనే అంశంపై సాహితీ సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశానికి అధ్యక్షుడిగా దా.ఎల్లారి శివారెడ్డి వ్యవహరించారు. ముఖ్యాలుతిథిగా రాష్ట్ర ఉప ముఖ్యమంత్రిగా కడియం శ్రీహరి విచేసారు. గౌరవ అతిథిగా ఆచార్య బేతవోలు రామభావుం హజరయ్యారు. వక్తలుగా డాక్టర్. రావ్ శ్రీహరి డాక్టర్. ముదిగంటి సుజాతారెడ్డి డాక్టర్ ఎన్.వి.సత్యనారాయణులు పోల్చొన్నారు.

ఉపముఖ్యమంత్రి కడియం మాటల్లడుతూ.. అనలు సినలైన తెలుగు తెలంగాణదేని భాష పుట్టింది ఇక్కడే అన్నారు. ప్రభవించి పరిపూర్ణం అయ్యాందికూడా ఇక్కడేనని గుర్తుచేశారు. ఏ ప్రక్రియ అయినా ఇక్కడే అది.. అది శాసనమైనా, పద్మమైనా, పాత్రమైనా, పదమైనా, కీర్తన అయినా ..తొలిగడవ ఇదే అని తేచ్చిపెచ్చారు. ఈ విషయం స్పష్టం చెయ్యడానికి ఇక్కడ తెలంగాణ ప్రభుత్వం తెలుగు మహాసభలను నిర్వహిస్తోందని పేర్కొన్నారు. తెలంగాణలో సాహిత్య వికాసం అనే అంశంపై కడియం చేసిన ప్రసంగం పలువురిని అలోచింపచేసింది.

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ ఉపకులపతి ఎస్టీ సత్యనారాయణ మాటల్లడుతూ.. తెలంగాణలో సాంస్కృతిక సమాజిక వికాసం ప్రధానంగా సంఘ సంస్కరణోద్యమాలు, గ్రంథాలయాలు, ప్రచురణ సంస్థలు, కాంగీ బడులు మొదలైన వాటి ద్వారా జరిగిందని అన్నారు. అనాడు బిట్టేవీ పాలనలోని ఆంధ్రప్రదీప అర్యసమాజంలాంటి సంస్ల నుండి బెంగాల్ నుండి చైతన్యం లభిస్తే తెలంగాణకు మహారాష్ట్ర వైపునుండి ప్రేరణ వచ్చిందని పేర్కొన్నారు. వెనకలడ్డ వనపర్తిలో తొలి లైబ్రరీ ఉన్నట్లు ఆధారాలున్నాయని తెలిపారు. మీనం తిప్పి ఇక్కడికి వచ్చినపుడు అత్యకూరులో బుక్సపట్లుం శ్రీనివాసచార్య సరస్వతీ స్తుతితో వారిని విస్తుయ పరిచాని గుర్తుచేశారు. వాగ్గేవి ఇక్కడేఉందని చెప్పి వెనుదిరిగి పోయారు అని ఎస్టీ సత్యనారాయణ వివరించారు.

సాంస్కృతిక సమావేశంలో భాగంగా జరిగిన కార్యక్రమానికి అధ్యక్షుడుగా దా. అయిచితం శ్రీధర్ వ్యవహరించగా ముఖ్యాలుతిథిగా తెలంగాణ రాష్ట్ర శాసన సభాపతి సిరికొండ మధుసూధనాచారి హజరయ్యారు. గౌరవ అతిథిగా తనికెళ్ల భరణి విచేశారు. ఈ సంఘర్షంగా స్పీకర్ మధుసూధనాచారిగా కవిగా తనలోని కవిని తొలిసారిగా బయటపెట్టారు. తనకు

రుద్రమదేవి పై మక్కలవక్క అని తెలుపుతూ.. ఆమెపై తానో పుస్తకం రాసున్నట్టు వెల్లడించారు. అందులో కొన్ని పంకులను చదివి వినిపించారు. దేశభాషలందు గాదూ.. విశేఖాషలందు తెలుగు భాషలేస్తు కావాలని అయిన ఆకంక్షించారు. జీతవోలు రామబ్రహ్మం ఓ తేటగేతిలో రాసిన పద్మాన్ని వినిపించారు. వీటి తర్వాత శతగళ సంకీర్తన భక్తరామదాసు సంకీర్తనల అలాపన జిరిగింది. మూకాభినయం, కూచిపూడి సృత్యాల తో పాటూ రెండవరోజు ప్రధాన వేదిక ఆసాంతం సాహితీ కునుమాలను విరబూయించగా ఆహాతులు సాహితీ పరిమళాలను ఆప్రాణించారు.

మూడవ రోజు

మూడవ రోజు జరిగిన సాహిత్య కార్యక్రమాలు సాహితీ ప్రియులను అలరించాయి. సాయంత్రం ఎల్లీస్టేడియంలోని ప్రధాన వేదిక పై సాహిత్య సభలో భాగంగా మౌఖిక వాజ్ఞాయం భాష అనే అంశంపై సాహితీ కార్యక్రమం నిర్వహించారు. సభకు డా.వెలిచాల కొండలరావు అధ్యక్షత వహించగా మంత్రి తుమ్మల నగేశ్వరరావు గౌరవ అతిథిగా, అచ్యార్జు కొలకలూరి ఇనాక్ హజరయ్యారు. ఇందులో భాగంగా ఛిల్లీకి చెందిన సత్యప్రత శాష్ట్రి కు సత్యార్థం చేశారు. భాష నుడికారం అనే అంశంపై డా.నిలిమెల భాస్కర్ సామెతులు జాతీయాలు అనే అంశంపై డా.కసిరెడ్డి వెంటటరెడ్డి, పద గేయ కవిత్వం అనే అంశంపై గోరటి వెంకన్న తన ఆటా పాటా వినిపించి ఆహాతులను అలరించారు.

తర్వాత జరిగిన సాంస్కృతిక సమావేశంలో దేవులపథ్లి ప్రభాకర్ రావు అధ్యక్షతన, ముఖ్యాతిథిగా శాసన మండలి అధ్యక్షులు స్వామి గౌడ గౌరవ అతిథిగా డా.ద్వానా శాష్ట్రి పాల్గొన్నారు. రసమయ బాలకిషన్ తన బృందంతో ఇచ్చిన కళాప్రదర్శన చాలా మంచి స్పందనను మూటగట్టుకుంది. లక్ష్మీ కు చెందిన కళామీనాశ్చి జానపద గేయాలు రసాత్మకంగా కొనసాగాయి. జానపదం సృత్య కళాంజలిని ముంబైకి చెందిన కళాకారులు ప్రదర్శించారు. అటు తర్వాత జానపద జాతర అదరపోయా అనిపించింది.

ప్రదర్శనల పరంగా పాలుకూరికి ప్రాంగణం వల్ల వాతావరణం తలపించింది. తెలుగు మహాసభల వేదిక జనపదాల అల్లికగా మారింది. ఒగ్గు కథకుడి వేపధారణలో రసమయ పాటులు పాటుతూ సాహితీప్రియులను భాషాభిమానులను ఉప్రాతలూగించారు. పోతురాజుల సృత్యాలు, బతుకమ్ములు, కోలాటాలు, గంగిరెద్దల ఊరేగింపులు విన్యాసాలు గంటకు పైగా

అలరించాయి. గోరేటి గొంతు స్వేచ్ఛియం మొత్తం మొరెత్తిపోయింది. గోరటి వెంకన్న రచించిన కవితా వరామర్ప అనే పుస్తకాన్ని ఉపముఖ్యమంత్రి కడియం శ్రీహరి ఆవిష్కరించారు.

మండలి చైర్మన్ స్వామి గౌడ మాట్లాడుతూ.. తెలంగాణ యాన, భాషను కాపాడుకునే భాద్యత ప్రతిబిక్కరిపై ఉండనన్నారు. తల్లి ఒడిలోసుందే పాట పుట్టీందని ఆ పాటతోనే తెలంగాణ ప్రతీకరాస్తం ఏర్పాటు వరకూ అనేక కార్యక్రమాలు ఉత్సవంగా నిర్వహించు కుంటున్నామని అన్నారు. నా పచ్చిపులును, నా చింతకాయ తొక్కు ఎక్కడ పోయిందో అని చెప్పుకున్న రోజుల్లో తెలంగాణ రుచులను మరోసారి ప్రపంచానికి ఈ మహాసభలు చూపిస్తున్నాయని తెలిపారు.

మంత్రి తుమ్ముల మాట్లాడుతూ... తెలంగాణ భాషను మనం అందరం కలికట్టుగా ఉండి మరింత అభివృద్ధి చేసుకోవాలని పిలుపునిచ్చారు. తెలుగు భాషాతోని ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ తెలంగాణకు తెలుగు భాషకు చేసిన కృషి ప్రతీంబిక్కరూ మరువలేమని అన్నారు. ఈ విఫంగా మూడవరోజు పాల్గొన్న ప్రతి ఒక్కరూ సాహితీ లోకానికి తెలుగు భాషా పరిరక్షణ గురించి పిలుపునిచ్చారు. దీంతో ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలతో తెలంగాణ భాషా ప్రాధాన్యం ప్రపంచ దేశాల్లో మార్కోపోయింది.

నాలుగవ రోజు

నాలుగవ రోజు ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల నిర్వహణ అందరిచేత ఆపో అనిపించేలా కొనసాగింది. ఎల్లీ స్వేచ్ఛియంలోని ప్రధాన వేదిక సాహితీ కార్యక్రమాలతో గుభాళించింది. తొలుత సాయంత్రం జరిగిన సాహితీ సమావేశంలో ప్రముఖ కవులు రచయితలు తమ ప్రసంగాలతో ఆహాతులను ఇట్టే ఆకట్టుకున్నారు. ఇందులో భాగంగా తెలంగాణ పాట జీవితం అనే అంశంపై సభ నిర్వహించారు. ఈ సాహిత్యసభకు డా.సుద్దాల అశోక్ తేజ అధ్యక్షత వహించారు. తొలుత అధ్యక్ష ఉపన్యాసం చేస్తూ అశోక్ తేజ తన ప్రభోదాత్మక గేయాలను అలపించి సభికులను అలరించారు.

ఈ సాహిత్య సభకు ముఖ్య అతిథిగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆర్థిక శాఖ మంత్రి ఈ పాటిల రాజేంద్ర రాగా సినీ పాటల రచయిత సిరివెన్నెల సీతారామశాష్ట్రి గౌరవ అతిథిగా హజరయ్యారు. వక్తలుగా రసమయ బాలకిషన్ జానపద గాయకులు జయరాజు తో పాటూ తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఓ ఎన్సెడీ దేశపతి శ్రీనివాస్లు హజరయ్యారు. సాహిత్య సభ ఆసాంతం ఎంతో

మనోరంజకంగా కొనసాగింది.

ఇదే ప్రధాన వేదిక పై సాయంత్రం సాంస్కృతిక సమావేశం జరిగింది. మలేషియా తెలుగువారి సాంస్కృతిక కడంబ కార్యక్రమం నిర్వహించారు. దీంతో పాటుగా సినీ సంగీత విభావరిని సినీ ముఖ్యజీవియన్స్ యూనియన్ వారి ఆధ్వర్యంలో జరిపారు. ఈ కార్యక్రమానికి అధ్యక్షులుగా ప్రముఖ సినీ నిర్మాత దిల్ రాజు వ్యవహరించారు. ముఖ్య అతిథిగా రాష్ట్ర ఎటీ పురపాలక శాఖామాత్రులు కె.టి.రామారావు పాల్గొన్నారు. సినీ హీరోలు మెగాస్టార్ చిరంజీవిపోటు నాగార్జున, సందమూరి బాలక్రిష్ణ, మౌహనబాబు, రాజేంద్రప్రసాదు, నారాయణ మూర్తి, సినీ డైరక్టర్ రాఘవేంద్రరావు, రాజమాళి, వందేమాతరం శ్రీనివాసరావు, జయసుథ, ప్రభ, జమున తదితరుల వంటి లబ్ధి ప్రతిష్ఠలు హిరించుటారు. పీరితో పాటు, హోస్య నటుడు బ్రహ్మనందం, సినియరు నటుడు కృష్ణ, ప్రముఖ చలన చిత్ర దర్శకులు చి.నరసింగరావు ప్రత్యేక అపోసితులుగా విచ్చేసారు. ఈ సందర్భంగా... తెలుగు ప్రపంచ తెలుగు మహా సభల కోసం... తెలంగాణ ప్రభుత్వ కృషిని కొనియాడారు.

ముఖ్యంగా వేదికపై హోజురైన డైరక్టర్ కె.రాఘవేంద్రరావు మాట్లాడుతూ తెలుగు భాష అంతరించపోకుండా సంరక్షించుకోవాలని పిలుపునిచ్చారు. ఎవడబ్బ సొమ్మని మా తెలంగాణ మాకు కావాలని ముఖ్యమంత్రి కేసిఆర్ కేంద్రంతో పోరాడి తెలంగాణ రాష్ట్రం తెప్పించారని అన్నారు.

సినియర్ నటుడు కోట శ్రీనివాసరావు మాట్లాడుతూ.... మహాసభల ప్రారంభంలో కేసిఆర్ ప్రసంగం విని తాను ఆశ్చర్యపోయానని అన్నారు. మనం అందరం తెలుగును కాపాడుకోవాలని కేసిఆర్ ఈ సభలునుద్దేశించి ఏ లక్ష్మి గురించి పెట్టారో ఆ లక్ష్మి నెరవేరాలని అయిన కోరారు. నటులు మోహన్ బాబు మాట్లాడుతూ తెలంగాణలో ప్రపంచ మహాసభలు ఫునంగా నిర్వహించడంలో కీలక పాత్రము పోసిస్తున్న కేసిఆర్ అభినందనీయుడని తనకు ఈ వేదికపై కప్పిన శాలవాను కేసిఆర్కు కప్పారు.

అక్కినేని నాగార్జునమాట్లాడుతూ.. తెలుగు భాషను మనమందరం అదరించాలని పిలుపునిచ్చారు. హీరో బాలకృష్ణ మాట్లాడుతూ.. తెలుగు భాషను గుర్తుండేలా సర్దీయ సందమూరి తారకరామారావు ఎంతో కృషి చేసారని అన్నారు. అటు మెగాస్టార్ చిరంజీవి, హీరో వెంకట్, దర్శకులు రాజమాళితో పాటు హోస్య నటుడు బ్రహ్మనందం, నటుడు ఆర్. నారాయణమార్తి తదితరులు తెలుగు భాషను గురించి ప్రసంగించారు. పాలుర్కి సోమనాథుని ప్రాంగణంలోని బమ్మెర హోతన మహాత్ముని వేదికల పేరిట ఏర్పాటు చేసిన ఎల్లీ స్టేడియం ప్రాంగణం నాలుగప రోజు సాయంత్రం తారాతోరణంగా మారి తెలుగు భాషా మహాసభలకు ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచింది.

ముగిసిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు అయిదు రోజులు పాటు అంగరంగైభవంగా నిర్వహించారు. ముగింపు వేదుకలకు ముఖ్య అతిథిగా భారత రాష్ట్రపతి రామేశ్వరాం కోవింద హోజరయ్యారు. ఎల్లీ స్టేడియంలోని పాల్గురికి సోమనాథుని ప్రాంగణం చివరి రోజు కార్యక్రమానికి సాహితీ అభిమానులు భారీ ఎత్తున హోజరయ్యారు. రాష్ట్రపతి మాట్లాడుతూ.. ఎటీ దిగ్గజం తెలుగు తేజం సత్యనాదెళ్ల వంటివారు మన తెలుగు కీర్తిపతాకును మరింతగా చాటిచెప్పుతున్నట్టు పేర్కొన్నారు. దేశ సాహిత్యంలోనే గాక నాగరిక పరిణామ క్రమంలోనూ తెలుగు భాషకు ప్రాధాన్యత ఉండని అన్నారు. దేశంలో హిందీ తర్వాత తెలుగు ఎక్కువమంది మాట్లాడుతున్నట్టు చెప్పారు. మునుముందు మరింతగా మన తెలుగు భాష తేజాన్ని పొందేలా అందరూ కృషి చేయాలని పిలుపునిచ్చారు. తెలుగు భాషను మరింత ఖ్యాతి సంపాదించేలా తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేసిన కృషి భాషనీయం అని రాష్ట్రపతి అన్నారు. ఐదురోజులపాటు కొనసాగిన మహాసభలు కన్నుల పండపగా సాగించని తెలిపారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఆవిర్భావం చెందాక జరిగిన తోలి ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు కాబట్టి తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఈ వేదుకలను ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకుని విజయవంతం చేయడం గొప్పాలని రాష్ట్ర పతి పేర్కొన్నారు. తెలుగు భాష ప్రాధాన్యాన్ని తెలుగు సాహితీ వేత్తల పైభవాన్ని, తెలంగాణ ప్రముఖులను తన ప్రసంగంలో ఆధ్యంతం ఆయన స్ఫురించారు.

రాష్ట్ర గవర్నర్ కణెవెల్ నరసింహన్ మాట్లాడుతూ.... తెలుగు భాష గొప్పదనం తెలుగు జాతి తియ్యదనం తెలుసుకున్న వారికి తెలుగే ఒక మూలధనం అన్నారు. ఈ గొప్ప సంపదను కాపాడటానికి ప్రతి ఒక్కరూ చేయచేయిన కలుపుతూ ముందుకు సాగాలని పిలుపునిచ్చారు. సభలను పురస్కరించుకుని గవర్నర్ తెలుగు భాషలోనే ప్రసంగించడంతో ఆహాతులు హర్షధ్వానాలు చేశారు. తెలుగు మహాసభలు మగిశాయి కానీ మన భాద్యతలు ఇప్పుడే మొదలయ్యాయి అని నరసింహన్ సూచించారు. మాతృభాష పరిరక్షణ కోసం... కుటుంబం నుంచే ప్రయయత్వం మొదలు కావాలని తెలిపారు. అందుకు ప్రతీ తల్లిదండ్రి గురువులు ప్రత్యేక శర్దును తీసుకోవాలని చెప్పారు. పిల్లల పుట్టిన రోజులు ఇతర కార్యక్రమాలుపడు తెలుగు పుస్తకాలను బహుమతిగా ఇచ్చే అలాటులను అలవర్షుకోవాలన్నారు. 15 రాష్ట్రాలు 42 దేశాలనుండి విచ్చేసిన భాషాభిమానులతో బింగుర పోతన ప్రాంగణం పులకించిపోయింది. అవధానాలు, కవి సమేళనాలు, సాహిత్యరూపాలు, చర్చలు, గోప్యలు ఇతర కార్యక్రమాలతో అందరి హృదయాలు సంతోషంతో నిండిపోయాయని గవర్నర్ అందరి అభివాదాలు చేస్తూ తన ప్రసంగాన్ని ముగించారు.

రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కేసిఆర్ మాట్లాడుతూ.. తెలంగాణ భాష

అభివృద్ధి పట్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉన్న నిబంధత ఈ సభల ద్వారా వెల్లడైందని అన్నారు. మన భాషను గౌరవించుకోవడమే గాక దేశంలోని అన్యభాషల ఉద్ధంపులను, జ్ఞాన పీర, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహీతలను గొప్పగా సన్మానించుకున్నామని కేసీఆర్ అన్నారు. తెలుగు భాషను బతికించుకోవాలనే మాటలను ఈ సభలో పదేపదే వినడం జరిగిందని అప్పడు తనకు బాధ కలిగిందని అన్నారు. తెలుగు మృత భాష కాకూడదని ఉపరాష్టపతి మాట్లాడుతూ అన్నారని ఇలా వినాల్చిరావడం కొంచెం బాధగా ఉందని తెలిపారు.

సభలు సమావేశాలు నిర్వహిస్తూ ఆగిపోకుండా ఈ కృషణి తెలంగాణ ప్రభుత్వం సహాయ సహకారాలతో తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ సంహర్షంగా కొనసాగిస్తుందని అన్నారు. ఇకపై ఈ గడ్డపై చదువుకోవాలంటే తెలుగును ఒక సబ్జెక్టుగా కచ్చితంగా నేర్చుకోవాల్చిందేని స్పష్టం చేశారు కేసీఆర్. ఒకరో తరగతినుండి ఇంటర్ వరకూ తెలుగును తప్పనిసరి సబ్జెక్టుగా చదువాలంటూ జారీ చేసిన ఉత్సవాలను కచ్చితంగా అమలు చేస్తామని పేర్కొన్నారు. భాషాభివృద్ధికి జనవరిలో సమగ్ర ప్రణాళికను ప్రకటిస్తామని వేదికపై కేసీఆర్ స్పష్టం చేశారు. ఎట్ల జరుగుతయో, ఎట్ల ఉంటుందో మహాసభలను నిర్వహించే శక్తిసామర్థ్యాలు తెలంగాణ వాళ్ళకు ఉన్నయో లేవేసిని సందేహాల మద్య చాలా సంతోషంగా అద్భుతంగా ఈ కార్యక్రమాన్ని పండించినం అని కేసీఆర్ అన్నారు. పద్యంతోనే మహాసభలను మగించారు కేసీఆర్. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో ఆధ్యంతం పద్యాలు పాడి అలరించిన సీఎం కేసీఆర్ మగింపలో పద్యం పాడారు. తొలత ప్రారంభంలో కూడా పద్యం పాడిన ముఖ్యమంత్రి మగింపు సభల చివర్లోకూడా మరో పద్యాన్ని పాడి ఆపో అనిపించారు.

దీంతో కేసీఆర్ ఆపాతుల మనసుల్లో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయారు. పద్యం చెప్పినంతసేపూ సాహిత్యాభిమానులు కళలకూడా ఆర్పకుండా విన్నారంబే పద్యం ఎంత పవర్ పుర్గా ఉందో ఇట్టే చెప్పవచ్చు.

నవ్వు జంతువుల్ , నరుడు నవ్వును

నవ్వులు చిత్తవ్యత్రికిన్

దివ్యులు కొన్ని నప్పులెటు తేలపు.

కొన్ని విషప్రయుక్తముల్

పుప్పుల వోల్ ప్రేమరసమున్

విరజిమ్ము విపుడ్చుమైన లే

నవ్వులు సర్వదుఃఖ దమసంబులు

వ్యాఘులకున్ మహాపథుల్

ఐదురోజుల పాటూ నిర్వహించిన మహాసభలను మళ్ళీ ఇదే రాష్ట్రంలో ప్రతీ యేటా డిసెంబర్ లోనే నిర్వహించుకునేలా కార్యాచరణ ప్రణాళికను తయారుచేస్తున్నట్టు సీఎం వెల్లడించారు. మహాసభలు మగించాయి అంటూ ప్రకటించిన కేసీఆర్, సభలను విజయవంతం చేసిన మిత్రులు సిధారెడ్డికి వారితో కలిసి కృషి చేసిన బృందానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ఎస్ట్రీ సింగ్ కు, డీజీపికి, అధికారి బుద్రా వెంకటేశవాణికి, ప్రభుత్వాధికారులు, అందరికీ పేరుపేరున ధన్యవారాలు తెలిపారు. వివిధ దేశాలు, రాష్ట్రాల సుంచి వచ్చిన సాహితీ అభిలాషలు, సాహితీవేత్తలు, ఎన్నారేలు తదితరులకు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు ముఖ్యమంత్రి. సభలు మగించాయి అనేందుకు సంకేతంగా లేజర్ పోలు దానితోపాటూ బృంద స్పృత్యం మనోఫలకాలపై అలాగే చిరస్థాయిలో నిలిచిపోయాయి. -ఎం.డి.కరీం, m: 9618644771

e:kareemmd786@gmail.com

చందులుగా చేరండి!

‘ఎ.వెడకుమార్ సంపాదకత్వంలో ప్రజాఉద్యమాల వేదికగా ఆరంభమైన ‘దక్కన్ ల్యాండ్’ తెలుగు సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక అనతికాలంలోనే అన్ని వర్గాల అదరణ పొందింది. తెలంగాణ ఉద్యమాలకు కరదిపికగా మారింది. ఈ పత్రిక మరిన్ని వర్ధాలకు చేరడంలో ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, మెధావుల అమ్మాల్య సహకారాన్ని కోరుతున్నాం. చందులుగా చేరండిపాటు తమకు తెలిసినవారిని చందులుగా చేర్చించాల్చిందిగా అభ్యర్థిస్తున్నాం.

చందా వివరాలు: వార్షిక చందా : రూ. 200, 2 సంఘాలకు : రూ. 400 దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట డీడీ, ఎం.ఎ., వేటీఎం, చెక్ లేదా నగదు రూపంలో చందా మొత్తం చెల్లించవచ్చు.

దక్కన్ ల్యాండ్ బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు:

Name : DECCAN LAND, Kotak Account No: 7111218829
Bank: KOTAK MAHINDRA BANK IFSC Code:KKBK0000555
Branch Code : 000555, MICR Code : 500485007

చందులుగా చేర్చించండి!

మా చిరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar

Hyderabad - 500 029. Mob: 9030626288

mail: deccanlandindia@gmail.com, www.deccanland.com

మహా సంకల్పం

అమ్మా!
తెలంగాణ తల్లి
వాదాభవందనం నీకు.

మాకు తెలుగు నేర్చించిన
మట్టి సరస్వతివి నువ్వు.
మా పొలాల్లోని కూలిజనుల
పాటల్లోని నుడికారానివి నువ్వు.
వాట గుండెల్లోని
మమకారానివి నువ్వు.
నీ మధురమైన యాన మా జీవితాల్లోని
ఉచ్ఛాన నిశ్శాసన.

తంగెడు పూలను
ముద్దకొఱ్ఱులో ముడిచి
బంగారాస్తి వెక్కిలించావు నువ్వు.

బతుకమ్మలను పేర్చి
అస్తి రకాల పుష్టిలకు
కలిసి బ్రతకటం నేర్చించావు నువ్వు.

జవాళ తెలుగు
తెలంగాణ చెరువుల్లోంచి
దూకుతుస్త అలుగు.

జవాళ తెలుగు తెలంగాణ వాకిళ్లలో
ఎండబెట్టిన అస్తిత్వాల ఒరుగు.

జవాళ తెలుగు
తెలంగాణ సంస్కృతిని
తవ్విపోనే పారా, పలుగు.

జవాళ తెలుగు
తెలంగాణ జడ్డలకు కల్పించే
బ్రతుకుదెరువు.

అస్తిభాషల జడివానలో
తెలుగేకదా మన గోడుగు.
తల్లిభాష ఒక దారం
అస్తిభాషలకు అది ఆధారం.
చనుబాలలోంచి వచ్చిందే
వ్యాకరణం.
అస్తించీనే ఆముడ్చుకోవటమే
దాని మూలగుణం.

కస్తీచీకి భాషపుంది
దాని పేరు తెలుగు.
అస్తిం పెట్టిండి తెలుగు భాషకు!
అది పరిమ్మింలా వెలుగుతుంది
అఖండ దీపంలా కాపాడుతుంది.

జవాళ తెలుగు పద్మలన్నీ
భాగ్యసుగరిలో కుష్మండ్లాయి.
ఇది సకలజనుల కళారాధన
సబ్బండ వర్ణాల సంవేదన

రండి! తెలుగును ఉజ్జ్వలంగా వెలిగిడ్డాం.
జదొక విరాట వివేచన
ఇది తెలుగు వెలుగుల తెలంగాణ
అప్పను! ఇది తెలుగు వెలుగుల తెలంగాణ!

(15.12.2017న ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల ప్రారంభాత్మక

వేదికపై చదివిన పచన కవిత)

-డా॥ ఎన్. గోపి

m : 93910 28496

e : prof.ngop@gmail.com

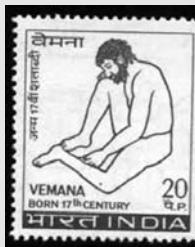
మహానభల్లో నాహిఎ చర్చలు

తెలుగు ప్రభ దేవీప్రయంగా వెలిగింది. రాజధాని సగరంలోని ఏడు వేరేరు వేడికలపై నిర్వహించిన ప్రపంచ తెలుగు మహానభలు తెలంగాణ వైభవాన్ని ఘనంగా చాటిచెప్పాయి. తొమ్మిదో శతాబ్దీకాలానికి తెలంగాణలో చందోగ్రంథం వచ్చిన సంగతులు ప్రస్తావిస్తూ.. అంతకు ఘర్షమే ఇక్కడ సాహిత్యం విలసిల్లిందనే వాసవాలు వివరిస్తూ.. తెలంగాణ భాషాసాహిత్యాలు వైభవాన్ని ఇక్కడి బిడ్డలేకాదు.. దేవిదేశాల నుంచి వచ్చిన భాషాభిమానులు సైతం ఎలగిత్తిచాటారు. తెలంగాణలోని సంకీర్తనాచార్యులు, దాన కవుల సాహిత్యం గురించి.. ఇక్కడి వివిధ కాలాల్ని శతక, గేయ సాహిత్యం గురించి స్ఫూర్తిదాయకమైన చర్చలు.. మరోసారి ఆస్తిగా సాగిన మెట్రామశర్ప శతావధానం.. అనేక ఘన్సుకాల అవిష్టరణలు.. వాటిని కొనుగోలు చేసేందుకు వివిధ ఘన్సుకాలయాల వర్ధ బారులు తీరిన అభిమానులు.. బీటస్టింటి నడుమ తారలు దిగివచ్చిన వేళ పొలుచ్చికి ప్రాంగణంలో కాంతు లీనిన సినీ సింగిడి.. ప్రెక్షకులు కట్టిపుడేసిన సిని సంగీత విభావరి.. అద్భుతంగా సాగుతున్న బృహత్త కవి సమేక్షనం.. మొత్తంగా ప్రపంచ మహానభల్లో నాలగవ రోజున కార్యక్రమాలు అధ్యంతం ఉత్సవంతో సాగాయి. ఈ నాలుగు రోజుల స్ఫూర్తిని కొనసాగిస్తూ రాష్ట్రపతి రాంనాథ్ కోవింద్ పొల్సోనే ఉత్సవంతో ప్రపంచ తెలుగు మహానభలు ముగిశాయి. భాషాభివృద్ధికి, సాంస్కృతిక వికాసానికి ఈ సభలు తోడ్డుడు తాయిని సభల్లో పొల్సోన్ పలువురు అభిప్రాయపడ్డారు. దేశభాషలందు తెలుగు లెస్సుగా ఇప్పటిదాకా చెప్పుకొన్నా.. ఇప్పటు విశ్వభాషలందు తెలుగు లెస్సు.. అనిపించేలా సీఎం కే చంద్రశేఖరరావు ప్రపంచ తెలుగు మహానభలు నిర్వహిస్తూ న్నారని శాసనసభ స్థీకరణ మధుసూదనాచారి అన్నారు. తెలుగు యూనివర్సిటీలోని సామల సదాశివ వేడికపై

అరుదైన నాట్యము, కవుల సాంపులు

దేశభాషలందు తెలుగు లెస్సు/ పంచదార కన్సు/ పనస తొనలకన్సు/ కమ్మని తేనెకన్సు/ తెలుగు మిన్సు.. అంటూ అమృభాషకు అర్థన చేస్తూ నాటి నుండి నేటివరకు ఎందరో మహానుభావులు తెలుగు భాషాభిమానాన్ని చాటారు. రాజులకాలం నుంచి ఆంగ్నేయుల పాలనవరకు మన మాత గ్రహపకు పట్టంగట్టారు. నాట్యము తెలుగుభాషను లిఖించి చిరంజీవులగా నిలిచారు. స్వాతంత్యానంతరం మన తెలుగు కవులను గుర్తుంచుకునేలా స్థాంపులను విడుదల చేశారు. తొలి తెలుగు రాజులు శాతవాహనుల కాలం నుంచే తెలుగు భాషావ్యాప్తి బీజం పడింది. అనంతరం చోళులు, చాళుక్యులు, విష్ణుకుండినులు, కాకతీయులు, విజయనగరరాజులు

నిర్వహించిన తెలంగాణ సాహితీ విమర్శ - పరిశోధన చర్చలో పొల్సోన్ స్థీకరణ.. తెలంగాణలో కాకతీయుల గురించి ఒక ఘన్సుకాలం రాయాలని సంకలించానని, త్వరలోనే దానిని పూర్తి చేస్తానని ప్రకటించారు. ఇదే వేడికపై నిర్వహించిన శతక, సంకీర్తన, గేయ సాహిత్యం సదస్సులో తెలంగాణకు చెందిన సంకీర్తనాచార్యులు, దాన కవుల సాహిత్యం, వివిధ కాలాల్ని శతక, గేయ సాహిత్యం గురించి చర్చించారు. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలో నిర్వహించిన సదస్సుల్లో తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, సాహిత్య అకాడమీ, రచయితలు ప్రచురించిన ఘన్సుకాలను అవిష్టరణలు.. వాటిని కొనుగోలు చేసేందుకు వివిధ ఘన్సుకాలయాల వర్ధ బారులు తీరిన అభిమానులు.. బీటస్టింటి నడుమ తారలు దిగివచ్చిన వేళ పొలుచ్చికి ప్రాంగణంలో కాంతు లీనిన సినీ సింగిడి.. ప్రెక్షకులు కట్టిపుడేసిన సిని సంగీత విభావరి.. అద్భుతంగా సాగుతున్న బృహత్త కవి సమేక్షనం.. మొత్తంగా ప్రపంచ మహానభల్లో నాలగవ రోజున కార్యక్రమాలు అధ్యంతం ఉత్సవంతో సాగాయి. ఈ నాలుగు రోజుల స్ఫూర్తిని కొనసాగిస్తూ రాష్ట్రపతి రాంనాథ్ కోవింద్ పొల్సోనే ఉత్సవంతో ప్రపంచ తెలుగు మహానభలు ముగిశాయి. భాషాభివృద్ధికి, సాంస్కృతిక వికాసానికి ఈ సభలు తోడ్డుడు తాయిని సభల్లో పొల్సోన్ పలువురు అభిప్రాయపడ్డారు. దేశభాషలందు తెలుగు లెస్సుగా ఇప్పటిదాకా చెప్పుకొన్నా.. ఇప్పటు విశ్వభాషలందు తెలుగు లెస్సు.. అనిపించేలా సీఎం కే చంద్రశేఖరరావు ప్రపంచ తెలుగు మహానభలు నిర్వహిస్తూ న్నారని శాసనసభ స్థీకరణ మధుసూదనాచారి అన్నారు. తెలుగు యూనివర్సిటీలోని సామల సదాశివ వేడికపై

పరిపాలన రంగాలలో తెలుగుపై సదస్సు నిర్వహించారు. పొలుచ్చికి సోమనాథుడి ప్రాంగణం (ఎల్చి స్టేడియం) లో బమ్మర పోతన వేడికపై జరిగిన తెలంగాణ పాట జీవితంపై సాహితీ చర్చ ఉత్సవపంతంగా జరిగింది. సినికి సిరివెన్నెల సీతారామశాస్త్రి మాట్లాడారు. అనంతరం నిర్వహించిన సాంస్కృతిక సమావేశం, సినీ సంగీత విభావరి అలరించాయి. తెలుగు సినీ రంగానికి చెందిన పలువురు ప్రముఖ నటులు, ద్వారులు, రచయితలు హజరై.. తెలుగు మహానభల నిర్వహణపై తమ అనందాన్ని వ్యక్తంచేశారు. - డక్కన్ న్యాస్

ఆలరించిన అవధానాలు

రసవత్తరమైన సీసపద్యాన్ని ఆపవుగా అందించిన అవధాని డాక్టర్ మలుగ అంజయ్ కోతెలకు తెలుగు పద్య మధురిమలను అందించారు. రవీంద్రభారతి సమావేశ మందిరం- గుమ్మన్న గారి లక్ష్మీనరసింహశర్మ ప్రాంగణం.. ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి వేదికపై నిర్వహించిన అప్పావధానం ఆసాంతం ఆహాతుల్ని ఆకట్టుకున్నది. మూటకోడూరు బ్రహ్మం సంధానకర్తగా వ్యవహారించిన ఈ అవధాన కార్యక్రమంలో పృథ్వీకులుగా శ్రీనివాసాచారి (నిషిధ్యాక్షరి), పల్లీటి కొండయ్య (సమస్య), వడిపద్ధ సత్యం (దత్తపది), మానెల అంజనలయ్య (ఛందో భాషణం), రాపోలు వెంకటేశం(అశుకవిత), అడ్లేలై వీరకంతం, కేవీన్ ఆచార్య (అప్రస్తుత ప్రసంగం) పాల్గొన్నారు. ఈ సభలో రాపోక ఏంబొరాచారి రచించిన పుస్తకాన్ని ఆపిష్టరిం చారు. ప్రముఖ సీసినటుడు తనికెళ్ళ భరణి సభలో పాల్గొని తనడైన శైలిలో ప్రేక్షకులను ఉత్సేజి పరిచారు. రాంభట్ల పొర్చుతీశ్వరశర్మ అధ్యక్షతన నిర్వహించిన ఈ సభలో వైద్యార్థిగ్రూశాఖ మంత్రి లక్ష్మీ రెడ్డి ముఖ్యాతిథిగా పాల్గొన్నారు. ముఖ్య మంత్రి కేసిఅర్ అస్విరంగాలతో పాటు సాహిత్యాన్ని కూడా అభివృద్ధి మార్గం వట్టించారన్నారు. చిక్కా రామ దాసు, బ్రహ్మచారి సమస్యయ బాధ్యతలు నిర్వహించారు.

పోస్యావధానం: మధ్యాహ్నం ఇదే వేదికపై ప్రముఖ హస్యావధాని శంకరనారాయణ హస్యావధానం జరిగింది. పృథ్వీకులు అడిగిన ప్రశ్నలకు హస్యాభరితమైన సమాధానాలు అందిస్తూ ఆయన కడుపుబ్బి నవ్వించారు. సమావేశకర్తగా జెవల్ సరసిం హాయిపహారించగా చిమ్మపూడి రామ్యార్థి సమస్యయ బాధ్యతలు నిర్వర్తించారు.

భావయుక్తం.. పద్యకవి సమ్మేళనం

భావయుక్తమైన పద్యకవితా గానంతో పలువురు కవులు అహాతుల్ని అలరించారు. రవీంద్రభారతిలోని సమావేశ మందిరం.. గుమ్మన్న గారి లక్ష్మీ నరసింహశర్మ ప్రాంగణం, ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి వేదికపై శనివారం సాయంత్రం పద్యకవి సమ్మేళనం నిర్వహించారు. రావికంటి వసునందన్, ఆచార్య ఘణీంద్ర, ఆచార్య మసన చెన్నప్ప అధ్యక్షత పహించారు. ముఖ్యాతిథిగా హిజ్లైన ఎంపి బీ వినోదికమార్ మాట్లాడుతూ ముఖ్యమంత్రి కే చంద్రశేఖర్ రాపు తెలుగుభాషా ప్రతీళించని, తెలుగుభాషను తప్పనిసరి చేయాలనే జీవోను తీసుకురావటం సీఎంకు భాషపట్ల ఉన్న గౌరవాన్ని తెలియజేస్తుందని ప్రశంసించారు. భాసుప్రకార్ సమస్యయకర్తగా వ్యవహారించగా హితూరి రాఘవయ్య, జీ కాశీనాథ్ సమావేశకర్తలుగా బాధ్యతలు నిర్వహించారు.

జంటకపుల అప్పావధానం

జంటకపులంబో తిరుపతి వేంకటకపులు మాత్రమే గుర్తొచ్చే తెలుగునేలమై తెలంగాణ జంటకపులు డాక్టర్ ముదిగొండ

అమరనాథశర్మ, ముత్యం పేట గౌరీశంకరశర్మల అప్పావధానం భాషాభిమానులను, పండితులను అలరించింది. రవీంద్రభారతి సమావేశ మందిరంలోని గుమ్మన్నగారి లక్ష్మీనరసింహశర్మ ప్రాంగణం, ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి వేదికపై అదివారం జరిగిన అవధానంలో ఎనిమిదిమంది పృథ్వీకులు సహాయశర్మ జంటకపులు అలవోకగా పూరించి మనుసలు పొందారు. అవధానానికి అనుసంధాన కర్తగా ఘన్ఱి కృష్ణమూర్తి, సభాధ్యక్షులుగా ఆచార్య కే నీలకంఠం, సమావేశకర్తగా ముదిగొండ నాగరాజుశర్మ, సమస్యయ కర్తగా డీసీ నరసింహులు వ్యవహరిం చారు. కేసిఅర్ అను గంభీర కేసరతడు కల్పకుంట్ల వరపంశ సుధాకరాయ, సౌవర్ణయుక్త తెలంగాణ శ్రీ చంద్రశేఖర జయతే అంటూ జంటకపులు చేసిన అవధానం ఆకట్టుకున్నది. బతుకమ్మలో గునుగుపువ్వు గొప్పతాన్ని

శాంతికి చివ్వాంగా చాపుతూ పూరించిన సీసపద్యాన్నికి కరతాళ ధ్వనులు మార్చే గాయి. జంటకపులు త్వరలో శతావ ధానం చేయాలని పృథ్వీకులు ఆకంక్షిం చారు.

అనంతరం జంటకపులను ఘనంగా సన్మానించారు. అనంతరం అవధాని అష్టకాల నరసింహారామశర్మ పూరించిన అప్పావధానం కూడా సాహితీప్రియులను పులకరింపచేసింది. ముద్దు రాజుయ్య అధ్యక్షతన పృథ్వీకుల ప్రశ్నలను నరసింహారామశర్మ పూరిస్తూ రసవత్తర మైన సీసపద్యాన్ని అందించి తెలుగు వద్యం తీయదనాన్ని పంచిపెట్టారు. ఆచార్య వేణు అనుసంధానకర్తగా, వైద్య శ్రీనివాస్

సమావేశకర్తగా వ్యవహరిం చారు. ఇదే వేదికపై సాయంత్రం ప్రముఖ కవి పండితులు డాక్టర్ సంగనభట్ల నర్సయ్య రచించి, దర్శకత్వం వహించిన శ్రీ ప్రతాపరుద్ర విజయం సాహిత్య రూపకాన్ని కళాకారులు ప్రదర్శించి అభ్యరపించారు. సీఎం కేసిఅర్ గురువు మృత్యుంజయ శర్మ, సాహిత్య అకాడమీ కార్యరథి ఎనుగుల నరసింహార్దేశి తడితరులు కళాకారులను సత్కరించారు. కాకతీయ సాహృదాయంలో సంగీతం, సాహిత్యాలకు సముచిత స్థానమిచ్చిన ప్రతాపరుద్రుడి ఆశయాలను పుణికిపుచ్చుకున్న తరహాలో సీఎం కేసిఅర్ కేసిఅర్ తెలుగు సాహిత్యాన్ని సుసంప న్న చేసేందుకు కృతనిశ్చ యంతో ముందుకు సాగుతున్నారని మంత్రి జూపాలి కృష్ణరావు పేర్కొన్నారు.

శతావధానం

ప్రపంచాలుగు మహాసభల్లో రెండోరోజైన శనివారం శతావధాన కార్యక్రమం అత్యద్యుతంగా జరిగింది. మరింగంటి సింగరాచార్యుల ప్రాంగణం (తెలంగాణ సారస్వత పరిషత్) లోని శతావధాని కోర్సు కృష్ణమాచార్య వేదిక (దేవులపల్లి రామానుజరావు అడిబోరియం) లో

డాక్టర్ గౌరీభట్ల మెట్రామర్క్యూ అద్భుతంగా శతావధానం నిర్వహించారు. తెలుగు రాష్ట్రోల తెలుగు భాషా పండితులు, భాషాభిమానులు పెద్ద ఎత్తున తరలిరావడంతో సమావేశ ప్రాంగణం కిటికిటలాడింది. ఈ కార్యక్రమానికి అనుసంధానకర్తగా డాక్టర్ శ్రీపెరంబుదూరు శ్రీరంగాచార్య వ్యవహారించగా డాక్టర్ అయిచితం నటేశ్వరరక్షు అధ్యక్షత వహించారు. సమస్య, దత్తపది, పర్షణ, ఆశువు వంటి అనేక అంశాలపై వృఘకులు ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు అవధాని మెట్రామర్క్యూ అలవోకగా ఛందోబద్ధమైన పద్మాలను అపూర్వంగా ధారణ చేసి నిమిషించారు.

మెట్రామర్క్యూ రాష్ట్ర సాహిత్య అకాడమీ అధ్యక్షులు డాక్టర్ నందిని సిధారెడ్డి శాలువాతో సత్కరించారు. శతావధాన ప్రక్రియలో పాల్గొన్న వృఘకులు, పద్యకవితా అభిమానులను ఉద్దేశించి సిధారెడ్డి మాట్లాడుతూ ఈ సందర్భం పద్య సాహితీ ప్రక్రియలో ప్రయోగాలు చేసే కవులు తెలంగాణలో వందలాది మంది ఉన్నారని నిరూపిస్తున్నదని అన్నారు. సీఎం కేసీఆర్కు అవధానంపై మక్కువు ఎక్కువని, వచన కవిత్వపు ఆసక్తికన్న నేను ఎక్కడ మరిచిపోతానో అని కేసీఆర్ పదేవదే అవధానాలను గుర్తుచేసి, నిర్వహింపజేశారని చెప్పారు. శతావధాని మరింగంభి సింగరాచార్యుల్ని కాలం మరిచి పోయిందని, ఈనాడు ఆయన్ని గుర్తుచేసుకుంటూ పద్యకవితా వైభవాన్ని చాటేలా శతావధానం నిర్వహిస్తున్నామని తెలిపారు. భాషాభి మానంలో కేసీఆర్కు ఏ ముఖ్యమంత్రి సాచీరిారని అవధాని మాటుగుల నాగఫణి శర్ప ప్రశంసించారు. ఈ సందర్భంగా కేసీఆర్ను ఉద్దేశించి భాషా పోషకుడు భఱా.. కల్పకుంట్ల చంద్రుని కళ... ప్రథమ ముఖ్యమంత్రి చేత. పలికిన మాటిక్య ఏం అని ఓ పద్యం చదివి సభికులకు ప్రవణానందం గావించారు.

నేత్రావధానం, అంగుష్ఠావధానం

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు మూడో రోజు ఉత్సవంగా సాగుతున్నాయి. వేదుకల్లో పాల్గొనేందుకు సాహితీ ప్రియులు పెద్ద సంఖ్యలో తరలివచ్చారు. ఆదివారం రీండ్ర భారతిలో ఏర్పాటు చేసిన

నేత్రావధానం, అంగుష్ఠావధానం వీక్షకులను అభ్యర్థపరిచింది. ఖమ్మం జిల్లాకు చెందిన విద్యార్థులు ఎన్నో శిరీష, కె. శిరీష నేత్రావధానం, అంగుష్ఠావధానంతో అదరగాట్టారు. కార్యక్రమానికి వారి గురువు కె. ఆదినారాయణస్వామి వ్యాఖ్యాతగా వ్యవహారించారు. హైదరాబాద్లో ఇంటరీడిమెట్ చదువుతున్న వీరిద్దరూ వృఘక్కేల ప్రశ్నలను ఒకరు కళలో వ్యక్తికరిస్తుంటే.. మరొకరు వాటిని కాగితంపై రాసి చూపించడం ఆశ్చర్యానికి గురిచేసింది. చేరో పది నిమిషాల పాటు చేసిన ఈ అవధాన ప్రక్రియ అందరిని ఆకర్షించింది.

వృఘకులు వివిధ భాషల్లో రాసిన పదాలు, వాఖ్యాలను నేత్రవధానులు అవలీలగా నేత్రవధానంతో సమాధానం చెప్పారు. తెలుగులోనే కాకుండా ఆంగ్లం, హిందీ భాషల్లో కూడా నేత్రవధానాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. తెలుగు, హిందీ, ఆంగ్లంలో ఉన్న మిశ్రమ వ్యాఖ్యాన్ని సైతం నేత్రవధానంతో సమాధానం చెబుతున్నారు.

అంగుష్ఠావధానంలో కూడా వీరిద్దరూ విశేష ప్రతిభ కనబర్చారు. కేవలం బొటన వేలును మాత్రమే కదిలించి భావనలను వ్యక్తపరిచే అపరూపమైన ప్రక్రియే అంగుష్ఠావధానం. ఈ అవధాన కార్యక్రమానికి ముఖ్యమంత్రి పోజెరైన సీఎం కేసీఆర్ చేస్తున్న నాటి గురువు మృత్యుంజయ శర్ప విద్యార్థులను, వారి గురువును అభిసందించారు. కళలో చూసి గ్రహించడం గొప్ప ప్రక్రియ అని ఆయన కొనియాడారు. మానవ దేహంలో కళలు చాలా ముఖ్యమైనవన్నారు.

వీరు రెండు గంటలైనా నేత్రవధానం చేస్తారనీ.. గతేడాది చిన జీయర్ స్నామి ఆశ్రమంలో గంటపాటు ప్రదర్శించినట్లు ఆదినారాయణ స్నామి తెలిపారు. వీరు తెలుగు బుక్ ఆఫ్ వరల్ రికార్డ్, తెలంగాణ బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్ సాధించా రన్నారు. ఇద్దరు నేత్రావధానులను మృత్యుంజయ శర్ప, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ కార్యదర్శి ఏనుగు నరసింహ రెడ్డి శాలువాలతో సన్మానించారు.

-దక్కువు మృణం డ

కవయిత్రుల సాహితీ సమ్మేళనం

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలను స్వార్థిగా తీసుకొని మహిళలు మాతృభాషను వారసత్వంగా తమ పిల్లలకు అందించి తెలుగుభాషను పరిరక్షించేందుకు ముందుకు రావాలని శాసనసభ ఉపసభాపతి పద్మాదేవేందర్రెడ్డి పిలుపునిచ్చారు.

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంగా రఫింద్రబారతిలో డాక్టర్ యశోదారెడ్డి ప్రాంగణం.. బండారు అచ్చ మాంబ వేదికపై తెలుగు కవయిత్రుల సమ్మేళనం ఆర్ఘ్యంతం రసవత్త రంగా సాగింది. ముఖ్యాలతిథిగా హజరైన పద్మాదేవేందర్రెడ్డి కవయిత్రులను, రచయిత్రులను వునంగా సత్కరించారు. మట్టిలో మాణిక్యల్లాంటి కవులను, సాహితీవేత్తలను, కళాకారులను వెలికి తీసి వెలుగులోకి

తీసుకువచ్చి సరైన గౌరవం కలిగినచే ప్రయత్నమే ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలని ఆమె వేర్చొన్నారు. తెలుగుభాష గొప్పదనం మన పండుగలు, సంస్కృతి, సంప్రదాయాలలో గోచరిస్తున్నదని ఆమె అన్నారు. సందేశాత్మకంగా, హస్యప్యంగా లతో ఉండే కవితలు ఎదుటివారిని మెప్పిస్తాయని అన్నారు.

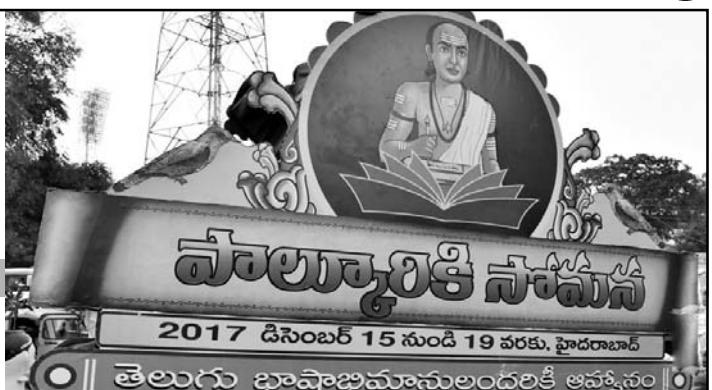
ప్రముఖ రచయితి అనిశేషీ రజిత అధ్యక్షతన జరిగిన సదస్యులో ప్రఖ్యాత కవయిత్రులు ఓల్లా, ఎన్ కరుణ, పాలదుగు మేరీ మాదిగ, గిరిజ, జయంతి, వసుధ, ఆకుల సుష్మ తదితరులు కవితలను గానం చేసి అపూర్వుల కరతాళధ్వనులందుకున్నారు. అనంతరం ప్రముఖ సాహితీవేత్త జ్యులిత అధ్యక్షతన జరిగిన సమ్మేళనంలో డాక్టర్ వరలడ్డి,

మాధభూషి సునీత, శాంతాదేవి, రాజేశ్వరి, వేముల శ్రీదేవి, డాక్టర్ బండారు సుజాతా శేఖర్, జీవసరాధ తమిదైన కైలిలో కవితలను గానం చేసి సాహితీప్రియులను అలరించారు. తెలుగు మహాసభలలో ఒకరోజు మహిళా కవయిత్రులకు కేటా యించడం శుభపరిణామమని అంటూ పలువురు మహిళా సాహితీ వేత్తలు సీఎంకు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. ఈ కార్య క్రమంలో బీసీ కమీషన్ షైర్స్ ను బీఎస్ రాములు తదితరులు పాల్గొని పలు కవితల సంపుటాలను ఆవిష్కరించారు.

‘మహిళా సాహిత్యం’పై కవయిత్రుల చర్చ రఫింద్ర భారతిలోని డా.యశోదా రెడ్డి ప్రాంగణంలో నాలుగో రోజు తెలుగు మహాసభలు అట్టహసంగా జరిగాయి.

ఈ సందర్భంగా అచ్చమాంబ వేదికపై ‘మహిళా సాహిత్యం’ అంశంపై చర్చ ప్రారంభించారు. ఈ కార్యక్రమానికి కరీంనగర్ జడ్పీ షైర్స్ పర్సన్ తుల ఉమ హజరయ్యారు. గౌరవ అతిథిగా ఆచార్య శరత్ జ్యోత్స్నారాణి, కవయిత్రులు ముదిగించి సుజాతారెడ్డి, జూపాక సుజాత, జూపాక సుభద్ర, గోగుల శ్యామల, కొండపల్లి నిహారిణి తదితరులు పాల్గొన్నారు. ప్రాచీన సాహిత్యం గురించి ‘సమాజంలో మహిళ పాత్ర’ అనే అంశంపై సక్తలు మాట్లాడారు. ప్రాచీన కవిత్వం, సాహిత్యం గురించి కవయిత్రులు సుజాతారెడ్డి ప్రసంగించారు. ఈ కార్యక్రమానికి ప్రాఫేసర్ సుర్య ధనుంజయ్ అధ్యక్షత వహించారు. - దక్కు న్యూన్

బృహత్ కవి సమేళనం

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో తెలుగు కవిత కొత్తపుంతలు తొక్కింది. ప్రక్రియాభేదం లేకుండా అన్ని ప్రక్రియల్లో అనేక సమకాలీన, సార్వకాలికవైన అంశాలపై మూడు రోజులుగా సాగిన బృహత్ కవిసమేళనంలో కవితలు రసజ్ఞుల హృదయాలను హత్తుకున్నాయి. సోమవారం నాలుగోరోజు అలిట్టీ ప్రభాకర్ ప్రాంగణం (ఇందిరా ప్రియదర్శిని ఆడిటోరియం)లో జరిగిన బృహత్ కవిసమేళనానికి పెద్దవెత్తున సాహితీప్రియులు, కవులు, రచయితలు హాగిరయ్యారు. తొలి దశ కవి సమేళనానికి రాష్ట్ర సినిమాటోగ్రఫీ శాఖ మంత్రి తలసాని శ్రీనివాసయాదవ్ ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా శ్రీనివాస్ యాదవ్ మాట్లాడుతూ తెలుగు భాషకు సీఎం కేసీఆర్ చేస్తున్న సేవ మరువలేనిదని చెప్పారు. భాషను విశ్వవ్యాప్తం చేయడానికి ప్రభత్యం చేవట్టే కార్యక్రమాలు, నిర్దయాల్లో భాషాపండితులు, సాహితీవేత్తలు భాగస్వాములు కావాలని పిలుపునిచ్చారు. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ తెలుగు భాష ప్రత్యేకతను, ప్రాభవాన్ని కాపాడటానికి చేస్తున్న కృషికి అందరు సహకరించా లన్నారు. మధ్యహస్త కవిసమేళనంలో ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న భిన్జిభిప్పద్ది సంస్థ షైర్పున్ శేరి సుభావరెడ్డి మాట్లాడుతూ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు గొప్ప ఉత్సవంగా జరుగుతున్నాయని, ఎంతోమంది పండితులు, కవులు, కళాకారులు మనకున్నారని పేర్కొన్నారు. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ తెలుగు మహాసభల ద్వారా సాహిత్య, సాంస్కృతిక గౌరవాన్ని నిలబెట్టేదుకు కృషి చేస్తున్నారని తెలిపారు.

దేశంలో ఎక్కడా ఇంత గొప్పగా భాషా సాహిత్య సభలు జరుగేదని, తెలంగాణ సాహిత్యవేత్తల కలలన్నీ సాకారమవుతాయని సుభావరెడ్డి వెల్లడించారు. వీరితోపాటుగా వివిధ దశల్లో నిర్వహించిన బృహత్ కవి సమేళన కార్యక్రమాల్లో ముఖ్యఅతిథులుగా వరుసగా పుడికమిషన్ షైర్పున్ తిరుమలరెడ్డి ప్రభత్య వివ్ బీ వెంకట్టర్రు, బేవరేజెస్ కార్పోరేషన్ అధ్యక్షుడు దేవీప్రసాద్, శాసనసభ్యులు దాస్యం వినయభాస్కర్, సోలిపేట రామలింగారెడ్డి, అధికార భాషా సంఘం

అద్యక్షుడు దేవులవల్లి ప్రభాకరరావు, శాసనసభ్యుడు తీగల కృష్ణరెడ్డి పాల్గొని ప్రసంగించారు. వీరితో పాటు ఎమ్మెల్చీ నారదాసు లక్ష్మణరావు, ప్రముఖ రచయిత జాలూరు గారీ శంకర్ ప్రత్యేక అతిథులుగా పాల్గొన్నారు. తెలుగు భాష గొప్పతనం, తెలుగు సభల ప్రాధాన్యం గురించి అతిథులు వివరించారు. తెలంగాణ వస్తే ఏం లాభం ఉంటుందని ప్రశ్నించిన వాళ్లకు ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు కనుచిప్పు కలిగిస్తాయన్నారు. సభల అధ్యక్షులుగా కోచీశ్వరీరావు, అన్నపరం దేవేదర్, గుడిపల్లి నిరంజన్, రూపకుమార్ డబీకార్, చమన్ సింగ్, వేణుగ్రీ, కలుపకుంట రామకృష్ణ వరుల శివకుమార్, నాచేశ్వరం శంకరం, దిలావర్, వేణుసంకోజు, కృష్ణ కౌండిన్స్,

రవి వీరిల్లి, జి. చెన్నకేశవరెడ్డి, పొన్నాల బాలయ్య, దామేర రాములు, యాకూబ్, సి.పోచ. మధు, దా. ఎస్.రఘు, కోడూరి విజయ్ కుమార్, సిద్ధింకి యాదగిరి, ఉదారి నారాయణ, బుక్కా బాలస్వామి, జనజ్ఞులు, పరమాత్మ, దాస్యం సేనాధిపతి, కందుకూరి శ్రీరాములు, కోట్ల వెంకట్టేశ్వరెడ్డి న్యపహరించారు. సమావేశ కర్తలుగా దాసోజు కృష్ణమాచారి, పొన్నం రాజయ్యగాడ్, మానశీ మల్కీ, కాంచనపల్లి రాజేందర్రుజు, జీ మద్దిలేటి, తిరునగరి శ్రీనివాస్, టీవీ భాస్కురాచార్య, కోమటి రెడ్డి బుబ్బిరెడ్డి, కందుకూరి నాగేందర్ ఉన్నారు. బృహత్ కవి సమేళనంలో భాగంగా ముఖ్యఅతిథులకు, ప్రముఖ రచయితలకు ప్రత్యేకంగా సన్మానం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో రాష్ట్ర గ్రంథాలయ సంస్థ షైర్పున్ అయిచితం శేధర్ పాల్గొన్నారు. - దక్షన్ స్యాస్

అప్పుడప్పుడు మొదటి భాగం పూర్తయ్యంది

ప్రముఖ దర్శకులు బి. నరసింగరావు లేఖిని నుండి వెలువడి ధారాపాహికంగా ప్రమరితమైన 'అప్పుడప్పుడు' కవితా మాలిక మొదటి భాగం పూర్తయ్యందని పాతకులకు తెలియజేస్తున్నాం. రెండవ భాగం ప్రమరణ వచ్చే సంచిక నుండి ప్రారంభమవుతుంది. - సంపాదకులు, దక్షన్ల్యాండ్

సాహిత్య విమర్శ - పరిశోధన చర్చగీష్టి

దేశభాషలందు తెలుగులైస్చ్య అని ఇప్పటివరకు చెప్పుకున్నారని, ఇప్పుడు విశ్వ భాషలందు తెలుగు లెస్చ్ అనిపించేలా సీఎం కేసీఆర్ అధ్యర్థంలో ప్రపంచ మహాసభలు ఘనంగా జరుగుతున్నాయిని రాష్ట్ర శాసనసభ స్థికర్ సిరికొండ మధుసూదనాచారి అన్నారు. తెలుగు యునివెర్సిటీలోని బిరుదురాజు రామరాజు ప్రాంగణం.. సామల సదాశివ వేదికపై తెలంగాణ సాహిత్య విమర్శ - పరిశోధన అనే అంశంపై నిర్వహించిన చర్చ గోష్టిలో ఆయన ముఖ్యమిటిగా పాల్గొన్నారు. తెలుగుభాష వికాసం కోసం సీఎం కేసీఆర్ చేస్తున్న కృషి అభివృద్ధినందనీ యమని ఆయన కొనియా దారు.

హైదరాబాద్ మహానగర వేదికగా నిర్వహిం స్తున్న ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలను ప్రపంచావ్యాప్తంగా 100 దేశాల్లోని తెలుగు ప్రజలు తిలకి స్తు.. సంతోషప్రాచీని వ్యక్తం చేస్తున్నారని చెప్పారు. తెలంగాణలో కాకతీయుల పాలన గురించి ఒక వుస్తుకం రాయాలని సంకల్పించానని, త్వరలోనే దానిని మగిస్తాపని ఆయన ప్రకటించారు.

తెలుగు సాహిత్యంపై లోతైన అధ్యయనం జరుగాలి

తెలంగాణలో సాహిత్యం కొందరి వల్ల మనకబారిందని, చాలాకాలంగా అణిచివేతకు గుర్తైన అవేదన వ్యక్తం చేశారు. తెలుగుభాష, సాహిత్యం గురించి బయట ప్రపంచానికి తెలియ జేయాల్చిన అవసరం వచ్చిందన్నారు. అందుకోసం తెలుగుభాషపై లోతైన అధ్యయనం జరుగాలి ఉండని గోష్టిలో పాల్గొన్న పలవురు తెలుగు ఆచార్యులు, సాహిత్య విమర్శకులకు ఆయన సూచించారు. ఈ వేదికపై సాహిత్యానికి సంబంధించిన పలు పుస్తకాలను స్థికర్ అవిష్కరించారు. ఈ కార్యక్రమంలో తెలుగు వర్షిటీ మాజీ ఉపకులపతి ఎల్యూరి శిఖారెడ్డి, సాహిత్య అకాడమీ చెర్చన్ నందిని సిధారెడ్డి, తెలుగు వర్షిటీ ఉపకులపతి ఆచార్య ఎస్సీ సత్యనారాయణ, సాహిత్య విమర్శకులు రాచపాకెం చంద్రశేఖరెడ్డి, గుముస్తుగారి బాలార్చినివాస మూర్తి, తంగిడ కిషన్రావు, డాక్టర్ లక్ష్మణవర్పర్తి, బిస్తు అయిలయ్య, మృణాళిని పాల్గొన్నారు. ప్రముఖ పండితుడు, పరిశోధకుడు కవిలవాయి లింగమూర్తి, ప్రముఖ సాహిత్య విమర్శకుడు ఎస్సీ రామారావును శాసనసభ స్థికర్ మధుసూదనాచారి సొంచించారు.

చరిత్రలో లిఖించేలా మహాసభలు

సీఎం కేసీఆర్ చరిత్రలో లిఖించేలా ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలను నిర్వహిస్తున్నారని రాష్ట్ర దేవాదాయ శాఖ మంత్రి ఇంద్రకరణ

రెడ్డి అన్నారు. మహాసభల్లో భాగంగా తెలుగు విశ్వపీద్యాలయంలో మధ్యాహ్నం మూడు గంటలకు శతక, సంకీర్తన, గేయ సాహిత్యంపై జరిగిన చర్చగోష్టికి ముఖ్య అతిథిగా హజ్రెన ఇంద్రకరణరెడ్డి మాట్లాడుతూ.. ఈ సభలను సమర్థంగా నిర్వహిస్తున్నందుకుగాను తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ చెర్చన్ నందిని సిధారెడ్డిని ఈ నందర్థంగా అభినందిం చారు. అంతకు ముందు పలవురు సాహిత్యవేత్తలను సొంచించారు. ఈ సందర్భంగా పలవురు రచించిన పుస్తకాలను మంత్రి ఇంద్రకరణరెడ్డి, నందిని సిధారెడ్డి తదితరులు వేదికపై ఆవిష్కరించారు. కార్యక్రమంలో భాగంగా తెలంగాణ సిగీయు కవిత్వంపై ప్రముఖ సిగీయు రచయిత సుద్దాల అశోక్కేజి చేసిన ప్రసంగం అందరినీ ఆకట్టుకుంది. తెలంగాణ జానపద గేయ సాందర్భం అనే అంశంపై పొద్దుటూరి ఎల్లారెడ్డి చేసిన ప్రసంగం

సభికులను ఉప్రూతలూ గించింది. తెలంగాణ లలితగీయాలు అనే అంశంపై వడ్డెవళ్లి కృష్ణ ప్రసంగించారు. తెలంగాణ శతకసాహిత్యంపై దాక్టర్ తిరునగరి, తెలంగాణ పదనంకీర్తన సాహిత్యం అనే అంశంపై పి భాస్కరయోగి ప్రసంగించారు. కార్యక్రమానికి ఆచార్య కసిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి అశ్వాష్ట వహించగా.. వారిజారాణి సమావేశకర్తగా, గాజల రవీందర్ సమన్వయకర్తగా, ప్రమోద వ్యాఖ్యాతగా వ్యవహరించారు. సాయంత్రం ఆరుగంటలకు కవిసమేళనంలో మంత్రి మహాందరెడ్డి పాల్గొన్నారు.

-దక్కన్ న్యూస్

మహాసభల్లో తెలంగాణ చరిత్రపై సద్గులు

భాగ్యసగరంలో తెలుగు కీర్తిని చాటిచెబుతున్న ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు చివరిరోజు రవీంద్రభారతి ఆదిటోరియంలోని సమావేశ మందిరంలో తెలంగాణ చరిత్ర, సంస్కారాలు, అసఫ్జాలీల ఆధునికీకరణ, బౌద్ధం, ఆధునిక చరిత్ర తదితర అంశాలపై చర్చావేదిక నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమానికి టీఎస్సీఎస్సీ కైర్యాన్నలు ప్రముఖ పండితుడు, పరిశోధకుడు ఉప ముఖ్యమంత్రి మహామూర్తి అలీ, శాసనమండలి కైర్యాన్నలు స్టోమిగౌడ్, ఆచార్య అడవా సత్యనారాయణ, ఈమని శివాగిరెడ్డి, తనికెళ్ళ భరణి, సిరినాగిరెడ్డి, మల్లేపల్లి లక్ష్మయ్య, ద్వాపానపల్లి సత్యనారాయణ, కుర్రా జితేంద్రబాబు, హజ్రెరయ్యారు.

పత్రికల్లో, ప్రసారమాధ్యమాల్లో తెలుగుపై చర్చ

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు చరిత్ర పటల్లో నిలిచిపోతాయని రాజ్యసభ సభ్యుడు కే కేశవరావు అన్నారు. తెలుగు మహాసభల్లో భాగంగా రపీంద్రభారతి గుమ్మన్నగారి లక్ష్మినరసింహశర్మ ప్రాంగణంలోని డాక్టర్ ఇరివెంటి కృష్ణమార్తి వేదికపై జరిగిన పత్రికలు, ప్రసార మాధ్యమాల్లో తెలుగు చర్చ కార్యక్రమంలో ఆయన ముఖ్యాతిథిగా పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ భాష మీద మక్కువ, పట్టు ఉన్న ముఖ్యమంత్రి తెలంగా ఓకు మాత్రమే ఉన్నాడని తెలిపారు. సీనియర్ పాత్రికే యులు పొత్తురి వెంకట్టేర్చు మాట్లాడుతూ మరుగున పడిపోయిన పదాలను తిరిగి వాడుకల్లోకి తీసుకొని రావాల్చిన అవసరం ఇప్పుడునుదని తెలిపారు. సీనియర్ పాత్రికే యులు జీవెన్ వరదాచారి వాట్లాడుతూ భాషా వినియోగంలో లోపాలు నిత్యం పత్రికల్లో కనిపిస్తుంటాయని, వాటిని ఎప్పటికప్పుడు సరిచేసుకోవాలని చెప్పారు. కేంద్ర సమాచార కమిషనర్ మాడభూషి శ్రీధర్ మాట్లాడుతూ పొరశాల స్థాయి నుంచి పరిపాలన దాకా అంతటా ఇంగ్లీష్ కనిపిస్తున్న కాలంలో తెలుగును బతికిస్తున్నది కేవలం పత్రికలేనని పేర్కొన్నారు.

సమస్తే తెలంగాణ సంపాద కుడు కట్టా శేఫర్‌రెడ్డి మాట్లాడుతూ యువతలో అధ్యయనం లోపిస్తున్న దని, సాహిత్యం, చరిత్ర పట్ల ఎలాంటి అవగాహన లేనివారు పాత్రికేయ వృత్తిలోకి వస్తున్నారని అవేదన వ్యక్తంచే శారు. అధ్యయనం లేకుండా భాషను, భావేద్యగాలను, జీవితాన్ని అర్థం చేసుకోవడం కష్టమని చెప్పారు. అంధ్రజ్యోతి సంపాదకుడు కే శ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు ఉద్యోగపూర్విత వాతావరణంలో జరుగుతున్నాయని, ఈ సందర్భాలో భాషావికాసంపై లోతైన చర్చ జరుగాలని కోరారు. సభకు అధ్యక్షత వహించిన మీదియా అకాడమీ చైర్మన్ అల్లం నారాయణ మాట్లాడుతూ సంపాదకులు, భాషావేత్తలతో ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేసి, పత్రికా పారిభాషిక పదకోశాన్ని తైలపత్రాల్చి తయారుచేయాలనే అభిప్రాయాన్ని మీదియాఅకాడమీ ముఖ్యమంత్రి దృష్టికి తీసుకెళ్తండని తెలిపారు. ఈ సందర్భంగా సీనియర్ పాత్రికే యులు పొత్తురి

వెంకట్టేర్చుర్రు, జీవెన్ వరదాచారిని సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ నందిని సిద్ధార్థీ, రాజ్యసభ సభ్యుడు కే కేశవరావు సన్నాధించారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఎంపి జతేందర్ రెడ్డి, శాసన మండలి సభ్యుడు నారదాసు లక్ష్మణరావు, తెలుగు భాషా సాంస్కృతిక శాఖ సంచాలకుడు మామిడి హరికప్ప, దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపుత్రిక సంపాదకులు యం. వేదుమార్, ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం సీపీఆర్ప్రీ వనం జ్యోలా నరసింహరావు, సీనియర్ పాత్రికే యుడు ఉడయవర్లు పాల్గొన్నారు. తీర్మయు తెలుగులో రాఖాలి: ఇంద్రకరణరెడ్డి

ప్రజల భాషలో పరిపాలన జరిగినప్పుడే ప్రజాస్వామ్యం పరిపూపుషుపుతుందని రాష్ట్ర న్యాయశాఖ మంత్రి ఇంద్రకరణరెడ్డి అన్నారు. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో భాగంగా గుమ్మన్నగారి లక్ష్మినరసింహశర్మ ప్రాంగణం (రపీంద్రభారతి సమావేశ మందిరం), ఇరివెంటి కృష్ణమార్తి వేదికపై న్యాయ పరిపాలన రంగాలలో తెలుగు పై నిర్వహించిన నదన్నాలో ఆయన ముఖ్యాతిథిగా పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ న్యాయయవస్థలో తెలుగును అమలు చేయడంద్వారా సామాన్య పేర్కొన్నారు.

కేంద్ర సమాచార హక్కు చట్టం కమిషనర్ మాడభూషి శ్రీధర్ అధ్యక్షోపసాంస్కృతి అవేదన అధ్యక్షత మార్పులు చేయాలని అవసరం ఉంద న్నారు. పోలీస్ హౌసింగ్ కార్బూరైషన్ ఎండీ, ఐటీ మల్లారెడ్డి మాట్లాడుతూ ప్రజల భాషలో పాలన ఉండాలని పేర్కొన్నారు. న్యాయమూర్తి మంగారి రాజేందర్ మాట్లాడుతూ తెలుగులో పరిపాలన జరగకుంటే న్యాయం జరుగడని వ్యాఖ్యానిం చారు. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి పార్ధసారథి మాట్లాడుతూ ప్రజలకు సంబంధించిన ఉత్సవ్యులు తెలుగులో వస్తేనే వారికి అర్థమవతా యన్నారు.

మహ్మద్ అబ్దుల్లా రాసిన పోలీసులు-వ్యక్తిత్వ వికాసం పుస్తకాన్ని మంత్రి ఇంద్రకరణరెడ్డి అవిష్కరించారు. వికాంత న్యాయమూర్తి జిస్ట్ జి చంద్రయ్యను సత్కరించారు.

-దక్కన్ స్వాస్

భాషాసదన్ను

తెలంగాణ భాషను, యానను అవహేళన చేసినందుకే ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన ఉద్యమం చేయాల్సి వచ్చిందని రాష్ట్ర విద్యుత్తీశ్వర మంత్రి జగదీశ్రేణి అన్నారు. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల ముగింపు ఉత్సవాల సందర్భంగా నాంపల్లిలోని పొట్టి శ్రీరాములు విశ్వవిద్యాలయం ఆడిటోరియం బిరుదురాజు రామరాజు ప్రాంగణం.. సాముల సదాశివ వేదికలో తెలంగాణాలో తెలుగు - భాషా సదస్సు కార్యక్రమానికి ముఖ్యమంత్రిగా హోజురై ప్రసంగించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ ప్రపంచికరణ పేరుతో మాతృభాషపై దాడి జరిగిందని అన్నారు. తెలంగాణ భాషను కాపాడుకోవడం కోసమే ఉద్యమాలు చేయాల్సి వచ్చిందని, గత పాలకులు తెలంగాణ భాషపై దురాక్రమణకు పాల్వద్దారని పేర్కొన్నారు. కవులను, రచయితలను, కళాకారులను ప్రోత్సహించడానికి ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ఎంతగానో కృషిచేస్తున్నారని తెలిపారు. సభాధ్వంశులు ఎన్ లక్ష్మణమూర్తి మాట్లాడుతూ తెలుగు కవులు, రచయితలను ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు నిర్వహించి పారిని గౌరవించటం గొప్ప విషయమన్నారు. గౌరవ అతిథిగా పాల్గొన్న అర్థవీన్ సుందరం తెలుగు భాష ప్రాతస్థం గురించి వివరించారు.

ప్రముఖ పండితుడు, కవి ఆచార్య కోవెల సుప్రసన్నాచార్యును మంత్రి

మనంగా సన్మానించారు.

ఈ సందర్భంగా సుప్రసన్నాచార్య మాట్లాడుతూ తెలుగుభాషకు ఉజ్జ్వలవైన భవిష్యత్తు రావాలంటే పరిపాలనలో విస్తృతంగా వినియోగించాలని అన్నారు. భాషా ప్రాథికార సంఘాన్ని మంత్రిత్వ శాఖ కింద ఏర్పాటుచేయాలని, మాతృ భాషాభివృద్ధికి ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకోవాలని సాహిత్వచేత్త సాముల రమేష్బాబు అన్నారు. తెలుగు భాషాభివృద్ధికి ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ తీసుకుంటున్న బోధ ప్రశంసని యమని కొనియాడారు. తెలంగాణ తెలుగు భాష వైశిష్ట్యంపై డాక్టర్ కె. ముత్యం ప్రసంగించారు. శ్రావిక గేయాలు - భాషా సౌందర్యం అనే అంశంపై గాయకుడు మాస్టర్ పాటలతో సోదాహరణ ప్రసంగం చేశారు. బతుకమ్మ పెఱాళీ, ట్రీల పాటలు-భాష అనే అంశంపై బండారు సుజాతశేఖర్ మాట్లాడుతూ గ్రామీణ ప్రాంత మహిళలు పాటలలో అధ్యాత్మమైన సాహిత్యం ఉన్నదని పేర్కొన్నారు. భాష, పత్రికలు - నిఘంటు నిర్మాణ ఆవశ్యకతపై రామోజీ శోందేపన్ ప్రతినిధి జాస్తి విష్ణుచెత్తన్, భాష వర్తమాన స్థితిపై సాముల రమేష్బాబు మాట్లాడారు. తెలుగు విశ్వ విద్యాలయం ఉపకులపతి డాక్టర్ ఎన్నో సత్యాశారాయణ మాట్లాడారు.

-దక్కన్ మ్యాన్

బాలసాహిత్యంపై నదన్న

తెలుగు చచ్చిపోతున్నది, కనుమరుగవుతున్నది, మనుగడకోల్పేతున్నదని బాధపడకుండా.. రేపటి నుంచి తెలుగు నలుచెరగులు ప్రభవిల్లతుండని సంతోషపడుదామని పలువురు తెలుగు మహాసభల వేదికపై పిలుపునిచ్చారు. తేటుతెలుగును భావితరాలైన బాలలకు అందించడం ద్వారా కమ్మనైన అమ్మభాషను కాపాడు కుండామని వారు అభిప్రాయ పడ్డారు. బాలసాహిత్యమే బాలలను భావిపోరులుగా తీర్చిపుట్టుతుందని, ఇందుకోసం బాలసాహిత్యం విరివిగా రావాల్సిన అవసర ముందని నొక్కిచెప్పారు. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో భాగంగా రపీంద్రభారతి ప్రధాన ఆడిటోరియం.. డాక్టర్ పాకాల యశోదారెడ్డి ప్రాంగణంలోని, బండారు అచ్చమాంబ వేదికపై బాల సాహిత్యంపై నిర్వహించిన నదన్నలో వలువురు వక్తలు ప్రసంగించారు. ఈ కార్యక్రమానికి డాక్టర్ పిల్లలముట్రి రాములు అధ్యక్షత వహించగా, చొక్కాపు వెంకటరమణ ముఖ్య అతిథిగా హజరతయారు. సమావేశకర్తగా దేవేంద్ర, వ్యాఖ్యాతగా డాక్టర్ పోరెడ్డి రంగయ్య, సమన్వయకర్తగా డాక్టర్ పి గిరిజారాణి న్యవహరించారు. బాలగేయాలపై డాక్టర్ పత్రిపాక మోహన్, బాలల కథలపై ఐతా చంద్రయ్య, బాలల నవలలపై దాసరి వెంకటరమణ, బాలల పత్రికలపై యం. వేదకుమార్ ప్రసంగించారు.

వాసాల నరసయ్య అనారోగ్యం రీత్యా కార్యక్రమానికి హజరు కాకపోగా, తన ప్రసంగ పారాన్ని లేఖరూపంలో పంపించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన ప్రభుత్వానికి పలు సూచనలు చేశారు. పారశాలల్లో పరనాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు ప్రత్యేకంగా గ్రంథాలయ పీరియడ్సు ప్రవేశపెట్టాలని, బాలసాహిత్యాన్ని ప్రభుత్వమే కొనుగోలు చేసి పారశాలలకు ఉచితంగా అందజేయాలని ఆయన తన లేఖల్లో సూచించారు. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో భాగంగా రపీంద్రభారతి దా.యశోదారెడ్డి ప్రాంగణంలోని బండారు అచ్చమాంబ వేదికపై జరిగిన సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు ప్రేక్షకుల్ని ఆకట్టుకున్నాయి. హరికథలోపాటు కూచిపూడి, భరతనాట్యం, జానపద నృత్యం ప్రేక్షకుల్ని ఉర్రూతలూ గించాయి. ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న మండలి

చీఫ్వివ్ పల్లా రాజేశ్వరరెడ్డి మాట్లాడుతూ తెలుగు భాషాను, సంస్కృతిని మరువరాదన్నారు. సాంస్కృతిక శాఖ సంచాలకుడు మామిడి హరికృష్ణతోపాటు సాహితీవేత్తలు రెడ్డి రాఘవయ్య, సాధనా నరసింహోచార్యులు తదితరులు కళాకారులకు అభినందనలు తెలియజేశారు.

బాలసాహిత్యమే వ్యక్తిత్వ వికాసానికి పునాది

సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వ వికాసానికి బాలసాహిత్యం పునాది వేస్తుందని వక్తలు పేర్కొన్నారు. అయితే బెంగాలీ, మరాటి, కన్నడ, మళ్ళీళం, తమిళంలో వచ్చినంత బాలసాహిత్యం తెలుగులో రాలేదని.. వచ్చినా పిల్లల స్థాయికి తగ్గట్లుగా లేదని అభిప్రాయపడ్డారు. ఈ ప్రాంతంలో బాల సాహిత్యం అభ్యుత్పాన్ని కాపాడుకుంటూనే ఇతర భాషల్లో వచ్చిన ఈ తరహ సాహిత్యాన్ని అధ్యయనం చేయాలని సూచించారు. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో భాగంగా బాలసాహిత్యంపై నదన్న నిర్వహించారు. పిల్లలముట్రి రాములు అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సందర్భలో చొక్కాపు వెంకటరమణ, పత్రిపాక మోహన్, దాసరి వెంకటరమణ, వేదకుమార్, ఐతా చంద్రయ్య, దేవేంద్ర, గిరిజారాణి, వాసాల నరసయ్య, పోరెడ్డి రంగయ్య తదితరులు పాల్గొన్నారు. బాలల గేయాలు, కథలు, నాటికలు, నవలలు, పత్రికలపై చర్చించారు. ‘బాలల గేయాల్లో విష్ణువుత్తుక్కొనైన మార్పులు రావలసిన అవసరం ఉంది. పిల్లలు మైనపు ముద్దలాంటి వారు. వారిపై బాల్యంలో పడే ప్రభావం చాలా ఎక్కువగా ఉంటుంది. బాలసాహిత్యం సునంపన్నమైనది. ప్రతి భాషలోనూ ప్రముఖ రచయితలు మొదట బాలసాహిత్యం రాస్తున్నారు. ఇది తెలుగు సాహిత్యంలో కూడా కొనసాగాలి. భవిష్యత్తుకు బంగారుబాటు వేసేది, సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వ వికాసానికి పునాది వేసేది పిల్లల సాహిత్యమే. హోర్సీపోటర్ కంటే చందులు వచ్చిన జానపద కథలు చాలా గొప్పవి. మన బాల్యంలో అనుభవించిన సంఘటనలు పిల్లలకు చెప్పాలి తప్ప, పిల్లలు అలా ఇలా ఉండాలని రాయడం సరికాదు. పిల్లలకు నిజ జీవితంలో అనుభవాలు, భవిష్యత్తులో ఎదురయ్యే సవాళను చెప్పాలి. రెండు

తెలుగు రాష్ట్రాల్లోనూ బాలసాహిత్యం రాసేవారు 300 మందికి పైగా ఉన్నారు. వీరతోపాటు ఏదో ఒకటి రాసి బాలసాహిత్యమని చెప్పేవారి సంభ్య కూడా ఎక్కువైంది. ఏ సాహిత్యమైతే పిల్లలకు కావాలో దానిని గుర్తించే శక్తి లేదు, గుర్తించినా దానిని ప్రోత్సహించే పరిస్థితి లేదు. పిల్లలకు ఏం అందిస్తున్నామో ఆలోచించాలి. గ్రంథాలయాలను ప్రోత్సహించాలి. మన భాషతోపాటు ఇతర ప్రాంతాల వారు రాసినవి పిల్లలతో చదివించేందుకు వీలుగా అనువదించాలి’ అని వక్తలు అభిప్రాయపడ్డారు.

బాలకవి సమ్మేళనం: బాలలు చిన్నతనం నుంచే తెలుగుభాషపై మక్కువు పెంచుకోవాలని, ఇందుకు ప్రపంచ తెలుగుమహాసభలు చక్కని వేదిక అని మిషన్సభగీరథ ఉపాధ్యక్షుడు వేముల ప్రశాంతిరెడ్డి పేర్కొన్నారు. ఆదివారం రఖింపురాతనిలోని డాక్టర్ యశోదారెడ్డి ప్రాంగణం, బండారు అచ్చమాంబ వేడికపై ఏర్పాటుచేసిన బాలకవి సమ్మేళనానికి ఆయన ముఖ్యాతిథిగా హజ్రె ప్రసంగించారు. చిన్నవయస్సు నుంచే పిల్లలకు బాలకవి సమ్మేళనాలు ఏర్పాటుచేసి ప్రోత్సహిస్తే వారు తెలుగుభాషకు భవిష్యత్ మార్గదర్శకులుగా నిలుస్తారని అన్నారు. సాహిత్యానికి సంబంధించి గొప్పసభలు పెట్టాలనే కలను నిజంచేసిన మహానాయకుడు సీఎం కేసీఆర్ అని కొనియాడారు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఉద్యమకారుడిగా కేసీఆర్ ఎంత నిక్కచ్చిగా, కరినంగా ఉండేవారో.. సాహిత్యం విషయంలో అంత లాలనగా, ప్రేమతో ఉంటారని చెప్పారు. సాహిత్యంపై

మాట్లాడుతున్న సమయంలో సీఎం ముఖంలో, కండలో వెలిగే ఆనందం గొప్పగా ఉంటుందని పేర్కొన్నారు. గతంలోకంటే భిన్నంగా బాల సాహిత్యం-బాలల కవిత్వానికి రెండురోజులు కేటాయించడం హర్షణీయమని మహాసభల బాలల కవిసమ్మేళనం అధ్యక్షుడు డాక్టర్ పత్రిపాక మోహన్ అన్నారు. బాలలతో కవితలు, సాహిత్యాన్ని రాయిస్తున్న తల్లిదండ్రులు, గురువులకు చేతులెత్తి నమస్కరిస్తున్నానని మహాసభల గౌరవ అతిథి డాక్టర్ పోరెడ్డి రంగయ్య అన్నారు. పసిపిల్లలకు భాష, సంస్కృతిపై అవగాహన కల్పించాలిన అవసరం ఉండని బాలకవి సమ్మేళన నిర్వాహకురాలు డాక్టర్ సునీత రామ్యాహన్‌రెడ్డి చెప్పారు. తూప్రాన్ గురుకుల పారశాల విద్యార్థులు ప్రదర్శించిన తెలంగాణ వైతాళికులు సాహితీ రూపకం ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచింది.

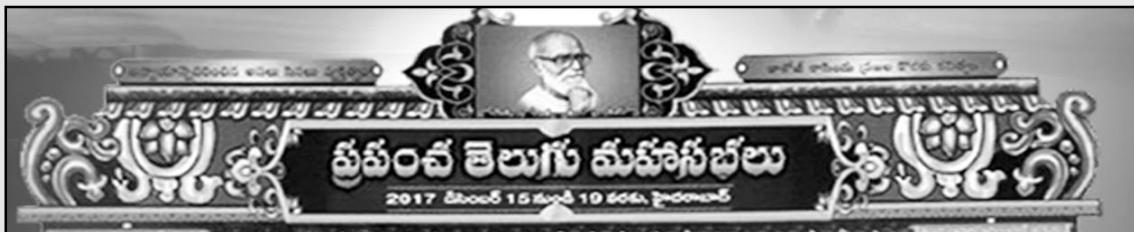
బాల రచయితలు భలే భలే

తెలుగు రాష్ట్రాల్లో బాలలే బాల సాహిత్యం రాస్తున్నారని వక్తలు చెప్పారు. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో 46 పుస్తకాలు పారశాలల నుంచి వస్తే ఇందులో 36 తెలంగాణవేస్తారు. కొత్తగూడెం ప్రాంతంలోని సఫాయిబస్టీ నుంచే తొమ్మిది పుస్తకాలు వచ్చాయన్నారు. బాలలే బాల సాహిత్యం రాస్తుండటం ప్రశంసనీయమని పేర్కొన్నారు. ఈ సందర్భంగా పశ్చే నా తల్లి, బాలచెత్తన్యం, వెన్నెల బాల, అష్టరాలతో అట తదితర పుస్తకాలను ఆవిష్కరించారు.

-దక్కన్ మ్యాం

పోలుడి నుంచి అంజయ్ దాకా.. స్వాగత తోరణాలకు పెట్టిన పేర్లు

పలువురు సుప్రసిద్ధ కవులు, రచయితలను సందర్భకులకు స్వారణకు తెచ్చేందుకు రాజధాని నలువైపులా ఏర్పాటు చేసిన 62 స్వాగత తోరణాలకు ప్రముఖ కవులు, రచయితల పేర్లను పెట్టింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం. స్వాగత ద్వారాన్ని చూసినంతనే చక్రవర్తి హాలుడు మొదలు కొని గూడ అంజయ్ వరకు.. ఒక్కసారిగా మదిలో మెదిలారు. తోరణాలకు పెట్టే పేర్లు:..

హాలుడు, పంప మహాకవి, మల్లియ రేచన, విద్యానాథుడు, ప్రతాపరుద్రుడు, పాలుర్చి సోమన, బమ్ముర పోతన, గోన బుద్ధారెడ్డి, కుప్పాంబిక, గౌరస, మారస, మదికి సింగస, కౌరవి గోపరాజు, కామినేని మల్లారెడ్డి, సింహగిరి కృష్ణమాచార్యులు, సర్వజ్ఞసింగ భూపాలుడు, చరిగొడ ధర్మస్ను, వికార్మనాథుడు, మరింగంటి సింగరాచార్యులు, అర్ధంకి గంగాధర కవి, పొన్నగంటి తెలగస్తు, సారంగు తమ్ముయ, సరుభి మాధవరాయలు, ఎలకూచి బాలసరస్వతి,

భక్త రామదాసు, శేషప్పకవి, వరకవి సిద్ధప్ప, రాకమచర్చ వేంకటదాసు, దునుకుద్దాసు, గడ్డం రామదాసు, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, పట్టికోట ఆశ్వారుస్వామి, రావిచెట్టు రంగారావు, కాళీజీ, బద్దిరాజు సోదరులు, బండారు అచ్చమాంబ, బూర్ధుల రామకృష్ణారావు, పీచి నర్సింహరావు, దాశరథి కృష్ణమాచార్య, నెల్లూరి కేశవ స్వామి, భాగ్యరెడ్డివర్కు, దాశరథి రంగాచార్య, సి.నారాయణరెడ్డి, బిరుదరాజు రామరాజు, పాకాల యశోదారెడ్డి, కవిత్తుయం (సన్మయ, తిక్కన, ఎఱాప్రగడ), శ్రీనాథుడు, అల్లసాని పెద్దన, వేమన, తిరుపతి వేంకటకవులు, అస్త్రమాచార్య, గురజాడ అప్పారావు, శ్రీలీ, గుర్రం జామువా, గంగుల శాయిరెడ్డి, పల్ల దుర్యయ్, వాసుమామలై వరదాచార్యులు, అరిగె రామస్వామి, దైవమేములపల్లి దేవేందర్, అలిశెట్టి ప్రభాకర్, మల్మిభరముడు, గూడ అంజయ్,

తెలుగుభాష సినీ నీరాజనం

తెలుగుభాష వైభవాన్ని నలుదిశలా చాటేందుకు ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు నాంది కావాలని సినీతారలు అభిప్రాయపడ్డారు. ఇంతటి మహోన్నత మట్టనికి ప్రతి ఒక్కరూ చేయిచేయా కలిపి ముందుకు సదుద్దమంటూ చెప్పారు. ఈ సభలతో తెలుగు భ్యాతిని విశ్వవ్యాప్తంగా చాటిచెప్పిన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ను అభిసందనలతో ముంచెత్తారు. ఎల్లీ క్రీడామైదానంలో తెలుగు మహాసభలకు సినీ నటులు, నిర్మాతలు, దర్శకులు భారీగా తరలివచ్చారు. సినీనటుడు కృష్ణ మాట్లాడుతూ ఇటాలియన్ అఫ్ ది రష్టోగా ఘనతక్కిపు తెలుగు భాష గొప్ప తనాన్ని కర్రాటకలో పుట్టిన శ్రీకృష్ణదేవ రాయలు 'దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్సుంటూ పొగడబమే నిదర్శనమన్నారు. తాను 360 చలనచిత్రాల్లో నటించేందుకు తెలుగు భాషే ఆధారమన్నారు. తెలుగు భాషను కాపాడుకోవడం అందరి బాధ్యతన్నారు. అలనాటి నటి జమున మాట్లాడుతూ మొదటి తెలుగు మహాసభలను నాటి ముఖ్యమంత్రి జలగం వెంగళరావు నిర్వహించారన్నారు. తొలిరోజు సీఎం ప్రసంగంలో తెలుగు పద్మాలు వల్లవేసిన తీరు అద్భుతమని ప్రశంసించారు. కత్తియుద్ధంలో కాంతారావుగా స్థిరపడిన నటుడి కుటుంబం తలాదుకునేందుకు ఇల్లు ఇప్పించాలని ఆమె కోరారు.

ప్రముఖ నటుడు, కేంద్ర మాజీ మంత్రి చిరంజివి మాట్లాడుతూ 'తెలుగు భాషకు గుర్తింపు తీసుకురావాలనే సంకల్పంతో తలపెట్టిన మహాసభల స్వార్థమందుకు సాగాలి. ఒకటో తరగతి నుంచి ఇంటర్ వరకూ తెలుగు భాషను త్వరిసిరి చేస్తూ ముఖ్యమంత్రి తీసుకున్న నిర్ణయం విష్ణువాత్మకం. తెలుగు సభలకు ఆహ్వానించేందుకు వచ్చిన మంత్రి కేటీఆర్తో నేను ఆంగ్దంలో మాట్లాడాను. అన్నా.. మనం తెలుగు సభల గురించి మాట్లాడు తున్నాం. కాబట్టి తెలుగులో మాట్లాడడామంటూ ఆయన అన్నారు. అది నిజమే కదా అనిపించి ఒకింత ఉద్యోగానికి గురయా.. తెలుగు పరిరక్షకు ప్రతి ఒక్కరం తెలుగు మాట్లాడడాం' అన్నారు. పంచెకట్టతో వచ్చిన బాలకృష్ణ మాట్లాడుతూ ఎస్టీఆర్ పేరు వింటే రక్తం ఉప్పాంగుతుంది.. తెలుగు పదం వింటే తనువు పులకిస్తుందన్నారు. ఎస్టీఆర్ను అన్న అని

పిలుచుకునే అభిమానం మారలేదని గుర్తుచేశారు. తెలంగాణ భూమ్యుద పుట్టినవారికి అభిమానించటమే కాదు ఎదిరించటమూ తెలుసన్నారు. అమృపాల వంటి మాతృభాషను వదిలి దబ్బా పాల లాంటి ఆంగ్దంపై మోజు పెరిగిందని చెప్పారు. కవేల సంపత్తరాల ప్రితమే తెలుగు జాతికి పునాది పడిందన్నారు. తెలుగు భాషలో కృష్ణదేశి సొంపు, నెరజాణతనం, రాయలసీమ రాజనం ఉందన్నారు. దర్శకేంద్రుడు రాఘవేంద్రరావు మాట్లాడుతూ మునిగిపోతున్న తెలుగు భాషకు చుక్కాన్నిగా కేసీఆర్ ప్రయత్నం సఫలీకృతం కావాలన్నారు. తెలుగు సినిమా పెఱార్డింగ్ లపై తెలుగు భాష గురించి రాయాలనే నిబంధన పెట్టాలన్నారు. దర్శకుడు రాజమాళి తమిళనాడులోని కాంచీపురం దేవాలయంలో కొందరు చిన్నపిల్లలు తమిళ నీతిపద్యాలను కంరస్తం చేయటాన్ని చూశానన్నారు. ఆ పద్యాలతో ఉపకారవేతనాలు పొందవచ్చన్నారు. తెలంగాణలోనూ అమలు చేయాలని సీఎం కోరారు. మంత్రులు ఈటల రాజేందర్, జూపల్లి కృష్ణరావు, తలసాని శ్రీనివాసయాదవ్, సినీనటులు నాగార్జున, వెంకబేష్, ఆర్.నారాయణమూర్తి, రాజేంద్రప్రసాద్, కోట శ్రీనివాస రావు, బ్రహ్మనందం, ప్రముఖ దర్శకులు బి. నరసింగరావు, ఎన్.శంకర్ మాట్లాడారు. నటులు, దర్శకులు, నిర్మాతలను గవర్నర్ నరసింహన్, మంత్రి కేటీఆర్ సత్కరించారు. అశ్వినిదత్త, అల్లు అరవింద్, తమ్మారెడ్డి భరద్వాజ, దిల్రూజి, వంశీ పైడిపల్లి, హరీష్ శంకర్, గిరిబాబు, పరచూరి వెంకబేశ్వరరావు, తనికెళ్ళ భరణి, విజయ నిర్మల, ప్రభ, హేమ పాల్గొన్నారు.

నటుడు మోహన్బాబు మాట్లాడుతూ సీఎం కేసీఆర్ గొప్ప పోరాట యోధు ఉన్నారు.

తెలుగు భాషను కాపా దేందుకు ఇలాగే ముందు కెళ్లాలన్నారు. తండ్రికి తగిన తనయుడిగా రాణిస్వా.. లీడర్ అఫ్ ది ఇయర్గా ఎంపికయ్యారంటూ కేటీఆర్ను మోహన్బాబు శాలువాతో సత్కరించి అభిసందించారు.

-దక్కన్ న్యూస్

కార్యాన్న ప్రదర్శన

కార్యాన్నలేని పత్రికను ఊహించలేమని, పత్రికారంగంలో కార్యాన్న ఎంతో ప్రాధాన్యాన్ని సంతరించుకొన్నారుని నమస్తే తెలంగాణ ఎడిటర్ కట్టా శేఫర్ రెడ్డి అన్నారు. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంగా సాహిత్య అకాడమీ, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ ఆధ్వర్యంలో ఎల్చి ట్రైడియంలోని ఇండోర్ స్టేడి యంలో ప్రపంచ తెలుగు కార్యాన్న ప్రదర్శనను పలువురు ప్రముఖులు జీతి ప్రజ్వలన చేసి ప్రారంభించారు. ఈ కార్యక్రమానికి ముఖ్యాతిథిగా హోజులైన కట్టా శేఫర్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ.. ఎంతో భావాన్ని, ఎన్నో విషయాలను ఒక్క కార్యాన్నతో వ్యక్తికరించ వచ్చని పేర్కొన్నారు.

సాధారణంగా ప్రతి ఒక్కరూ పత్రికను తెరవగానే కార్యాన్నను మొదటగా చూస్తారని, దాని ప్రభావం సమాజంపై ఎంతో ఉంటుందని చెప్పారు. తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ నందిని సిధారెడ్డి మాట్లాడుతూ తెలంగాణ నుంచి అత్యధిక మంది కార్యాన్నిస్టులు ఉండటం ఎంతో

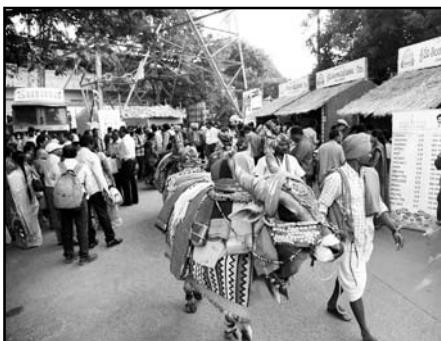
సంతోషకరమైన విషయమని ఆయన అన్నారు. ఒక వేదికపైకి ఇందరు కార్యాన్నిస్టులు రావడం చాలా సంతోషకరమైన విషయమని మీడియా అకాడమీ చైర్మన్ అల్లం నారాయణ అన్నారు. ఈ ప్రదర్శనలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న తెలుగు కార్యాన్నిస్టులు 155 మంది గీసిన

181 కార్యాన్నను ఏర్పాటు చేశారు.

సాహిత్య అకాడమీ, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ ప్రచారించిన కలర్ఫూర్ కార్యాన్బుక్సు ప్రదర్శనలో ఆవిష్కరించారు. కార్యక్రమంలో ప్రభుత్వ సలహా దారు కెవి. రమణాచారి, సీనియర్ కార్యాన్నిస్టు జయ దేవ్, ప్రవంచం నలు

మూలల నుంచి వచ్చిన తెలుగు కార్యాన్నిస్టులు పాల్గొన్నారు. కార్యక్రమంలో సమస్వయకర్తలుగా నమస్తే తెలంగాణ కార్యాన్నిస్టు మృత్యుంజయ్య, నర్స్సిం, సునీలా దీక్షిత్, వెంకట్, వ్యాఖ్యాతగా సంగీత అంకిత వ్యవహారించారు. -దక్కన్ న్యూస్

డ

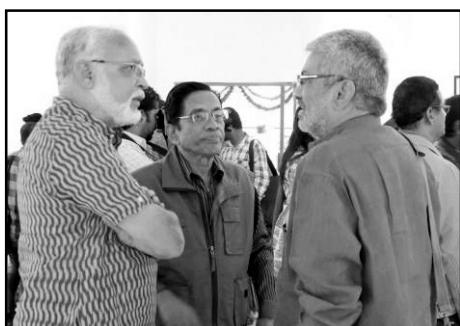

ఆర్ట్ గ్యాలరీలో అద్భుతం..

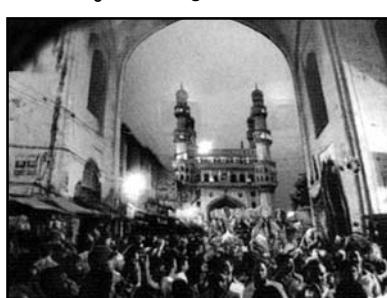
ఎదుగురు ప్రముఖ చాయా చిత్రకారుల ప్రదర్శన

సంస్కృతి, చరిత్ర ప్రాధాన్యతను తెలియజ్ఞుతూ ఆనాటి జనజీవనాన్ని నవతరానికి అందించేందుకు ప్రపంచ తెలుగు మహానభల నందర్శంగా మాదాహూర్లోని చిత్రమయి ఆర్ట్ గ్యాలరీలో ఎదుగురు ప్రభ్యాత చాయాచిత్రకారులు తీసిన చిత్రాలను ప్రదర్శించారు. రాజు దీన్దయాల్, బి. నరసింగరావు, ఆర్. మధుగోపాలరావు, సత్యనారాయణ గోల, ఆర్. వీరేశబాబు, సద్గౌపాలసింగ్, విశ్వేందర్రెడ్డి చాయా చిత్రాలను ప్రదర్శనలో ఉంచారు. విశిష్టతకు ప్రతిబింబంగా తీసిన తెలంగాణ సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలు, జీవనవైద్యం, తైలి, కమనీయ రమణీయ ప్రకృతి దృశ్యాలు, రాతి శిల్పాలు, బతుకమ్మ బోనాల చాయాచిత్రాలు ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచాయి. మార్కా విశేషాన్ని ఈ చాయాచిత్ర ప్రదర్శనను సంతరించుకుని సందర్శకులను ఆకట్టుకుంది. మహారాష్ట్ర సంస్కృతిని భాగంగా చేసుకుని విభిన్నతతో విస్తరించిన ఆదిలాబాద్ పల్లె బతుకును ప్రదర్శనలో చిత్రాలో ఎస్టంతో గొప్పగా అపిష్టరించాయి. ఇప్పటి హైదరాబాదును చూసే వాంరికి ఒకప్పటి హైదరాబాదు ఎలా ఉండో దృశ్యమానంగా చెప్పే చిత్రాలు చారిత్రక పరిణామానికి నిదర్శనంగా నిలిచి ఈ ప్రదర్శనకు ప్రత్యేకతను వెంచాయి.

హైదరాబాదు సంస్కృతికి అచ్చవైన ఉదాహరణలుగా చారిత్రార్ ప్రాంతంలో జరిగే మైసమ్మ ఉత్సవాలు, పురాతన సగర విశేషాలు, మూనీ వరదలు, హన్సేన్ సాగర్, కొండరాళ్ళ ఇలా ఎన్నోన్నే అద్భుత చిత్రాలు ప్రదర్శనకే ప్రత్యేకంగా మారాయి. తెలంగాణ గ్రామీణ వాతావరణాన్ని చూచే చాయాచిత్రాలు ఇక్కడి జీవన గాఢతను వ్యక్తం చేశాయి. ‘పల్లెల్లో వృత్తి వనులు, ప్రజల అనుబంధాలు’ అప్పటి ఇంద్లూ, వాకిళ్ళు, సంతలు, సజీవ స్నేహులను గుర్తుకు తెచ్చాయి. యేండ్ల కిందటి సంగతలను సలుపు తెలుపు చాయా చిత్రాలు ప్రదర్శనను తిలకించేందుకు వచ్చిన తెలుగు భాషాభిమానులు, కపులు, రచయితలు, యువతీ యువకులు, రాజకీయ ప్రతినిధులను కట్టిపడేశాయి. నాటి వైభవాన్ని నేచి తరం సచిత్రంగా అందుకునేందుకు ఈ ఎదుగురు ప్రముఖ చాయాచిత్రకారులు తీసిన చిత్రాలు ఈ ప్రదర్శన ద్వారా ఎంతో దోషాదపడ్డాయి. చాయాచిత్రకారుల స్వజన శక్తిని ఈ ప్రదర్శన చాటి చెప్పింది. మహాసభలలో ఆర్ట్ గ్యాలరీకి ఈ చాయాచిత్ర ప్రదర్శన సందర్శకుల తాకిడిని పెంచింది.

-దక్కన్ న్యూస్

'తెలుగు'కు ఇది ఆదరణీత్వం...

డిసెంబర్ 15వ తేది నుండి 19వ తేది వరకు అయిదు రోజుల పాటు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆర్ధవ్యాప్తిలో జరిగిన తొలి ప్రపంచ మహాసభలు తెలంగాణ తెలుగు సారస్వత వైభవాన్ని తీరుగు లేనిదిగా చాటాయి. విశ్వ సాహిత్యంపై తెలంగాణ తెలుగు తన సత్తాను చాటుకోవడమే కాకుండా, తెలుగు మహాసభల నిర్వహణలో తన అధిపత్యాన్ని ఎగురవేసినట్టుయింది. ఈ సందర్భంగా వివిధ ప్రక్రియలలో జరిగిన సద్గులు భాషా ప్రియులకు ఏంతో ఉత్సేజాన్ని, స్వార్థి నిచ్చాయి. కొత్త తెలంగాణ సాహిత్య తరానికి టానిక్‌గా పనిచేశాయి. రెండు నెలల కసరట్ట తరువాత నిర్వహించిన ఈ సభల్లో ఈ సద్గులు భాషా ప్రియులు, రచయితలు, చరిత్రకారులకు సరికొత్త దశదిశా నిర్దేశనం చేయడమే గాకుండా, నిర్వహించిన తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి కడు సంతృప్తిని మిగిల్చాయి. గతంలో జరిగిన నాలుగు సభలకన్నా విశేషంగా జిరిగాయని వేరు తెచ్చుకున్నాయి. తెలంగాణలో అప్పవధాన, శతావధానాలు ఎవ్వరు చేయలేదన్న అపవాయని ఈ మహాసభలు తోసి పుచ్చాయి. తెలుగు పద్య కవితా, అవధాన వైభవం ద్విగుణీక్రు తప్పింది. స్వయంగా ముఖ్యమంత్రే తెలంగాణ సాహిత్య పరిపత్తులో జరిపిన మెట్టు రామశర్మ శతావధానానికి హజరై ఈ విషయాన్ని కుండబద్ధులు కొట్టారు. సాక్షాత్తు ముఖ్యమంత్రే వేదికలపై నుండి అలవోకగా పద్మాలు చదివి తనకున్న సాహిత్య పట్టును నిరూపించుకున్నారు. ఎట్టుకేలకు తెలంగాణలో తెలుగు సాహితీ వైభవం నిండుగా పసందుగా పండింది. పొరుగు రాష్ట్రమైన తమిళంబీలు ప్రదర్శించే మాత్ర భాషాభిమానం ఈ సభల్లో కాన వచ్చింది.

ప్రారంభ ముగింపు నడన్నులలో పాల్గొన్న ఉపరాష్టపతి, రాష్ట్రపతిలు రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న తెలంగాణలో తెలుగు భాషాభిపృష్ఠని వేనోళ్ళ ప్రశంసనలతో ముంచెత్తారు. రాష్ట్రంలోనే ప్రభుత్వ పారశాలలలో పనిచేస్తున్న తెలుగు భాషా పండితుల సమస్యలిని పరిష్కరిస్తేమని రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కె. చంద్రశేఖరరావు హమీ ఇప్పడం తెలుగు పండితులకు అనందాన్ని కలుగ చేసింది. ఈ కార్యక్రమాలకు ప్రభుత్వ అప్పోనపై వచ్చిన టీచర్లు, భాషా పండితులు తెలంగాణ తెలుగు బ్రాహ్మణులను తిలకించి తమ అనందాన్ని వ్యక్తం చేయడం కనిపించింది.

ముఖ్యమంత్రి తొలి రోజునే వేదిక పైనుండే రాష్ట్రంలో తెలుగుకు భవిష్యత్తులో మంచి రోజులు రాబోతున్నాయని పేర్కొనడం మాత్ర భాషాభిమానుకారులను అనందపరిచింది. రెండు వేల యొండ్ల చరిత్ర గల తెలుగు భాషా వికాసానికి తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఎల్లవేలలా కృషి చేయడానికి కంకణం కట్టుకున్నట్లు, ఒకటప తరగతి నుండి 12వ తరగతి వరకు తెలుగును తప్పనిసరి బోధనా సభ్యులు ప్రవేశ పెటుతున్నట్లు తెలిపారు. తెలంగాణ యాన భాషతో అధికారంలోకి వచ్చిన ముఖ్యమంత్రి అంగ్ర మీడియం పోటీలో ఉన్నా, తెలుగుపై మమకారం చాపేలా వ్యవహరించడాన్ని తెలుగు భాషాభిమానుకారులని సంబంధించి ఉన్నారు. అంతేకాక తెలంగాణాలోని

తెలుగు సాహిత్యాన్ని, తెలంగాణ సంస్కృతి, కళలను భాష్య ప్రపంచానికి చాటి చెప్పడానికి, తెలంగాణ పట్ల గతంలో ఉన్న వివక్షతలని రూప మాపడానికి ఈ మహా సభలు రుజువు చేస్తాయని ప్రకటించడం తెలంగాణ భాషాభిమానుల్లి అనందోబ్రమ్మ చేసింది. తెలంగాణ తెలుగుకి పునర్వ్యాపం తేవడానికి ఈ మహాసభలు నీరాజమం పట్లాయని ఈ మహాసభల అనంతరం, తెలంగాణ సాహితీవేత్తలు ఏంతో మంది అభిప్రాయ పడ్డారు. ఈ అయిదు రోజులల్లో వంద నడన్నులు వివిధ ప్రక్రియల్లో జరిగాయి. దేశ, విదేశాలనుండి సుమారు నాలుగు వేల మంది, తెలంగాణ నుండి 12 వేల మంది మొత్తంగా 16 వేల మంది భాషా ప్రియులు హజరయ్యారు. 40 దేశాలలనుండి 450 మంది ప్రతినిధులు హజరయ్యారు. 17 రాష్ట్రాలనుండి కూడా పెద్ద సంఖ్యలో తెలుగు రచయితలు హజరై తమ సాంఘాత్మక్యాన్ని కనబరచారు. ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలనుండి వెల్లువెత్తారు. తెలంగాణలోని సాంప్రదాయం ఉట్టి పడేలా రకరకాల వంటకాలని హజరైన వారికి రుచి చూపించి వారి ప్రశంసనలిని నిర్వాహకులు అందుకున్నారు. అప్పోనితులకి, సమాధు చేయించుకున్న ఎనిమిది వేల మంది ప్రతినిధులకి చక్కబీ బస ఏర్పాట్లను, వాహన సాక్రాలని నిర్వాహకులు ఏర్పాటు చేశారు. 2013లో తిరువతిలో జరిగిన ప్రపంచ మహాసభల్లో అనేక లోటుపోట్లు జరిగినట్లు వార్తలు వచ్చాయి. అంతేగాక తెలంగాణ రచయితలూ ఈ మహాసభలని తెలంగాణ ఉద్ఘాటనం పిలుపులో భాగంగా బహిపురించిన విషయం

తెలిసిందే. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో 1975లో జరిగిన తొలి ప్రపంచ మహాసభల తర్వాత ఈ మహాసభలు 42 యొండ్ల వ్యవధిలో జరుగడం తెలంగాణ ఖునతను చాటు కొన్నట్లయింది.

పేరుకు తెలుగు ప్రపంచ మహాసభలైనప్పటికినీ, సభల్లో చర్చించిన విషయాలన్ని తెలంగాణ భాష సంస్కృతికి చెందిన అంశాలే కావడం గమనార్దం. ఎల్లీ స్టేడియంలోనీ ప్రధాన వేదికపై తెలంగాణ తల్లి విగ్రహాన్ని నెలకొల్పి తెలంగాణ సాహితీ వైభవాలను ఎల్లలోకాలకి గర్వ పడేలా చాటి చెప్పారు. వేదికలో తెలంగాణ సాహితి మూర్ఖుల ఫోర్మలోను అమర్చి తెలంగాణ సాహితి కీర్తి బాపుటాలను ఎగుర వేశారు. ఎటు చూసినా తెలంగాణ వైభవ ప్రతీకి కనిపించాయి. ఈ మహాసభల్లో తెలంగాణ తెలుగు వైభవాలే అంబరాన్ని అంటినట్టే కనిపించాయి.

తెలంగాణ భాషకి తెలుగు

తనానికి [బ్రిహేష్టవ్యవం జరిగిందని సభలకు హజరైన సాహితి వేత్తలు కొనియాడడం కనిపించింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వమే తెలుగు భాషకి ప్రాచీన హౌదా రావడానికి మద్రాస్ రైకోర్సులో తన న్యాయవాదులని పెట్టి, చివరకు విజయం సాధించింది. ఇందువల్ల మైసూర్లోని తెలుగు ప్రాచీన హౌదా కార్యాలయం ప్రైదరాబాద్కే తరలించడం సముచితముగా, న్యాయంగా ఉంటుందని చెప్పక తప్పదు. అంతే గాక తెలంగాణ భాషోద్యమకారులు కోరుతున్నట్లుగా రాష్ట్రంలో తెలుగు సాధికార సంస్థని ఏర్పాటు చేసి, తెలుగు అమలు విషయమై పకడ్చుందిగా చర్యలు తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఈ మహాసభలు తెలుగు అడికవి పాల్యార్డు సోమనేని తేల్చి చెప్పాయని ఏమాత్రం సందేహం లేకండా చెప్పవచ్చును. తెలంగాణలో తెలుగు బిడ్డలు తెలుగు భాష భ్యాలిని గొప్పగా జినుమడింప చేయడానికి ఈ మహాసభలు ఉపకరిచాలని ముఖ్యమంత్రి ఆశయం కొంతవరకైనా నెరవేరిందని చెప్పక తప్పదు. ప్రపంచీకరణ వల్ల దేశంలోని మాతృభాషలు మృతభాషలుగా మారుతున్నాయన్న వాదనలకు కాలం చెల్లెలా ఇలాంటి మహాసభలు అన్ని రాష్ట్రాలల్లో జరగాల్సి ఉంది. మాతృ భాషాభిమాన షైతన్య వీచికలు పెరగాల్సి ఉంది. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో తెలంగాణ సాహితి వేత్తలు నిరాదరణకి, వివక్షతలకి గురై యారన్నది సత్య దూరం కాదు. ప్రతి ఏటా రెండు రోజుల పాటు తెలుగు సభలని జరపడానికి ముఖ్యమంత్రి ఒక నిర్ణయానికి రావడం, తెలుగు భాషాభిభ్వద్వికి తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి నిరంతరంగా చర్యలు తీసుకుంటుందని ముఖ్యమంత్రి వేదిక పైనుండి ప్రకటించడం భాషా ప్రియులకు ఆనందాన్ని కలుగ చేసింది. పార్శ్వ ప్రణాళికలో తెలంగాణ భాష, చరిత్రని, సాహిత్యం శాలని ప్రవేశ పెట్టడానికి, వేగవంత మైన చర్యలు తీసుకుంటానని సిఎం అన్నారు. తెలంగాణ లోని సుమారు రెండు వేల మంది భాషా పండితులు ఈ మహాసభలకి హజరై తమ మాతృ భాషాభిమానాన్ని ప్రకటించు కోవడమే

కాకుండా వివిధ ప్రక్రియల్లో జరిగిన సదస్యులకు కదనోత్సాహంతో హజరై నిర్వహకులని ఆశ్చర్యంలో ముంచేత్తారు. తెలుగు సదస్యుల్లోని తెలంగాణ భాషా మాధుర్యాన్ని చవిచూశారు. ప్రారంభసభకి, ముగింపు సభకి సలఖై వేల మంది చొప్పున హజరయ్యారు. ఈ మహాసభలకి యాభై కోట్లు కేటాయించి సభల నిర్వహణలో ఖర్చుకి వెనకాడలేదని స్పష్టమైంది. ఈ ఖర్చు కూడా పెరిగి ఉంటుందని భావిస్తున్నారు. మహాసభలకి విచ్చేసిన దేశ విదేశీ ప్రతినిధులకి చక్కబీ ఆతిష్ట సేకర్కూన్ని కల్పించారు. ప్రగతి భవన్లో ముఖ్యమంత్రి ఎన్నారెలతో సమవేశమై తెలంగాణ పెట్టుబడుల విషయమై చర్చించడం ఎన్నారెలను సంతోషపరిచింది. గతంలో ఏ ముఖ్య మంత్రి ఇలా వ్యవహరించలేదని వీరు కొనియాడారు.

ప్రైదరాబాదు సగరాన్ని
తెలుగు భాష నభల నందర్ఘంగా నర్వాంగ సుందరంగా అలంకరిచారు. అరువైకి పైగా తెలంగాణ సాహితీ మూర్ఖుల స్వగత తోరణాలని ఏర్పాటు చేశారు. ప్రతి రోజు తెలంగాణ రుచులతో వంటకాలను

ప్రతినిధులకి సరిపడా అందించారు. ఏడుసభా వేదికలు ఏర్పాటు చేసి వివిధ ప్రక్రియల్లో నద న్యులు, కవిన వేంగలనాలు, చిత్రకలా ప్రదర్శనలను, అవధానాలు, నిర్వహించారు. బ్యాహత్ కవి సమేళనంలో సుమారు 15 వందల మంది కవులు తమ కవితలని వినిపించి 3 వేల నగదు పారితోషికాన్ని అందుకున్నారు. తెలంగాణ సాహితీమూర్ఖులైన డా.ఎన్.గోపి, డా. అయిచుతుల నచేస్తురప్పు ప్రారంభ వేదికపై తమ కవిత్వాలని ఆహాతుల సమక్కంలో చదివి టోతల్ని ఆనంద పరవసుల్ని చేశారు. తెలుగు సాహితి లోకంలో ఉడ్డండులైన మహాకవులు పాల్గొన్నారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వంలోని వివిధ శాఖల మంత్రులు, ఎంపిలు, శాసన సభ్యులు, శాసన మండలి సభ్యులు, ఇద్దరు ఉప ముఖ్య మంత్రులు, వివిధ ప్రభుత్వ సంస్థల అధిపతులు ఈ సభావేదికల్లో అధితులుగా విచ్చేశారు. అనందగా పాలుపంచకున్నారు. అయిదు రోజుల వంటకాల నిర్వహణ ఏర్పాటును రాష్ట్ర పేరి సరఫరా శాఖా మంత్రి ఈపెట్ట రాజేందర్, కమీషనర్ పివి.అనంద ప్రత్యేకంగా చూశారు. ముఖ్య మంత్రి కేసేఎర్ ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ఎన్.పి. సింగ్ బ్యాందం వ్యవహరించిన ఏర్పాటును, ప్రధానకులను సభాముఖంగా మెచ్చుకున్నారు. ఈ అయిదు రోజుల్లో 80వేల మంది తెలంగాణ రుచులను చవి చూశారని అంచనా. ఈ సభల్లో సుమారు రెండు యాభై పుస్తకాలను ఆవిష్కరించారు. తెలుగు అకాడమి, అరవై పుస్తకాలను, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి 16 పుస్తకాలను ప్రచురించింది. పది వివిధ సాహిత్య పత్రికలు ప్రత్యేక సంచికలను ప్రచురించగా, పది సిద్ధీలను అవిష్కరించారు. ఎల్లీ స్టేడియంలో పుస్తక విక్రయ శాలలను, ఆపోర విక్రయ శాలలను తెరిచారు. తక్కువ ధరలపై

వేదికపై తమ కవిత్వాలని ఆహాతుల సమక్కంలో చదివి టోతల్ని ఆనంద పరవసుల్ని చేశారు. తెలుగు సాహితి ఉండంలో ఉడ్డండులైన మహాకవులు పాల్గొన్నారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వంలోని వివిధ శాఖల మంత్రులు, ఎంపిలు, శాసన సభ్యులు, శాసన మండలి సభ్యులు, ఇద్దరు ఉప ముఖ్య మంత్రులు, వివిధ ప్రభుత్వ సంస్థల అధిపతులు ఈ సభావేదికల్లో అధితులుగా విచ్చేశారు. అనందగా పాలుపంచకున్నారు. అయిదు రోజుల వంటకాల నిర్వహణ ఏర్పాటును రాష్ట్ర పేరి సరఫరా శాఖా మంత్రి ఈపెట్ట రాజేందర్, కమీషనర్ పివి.అనంద ప్రత్యేకంగా చూశారు. ముఖ్య మంత్రి కేసేఎర్ ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ఎన్.పి. సింగ్ బ్యాందం వ్యవహరించిన ఏర్పాటును, ప్రధానకులను సభాముఖంగా మెచ్చుకున్నారు. ఈ అయిదు రోజుల్లో 80వేల మంది తెలంగాణ రుచులను చవి చూశారని అంచనా. ఈ సభల్లో సుమారు రెండు యాభై పుస్తకాలను ఆవిష్కరించారు. తెలుగు అకాడమి, అరవై పుస్తకాలను, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి 16 పుస్తకాలను ప్రచురించింది. పది వివిధ సాహిత్య పత్రికలు ప్రత్యేక సంచికలను ప్రచురించగా, పది సిద్ధీలను అవిష్కరించారు. ఎల్లీ స్టేడియంలో పుస్తక విక్రయ శాలలను, ఆపోర విక్రయ శాలలను తెరిచారు. తక్కువ ధరలపై

విక్రయించారు. ప్రారంభ, ముగింపు సభల్లో మిరుమిట్లు గొలిపే బాణసంచాని కాల్పి సభికులను మంత్ర ముగ్గులను చేశారు. తెలంగాణ మహాసభలని, వివిధ సదస్యుల వివరాలను దాక్కు మెంట్ చేస్తామని మహాసభల నోడల్ ఏజన్సీ కస్టీనర్ డా. నందిని సిధారెడ్డి ప్రకటించడం ముదావహం. ఏది ఏషైనా ఈ మహాసభలు సరి కొత్త మాతృభాషా వాతావరణంలో విష్వవ్యాప్తంగా ఉన్న తెలుగు వారిని చైతన్య పరిచాయి. ఈ మహాసభల్లో ఆంధ్ర ప్రాంతానికి చెందిన సాహితీవేత్తలు అధిక సంబుల్లో పాల్గొని తమ తెలుగు మాతృ భాషాభిమానాన్ని రుజువు చేసుకున్నారు. జ్ఞానోద్ధరణ పరస్పార గ్రహీతలున సత్యప్రత శాస్త్రి, సీతాకాంత మహాపాత్ర, ప్రతిభారాయ్ తదితరులు పాల్గొని మహాసభల తీరును వేసోళ్ళ పొగిదారు. ప్రత్యేక పరస్పారాలు అందుకున్నారు. తెలుగు సాహితీ వేత్తలైన కారా మాస్టర్, డాక్టర్ వెలిచాల కొండలరావు, డా.జె. బాపురెడ్డి, ఆచార్య కొలనూరి ఇణాక్, విరివేందీ గోపాల కృష్ణ, డా. ఎం. కులశేఖర్ రావు, డా. ఈమని శివనాగిరెడ్డి తదితరులు ప్రత్యేక పరస్పారాలు అందుకున్నారు.

హోస్యవధానాన్ని శంకర్

నారాయణ, అప్పోవధానాన్ని అస్త్రకాల నరశింహ రామ శర్మ, ములుగు అంజయ్య, జంట కవుల అప్పోవధానాన్ని డా.ముదిగోండ అమరనాథ శర్మ ముత్యంపేట గౌరీ శంకర శర్మలు నిర్వహించి తెలంగాణ అప్పోవధాన ధారణ ప్రతిభలని చాటి చెప్పారు. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలో మహాసభల సందర్భంగా నిర్వహించిన ప్రాచీన, అధునిక కవుల క్యారిఫర్ ప్రదర్శన సందర్భకులను ఆకట్టుకుంది. అర్థన్ ఫోలో ఎగ్జిబిషన్ కూడా కళాప్రేమికులు, భాషాభిమానులు పెద్ద సంబుల్లో సందర్శించారు. ఎల్చి స్టేడియం వద్ద, అన్ని ప్రధాన వెదికల వద్ద తెలంగాణ వంటకాలతో పుడ్ కోర్చుల ద్వారా భోజన సాక్రాయలను ఏర్పాటు చేశారు. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ప్రాంగణంలో ఏర్పాటు చేసిన తెలంగాణ తల్లి విగ్రహం సందర్భకులను అలరించడమే కాక వేలాది మంది ఆ విగ్రహం వద్ద ఫోలోలు తీసుకున్నారు. రవీంద్రభారతిలో మొగిలయ్య ప్రదర్శన ప్రత్యేకతగా నిలిచింది. తెలంగాణ సారస్వత వరిష్ఠతో జరిగిన అప్పోవధానంలో స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి పాల్గొనడం ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంది. రవీంద్రభారతిలోని

డా. ఎం. ప్రభాకర్ రెడ్డి, కాంతామాపు సతీమఱలు, జి.సరసింగరావులు సత్యరిష్టు గవర్నర్

రిజిస్ట్రేషన్, డిలోషన్ సెంటర్సుండి దేశ విదేశాల నుండి వివిధ రాష్ట్రాల నుండి వచ్చిన ప్రతినిధులకు నగరంలోని వివిధ పోట్లల్లో పసతి విర్యాటు చేశారు. ఎన్నారై, ప్రపాసీయుల సదస్యులను వేర్వేరుగా నిర్వహించి వారి సమస్యలని తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించారు. ఎన్నారై సదస్యులో ఎంపి కవిత తెలంగాణ ప్రాచీన సాహిత్యంపై ప్రదర్శించిన అరగంట పవర్ పాయింట్ ప్రజాంటేషన్ ఆహాతులని ఆశ్చర్యానికి గురి చేసింది. ప్రభుత్వ స్థాయిలో సీఎం, మంత్రులతోపాటు ఉన్నతాధికారు లంతా ప్రతిరోజు పర్యవేక్షణ జరిపారు. రవీంద్రభారతిలో బాల కవి నమ్మేళునం సందర్భంగా బండారు అచ్చమాంబ వేడికపై గురుకుల పొరశాల తూపొన్ విద్యార్థులు ప్రదర్శించిన 'తెలంగాణ వైతాళికులు' రూపకం ప్రశంసనలు అందుకుంది. ప్రధాన వేడికపై డా.రాజారెడ్డి - రాధారెడ్డి (స్వాధీనీ) ప్రదర్శించిన 'మన తెలంగాణ సంగీత స్వత్యరూపకం', శ్రీ రామాచారి బృందం లిటిల్ ముస్యజిష్టీయన్ అకాడమి పాటుకచేరి, దేశపతి శ్రీనివాస్ రచించగా కళాకృష్ణ స్వత్యదర్శకత్వంలో ప్రదర్శించిన జయజయోన్సు తెలంగాణ స్వత్యరూపకం, ముగింపులో రనమయి బాలకిషన్ ఆధ్వర్యంలో ప్రదర్శించిన సాంస్కృతిక కదంబం, తెలంగాణ పైశైష్ట్యంపై నిర్వించి ప్రదర్శించిన డాక్కుమెంటరీ చిత్రాలు భాషా, కళాభిమానులను ఎంతగానో ఆకట్టుకున్నాయి. ప్రధాన వేడికపై సినీ నటులు పాల్గొన్న కార్యక్రమంలో అలనాటి తెలంగాణ ప్రాంత మహానటులు కాంతామాపు, డా. ఎం. ప్రభాకర్ రెడ్డి సతీమఱలు గవర్నర్ నరసింహన్ ఘనంగా సన్మానించారు. తెలుగు భాష వైభవంపై రాష్ట్రపతి రామ నాథ్ కోవింద్ చేసిన ప్రసంగం ఉపయుక్తంగా ఉంది. ఉమ్మడి రాష్ట్రం లో జరిగిన సభలకున్న ఈ మహా సభలు ఎన్నోన్నే సరికొత్త ఆశలని రేకేర్చించడమే గాకుండా, పలు అధ్యాత్మాలని స్వస్థించిదని చెప్పడం అతిశయ్యాక్రితి కాదు. తెలంగాణ చరిత్ర, బాలసాహిత్యం, ప్రసార మార్పుమాల పాత్ర, మహిళా సాహిత్యం, చిత్రకళ, ఫిలిం తదితర అంశాలపై జరిగిన సదస్యులు ఈ మహా సభల జెస్సుత్యాన్ని పెంచాయి.

-సంకేపించి నాగేంద్ర శర్మ, m : 9441797650

e : nagendrasharma283@gmail.com

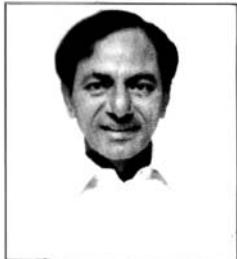

facebook: LitFestHyd
www.hydlitfest.org
www.hpsbegumpet.org.in

HYDERABAD LITERARY FESTIVAL
26-28 January 2018

Free and Open to All
@ The Hyderabad Public School,
Begumpet, Hyderabad, Telangana.

సందేశం

తెలంగాణ ప్రజలు తమపై సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా అన్ని రంగాలలో అమలవుతున్న వివక్ష నుంచి బయటవడేందుకు ఉద్యమించి తెలంగాణ సాధించుకున్నారు. ప్రజల ఆకాంక్షలు సాకారం చేస్తూ ఏర్పడిన స్వరాఘంటలో తెలంగాణలో వెలుగొందిన తెలుగు భాషావైదుష్యాన్ని విశ్వవ్యాప్తం చేసేందుకు ప్రభుత్వం దృఢసంకల్పంతో ఉంది. నేటి తరానికి మాతృభాష విశిష్టతను తెలియజేయాలని, మన సాహిత్య వారసత్వాన్ని అందించాలని కృతనిశ్చయంతో కృషి చేస్తోంది. తెలంగాణ సాహిత్యంపై నిరంతర అధ్యయనం, పరిశోధన, విశేషణ, ప్రచురణ, ప్రచారం జరుగవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించిన ప్రభుత్వం ఇందుకోసం తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమిని ఏర్పాటు చేసింది.

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి ఆధ్వర్యంలో డిసెంబర్ 15 నుండి 19 వరకు ఐదు రోజుల పాటు ప్రైదరాబాద్ నగరంలో ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు జరగబోతున్నాయి.

ఖండాంతరాల నుంచి వచ్చిన సాహిత్య రసహృదయులందరూ ఒక చోటకు చేరడంతో వారి మధ్య పరస్పర సాహిత్య సంబంధాలు, సుహృద్యవనలు నెలకొంటాయి. ఈ సభలు కొత్త తరానికి తెలంగాణ సాహిత్య వారసత్వాన్ని పరిచయం చేయడంతో పాటు వారిలో నూతనోత్సేజాన్ని, ప్రేరణను కలిగిస్తాయి

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంగా తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి ప్రచురిస్తున్న పుస్తకాలు, ప్రత్యేక అధ్యయనాలు భావితరాలను తీర్చిదిద్దుతాయని ఆకాంక్షిస్తున్నాను. తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమికి, రచయితలకు నా శుభాభినందనలు.

09-12-2017

కల్వకుంటల్ చంద్రశేఖరరావు
ముఖ్యమంత్రి, తెలంగాణ రాష్ట్రం

- ❖ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంగా తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ, తెలుగు అకాడమీ, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ప్రచురించిన పలు పుస్తకాలకు ముఖ్యమంత్రి కల్వకుంటల్ చంద్రశేఖరరావు అందించిన సందేశం.

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలను పురస్కరించుకుని తెలంగాణ ప్రభుత్వం అధ్యర్థంలో తెలుగు లకాడమి, తెలంగాణ సాహిత్య లకాడమి, పాట్లీశ్రీరాములు తెలుగు విష్ణవిద్యాలయం ‘తెలంగాణ మహాసీయులు’పై ప్రచురించిన పలు పుస్తకాలు. వానమమాములై వరదాచార్యులు, పోయబుల్లాజ్ఞాని, సరిదే మాచిక్కమ్మ సుద్దాల హానుమంతు వంటి అరుదైన మహాసీయుల ష్టకీత్వాలతో కూడిన మోనిస్రావ్ లతోపాటు విలువైన సమాచారాన్ని అందించే పుస్తకాలు మహాసభల వేబికలపైన విడుదలయ్యాయి.

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు 2017 సంఘర్షంగా ‘తెలంగాణ సాహిత్య లకాడమి’ ప్రచురించిన 15 పుస్తకాలు

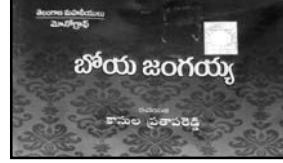
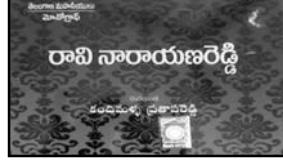
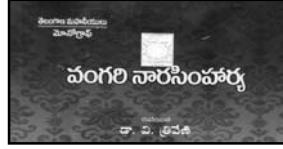
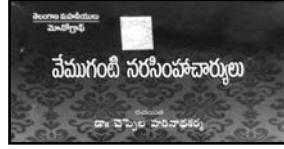
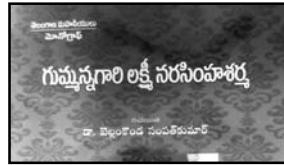
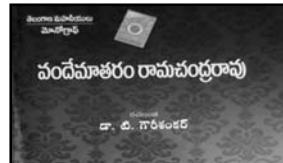
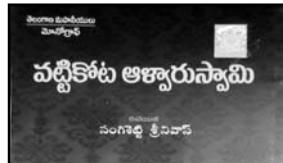

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు 2017 సంఘర్షంగా ‘పాట్లీశ్రీరాములు తెలుగు విష్ణవిద్యాలయం’ ప్రచురించిన 5 పుస్తకాలు

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధ్యార్యంలో 'తెలుగు అకాడమీ' ప్రచురించిన 91 పుస్తకాలు

ఆకట్టుకున్న పుస్తక ప్రదర్శన

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల ప్రధాన వేదిక ఎల్చి స్టేడియంలో 40కి పైగా పుస్తక వికయశాలలను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ పుస్తక ప్రదర్శనను నిజామాబాద్ ఎంపీ కల్యాకుంట్ల కవిత ప్రారంభించారు. బుక్ సౌషైటీ అద్భుతులు జూలూరి గౌరీశంకర్ పాల్గొన్నారు. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, తెలుగు అకాడమీ, సాహిత్య అకాడమీ, నేషనల్ బుక్ ట్రస్ట్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రచురణలను విక్రయించారు. గ్రంథాలయ సంస్ ఆధ్వర్యంలో కూడా ప్రదర్శన శాలలను ఏర్పాటు చేశారు. ప్రతి విషయానికి సంబంధించిన పుస్తకాలు లభించాయి. ప్రైదరూబాదు బుక్ ఫెయిర్ సాసైటీ తరఫున నిర్వహించిన ఈ ప్రదర్శనలో తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో కేసీఆర్ పోషించిన పాత్ర కనుగొంగా రూపొందిన 'జయుడు' పుస్తకాన్ని ఎక్కువ మంది కొనుగోలు చేశారు. భారతదేశ చరిత్ర, రాష్ట్ర చరిత్ర పుస్తకాలను పోటీ పరీక్షల

విద్యార్థులు ఎక్కువగా కొన్నారు. ప్రదర్శన మొదటి రోజే దాదాపు 2 లక్షల పరకు వికయాలు జరగడం విశేషం.

భాష పండింది.. యాన వెలిగింది..

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ‘నభుతో.. నభవిష్టత్తే’ అన్న చందంగా ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలను నిర్వహించింది. తెలుగు భాషకు బ్రిహోత్సవం జరిగిన ఈ మహాసభల్లో భాష పండింది.. యానవెలిగింది.. ప్రతి మదిమురిసింది. ఐదు రోజులపాటు, తెలంగాణ నేలపై సాహితీ పరిమళాలు విరబూశాయి. తెలుగు వెలుగులు విరజిమ్మాయి, భాగ్యనగరిలో భాషాసాహిత్యకునుమాలు పొంగిపొర్చాయి. అక్కర పరిమళాలు గుఖాశించాయి. కాంతి పుంజాలు ప్రసరించాయి. వివిధ ప్రక్రియల్లో జాలువారిన తెలంగాణ సాహిత్య వైభవం సాక్షాత్కర్మించింది. సహస్రాబ్దాల ప్రశ్నిగల తెలుగు మృత్యుభాష కారాదంటూ, గురువుకు గుగుల ప్రత్యామ్మాయం కాదన్న ఉపాశ్మషతి వెంకయ్యానాయుడు చేతుల మీదగా మొదలైన నేడుక, సమాపనోత్సవానికి రాష్ట్రపతి రామేష్ఠ్ కోవింద రాకతో మరింత తేజోవంతమైంది. భావి సదస్యులకు ఈ సభలు మార్గదర్శక ముద్రవేశాయి. ముఖ్యంగా తెలుగు సాహితీ వికాసంలో తెలంగాణ మహాత్ర కృషణి చాటి చెప్పింది. తెలంగాణ సాహిత్యవైభవాన్ని. మహాకవుల విశేష ప్రతిభను ప్రపంచం దృష్టికి తీసుకెళ్లింది. తెలంగాణ భ్యాతిని ప్రపంచానికి విదితం చేయాలనే సంకల్పం నెరవేరింది. ప్రాచీనమైన, ప్రభావితమైన మన తెలుగు ప్రపంచపు మనసుల్ని గెలిచింది.

రాష్ట్ర రాజధాని హైదరాబాద్లో 2017 డిసెంబర్ 15 నుంచి 19వరకు ఐదు రోజులపాటు జరిగిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలతో తెలుగుభాష గొప్పదనం విశ్వవ్యాప్తమైంది. ఎట్లా జయగుత్యో, ఎట్లా ఉంటుందో, మహాసభలను నిర్వహించే శక్తి సామర్థ్యాలు తెలంగాణ వాళ్లకు ఉన్నయో, లేవోననే సందేహాల మధ్య చాలా సంతోషంగా అధ్యుతంగా తెలుగు మహాసభలు విజయవంతమయ్యాయి. తెలంగాణ గుండి నిండుగా తెలుగు పండుగ అనే మకుటంతో కేసీఆర్ సర్కార్ అత్యంత ప్రతిష్టాత్మంగా నిర్వహించిన మహాసభలు తెలుగు వెలుగుల్ని ప్రపంచానికి పంచాయి. తెలంగాణభ్యాతిని దశదిశలా చూడడమనే జంటలక్ష్మీల సాధనతో పూర్తిగా సఫలమయ్యాయి. తెలుగు పండుగ కనీఖిని ఎరుగని రీతిలో జరగడమేగాక సాహిత్య అంశాల్లో తెలంగాణ విశిష్టత, మన ప్రాంత మట్టి వాసనను ఖండాంతరాలకు వ్యాపిచెందేలా నిర్వహించడం గొప్ప విషయం. ఎన్నో ఏట్లుగా సత్యాగ్రామికి నోచుకోని మన కవులు, రచయితలకు ప్రపంచమహాసభల వేదికపై గౌరవం దక్కింది. సాహితీ మధునంలా కొనసాగిన విభిన్న కార్యక్రమాల తీరు, అప్పోవధానాలు, శతవధానాలు, భాషా చర్చెపవర్చులు పద్య కవిత పరసం, బాలకవిత్వాల మేళవింపు, సాహితీ ప్రముఖుల విశేషాలు, యాసలోని కమ్ముదనం వంటి అంశాల మేధోమధునం తెలుగుకు ఎనలేని కీర్తిప్రతిష్టలు తెచ్చిపెట్టాయి.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఆ ఐదు రోజులు ఎక్కడ విన్నా తెలుగు

పదమే ఆవిష్కృతమైంది. ఏ ఇద్దరు వ్యక్తులు కలుసుకున్నా ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలపైనే వర్చు.. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న తెలుగు వారందరూ గర్వించే స్థాయిలో తెలంగాణ సర్కార్ సభలను నిర్వహించింది. తెలంగాణ సాహిత్య ఆకాడమీ.. అధికార భాషా సంఘం, సాంస్కృతికశాఖ, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, గ్రంథాలయపరిషత్ తదితర సంస్థలు ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల నిర్వహణలో కీలకపాత్ర పోషించాయి.

ముఖ్యంగా ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు దేవీయమానంగా వెలుగొందాయి. తెలంగాణ భాష, సాహిత్యం, జానపద కళల వైభవాన్ని ఎలుగిత్తి చాటాయి. తెలుగు వెలుగులు ప్రపంచానికి పంచురాం.

తెలంగాణ భ్యాతిని దశదిశలా చాటుదాం అనే సుమార్తితో ప్రభుత్వం నిర్వహించిన ఐదు రోజుల పండుగ విజయవంతమైంది. భాగ్యనగరిలోని ఏడు వేదికలపై వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియలు, కళారూపాలు తెలుగు సౌరభాలను దశదిశలా వెదజల్లాయి. ఎల్చీ స్టేడియం, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, ఇందిరా ప్రెయిటర్సిని ఆడిటోరియం, లలిత కళాతోరణం, రవీంద్రభారతి, తెలుగు సారస్వత పరిషత్తు ఇలా వేదికలన్నీ ఒబోటి కావడంతో ఐదు రోజులూ పండుగ వాతావరణం కనిపించింది.

భాషాభిమానులు ప్రవాహంలా కదిలచ్చారు. వేలాది మంది ప్రతినిధులకు వసతి ఏర్పాట్లు చేసి ఆతిథ్యం అహో అనిపించారు. అన్ని వేదికల వద్ద భోజన సదుపాయం కల్పించి నోరూరించే తెలంగాణ వంటకాలను వడ్డించారు. 16వేల మంది ప్రతినిధులు, 1500 మంది కవులు, 500 మంది రచయితలు, 42 దేశాలతో పాటు, 19 రాష్ట్రాల నుంచి తెలుగు భాషాభిమానులకు భాషా పండుగగా భాసిల్లాయి. 100కు పైగా సదుస్యలు, 20కిపైగా సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు అధ్యుతంగా జరిగాయి. 250 పుస్తకాలు, పది ప్రత్యేక సంచికలను ఆవిష్కరించారు.

ప్రతిష్టాత్మంగా జరిగిన ఈ తెలుగు పండుగకు హైదరాబాద్ సగర వీధులు తెలుగుదనం పులుముకుని ఆహ్వానం పలికాయి. అతిథులెవ్వరూ ఇఖ్యందులుపడకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సకల వసతులు కల్పించింది. ఇంటికొచ్చిన బంధువుల్లా చుట్టూరిక మర్యాదలు స్వీకరించి సెలవంటూ వేళ్ల పరకు యంత్రాంగం అట్టపోసమైన ఏర్పాట్లు చేసింది. భాగ్యనగరి వాడలన్నీ తెలంగాణ సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు ఉట్టివేలే మారడంతో భాషాభిమానులు ఉట్టితచ్చిబ్బయ్యారు. మొత్తంగా ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల నిర్వహణ, ఏర్పాట్లు, చర్చలు, సమీక్షలు భాషా పరిక్షణకు జీవం పోసిందని చెప్పువచ్చు. గతంలో ఎప్పుడూ ఎక్కడా జరుగని రీతిలో తెలుగు అక్షరాల్ని తెలుగువారంతా పీక్షించి పులకించిపోయారు.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఈ సభల ర్యారా సాధించతలపెట్టిన

మరోకీలక లక్ష్మి.. తెలుగు భాష వేళ్ళానుకుండి తెలంగాణలోనే, అనే విషయాన్ని ప్రజల్లోకి బలంగా తీసుకెళ్ళడం. అది దాడుగా నెరవేరిందనే చెప్పాలి. సీఎం కేసీఆర్, ఆయన మంత్రివర్గ సహచరులు, తెలంగాణ సాహార్తివేత్తలు, పండితులు, సామాజిక ప్రముఖులు ఈ విషయాన్ని పదే పదే జనబాహుళ్యంలోకి తీసుకెళ్డడంలో విజయం సాధించారు. తెలుగు సాహిత్యంలో ప్రతి ప్రక్రియకూ ఇక్కడే బీజం పడిందని పుస్తుద్వీపించడం ద్వారా భాషకు సంబంధించినంత వరకూ తెలంగాణ రాష్ట్రానిది తొలి మాట అని తేల్చిచెప్పినట్లయింది. అన్నితీకి మించి భాషలో విశేషమైన పట్టు ఉన్న కేసీఆర్ ఈ సభలపై తన్డనెన ముద్ర వేశారు. రాష్ట్రపతి, ఉపరాష్ట్రపతి, గవర్నర్ సుంచి సామాన్యుడి దాకా ప్రతి ఒక్కరూ ఆయన భాషా వైదుష్యాన్ని విశేషంగా ప్రస్తుతించారు. ఐదు రోజులపాటు సాగిన ప్రపంచ మహాసభలు ముగిశాక సింహపలోకనం చేస్తే చాలా మందిలో భాషా స్ట్రేపు కలగడానికి జివి దోహదపడ్డాయని అనిపించకమానదు. భాషాభివృద్ధికి, భాషపై రేపటితరానికి, యువతరానికి అవగాహన కల్పించడానికి, తెలుగుపై ఒక కొత్త చైతన్యం రావడానికి, చాలా మందిలో అంతర్గతంగా ఉన్న భాషాభిమానాన్ని ఘనంగా చాటుకోవడానికి ఈ సభలు ఎంతగానో ఉపయోగపడ్డాయి. వున్నక ప్రదర్శనలను ప్రజలు పెద్ద సంఖ్యలో సందర్శించడం, చర్చగోప్యలు, కవితా సదన్సులు, అకాడమిక సమావేశాలకు జనం పోటెత్తారు. రవీంద్రబారతి, పభ్రింగ్ గార్డెన్స్, ఎలబీస్టేషన్స్ డియం, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయాలకు ఉదయం నుంచి సాయంత్రం దాకా ప్రజలు బారులు తీరడం ఇటీవల కాలంలో కనీపినీ ఎరుగిన ర్యాశ్యలు.. సభాప్రాంగణాలు నిండిపోవడమేకాక, బయట ఏర్పాటు చేసిన ఎల్ ఈడి తెరల పద్ధ భారీ సంఖ్యలో ప్రజలు చేరి అయి కార్బూక్రమాలను అన్సక్రిగా వీక్షించారు. ఇలాంటి ర్యాశ్యలు వరుసగా ఐదు రోజులపాటు ఆవిష్కరించారు. అనిపించారు. అనిపించారు. వాటిని క్లేత్సాయిలో పక్కగా అమలుచేసిన అధికార, అనిపించారు. యంత్రాంగం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పెద్దలు, సలహారుల కృషి.. ఘలితమే 'సభాతో.. సభవిష్యతే.. అన్న

రీతిలో ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు విజయవంతమయ్యాయి. ఈ మహాసభలను మొదటి నుంచి తుదిపరకు దిగ్విజయం.. విశ్వాశ్యం చేయడంలో సుమారు 42దేశాల నుంచి వచ్చిన అతిథులు.. ఆహా! అని ప్రస్తుతించేలా ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన కమిటీలు ప్రధాన పాత్ర పోషించాయి.

విశ్వభాషగా తెలుగు గుర్తింపు పొందింది. ఖండాంతరాలకు వ్యాప్తిచెందింది. దక్కిణాప్రికా నుంచి ఆగ్నే యాసియా దేశాల వరకు సగారవంగా ప్రపంచానికి చాటింది. మన భాషను గారవించుకోవడమే కాకుండా భారత దేశంలో ఉన్నటువంటి అన్యభాషల ఉధ్వండ పిండాలను, జ్ఞానవీరి, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహితులను తెలంగాణ ప్రభుత్వం గొప్పగా నన్నానించింది. జీవభాషగా తెలుగును నిలబెట్టుకునేందుకు అవసరమైన అన్ని చర్యలను తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఒకటో తరగతి నుంచి ఇంటర్వీడియట్ వరకు తెలుగుభాషను ఒక సష్టుక్కగా తప్పనిసరి చేయడం మంచి నిర్ణయం. ఇక నుంచి నిరంతరంగా ప్రతీ ఏటా డిసెంబర్ మాసంలో రెండ్రోజులపాటు, తెలంగాణ తెలుగు మహాసభలు వైభవంగా నిర్వహించేందుకు అదేశాలు జారీ చేయడం శుభపరిణామం. ఈ సభలు తెలంగాణరాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలుగుభాషాభివృద్ధిపై ఉన్న నిబిద్ధతకు నిదర్శనంగా నిలిచాయి. మొత్తానికి తెలంగాణలో తొలిసారిగా నిర్వహించిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలువిజయవంతం కావడంతో ప్రభుత్వం యొక్క చిత్తశుద్ధి స్వస్థమైంది. అంతేకాక, మాతృభాష పరిరక్షణ పట్ల ప్రభుత్వానికి ఉన్న నిబిద్ధత వెల్లడైంది. అయితే, ఈ భాషా బహుత్యవ వేడుకల్లో ఎన్నో నిర్మాణాత్మక సూచనలు వెల్లువెత్తిన నేపథ్యంలో వాటిని సక్రమంగా క్రోడీకరించాలి. అలాగే భాషను సరైన తీరులో తేచుమయం చేయాలి. తెలుగు వెలుగులు నిత్యమై.. నిఖిలమై విలసిల్లేలా ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ మరింత చౌరప చూపాలి. అలాగే భాషా పట్టాభిప్పేకానికి నాంది పలకాలె!

-గడ్డం కేశవమార్తి, m : 8008794162.

e : gaddamkeshavamurthy@gmail.com

అస్త్రాత్మ ఆవిష్కరణ ఆకాంక్షలు

తెలంగాణ ప్రచురణలు

తెలంగాణ ఉద్యమంలో భాగంగా మావంతు బాధ్యతగా తెలంగాణ ప్రచురణలు సంస్థను ప్రారంభించినం. దీని తరఫున వివక్షకు, విస్మరణకు గుర్తిన తెలంగాణ సాహిత్యాన్ని వెలుగులోకి తేవాలని, ఇక్కడి విశిష్టమైన చాటే పుస్తకాలను ప్రచరించాలని నిర్ణయించినం. “తెలంగాణ ప్రచురణలు” సంస్థ ఆవిర్మావం, దాని తరఫున అచ్చేసిన “ముంగిలి” (తెలంగాణ ప్రాచీన సాహిత్య చరిత్రను తెలిపే మొదటి గ్రంథం) ఆవిష్కరణ ఒకేసారి 2009లో జరిగినవి. ఈ సంస్థ స్థాపక సభ్యులం (బి. నర్సింగరావు, సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి, సంగిశెట్టి లీనివాన్, కాసుల ప్రతాపరెడ్డి) ఆనాడే సంస్థ నుండి తెలంగాణ ఉద్యమంలో మావంతు పొత్తగా తెలంగాణ అస్త్రాత్మాన్ని చాటే 100 పుస్తకాలు వేయాలని ఉజ్జ్వలింపుగా అనుకున్నం. కొంత లిస్టు కూడా వేసుకున్నం. కాని 2015 వరకు అరు పుస్తకాలే తేగిగినం. పైన పేర్కొన్న “ముంగిలి”, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి “తెలంగాణ వ్యాసాలు”, “పాట్ల పల్లి రామారావు కథలు”, “తెలంగాణ చరిత్ర”, కానుల ప్రతాపరెడ్డి “తెలంగాణ

సాహిత్యోద్ఘమాలు”, కె. లీనివాన్ “తెలంగాణ సాహిత్య వికాసం” ఆ పుస్తకాలు.

మొదట అనుకున్న ప్రకారం 100 పుస్తకాల ప్రణాళికను పూర్తి చేయాలని ఏదాది కిందట పునఃసంకల్పం చెప్పాకన్నం. కనీసం 50 పుస్తకాలనన్న ఆరు నెలల్లో వేయాలని ఒక మెట్టు దిగివచ్చినం. ఆర్థిక వస్తులు కూడా, డి.టి.పి అలస్యం జరిగి, ముందుమాటలు అందక ఇంకోమెట్టు కిందకు దిగి 25 పుస్తకాలనన్న అదే సమయానికి తెద్దమునుకున్నం. కాని 28 పుస్తకాలు తెస్తున్నం. పై కారణాలవల్లనే ఆ ప్రక్రియ జీడిపాకంలా సాగుతూ వచ్చింది. ఇంతలో ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల ప్రకటన వచ్చింది. కొన్ని పుస్తకాల అచ్చ ప్రక్రియ పూర్తయినా ఆపి, అన్ని పుస్తకాలను సభల సందర్శంగా తెస్తే బాగుంటుందని ఇప్పుడు తెస్తున్నం.

ఈ “ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల” వెలుగులకు ఇవి కూడా తోడయితే అందరికి అనందదాయకమే కదా! “తొలిసంజ”, “తొలికారు”, “ప్రతూష”, “అంజలి” తెలంగాణ తొలినాటి ఆధునిక

ప్రపంచ తెలుగు మహాన్భుల సంచితంగా 'తెలంగాణ ప్రచురణలు' నుండి ఎలువడిన 28 పుస్తకాల్లో కొన్నిటి వివరాలు.

వచ్చే సంచితాలో మరికొన్ని అంధిస్తాం.

అన్ని ప్రతులకు: ఇంచిరా నివాన్, 3/97, హిల్ అలాస్, సికింద్రాజాండ్. ఫోన్: 9849 220 32. అన్ని ప్రథాన పుస్తక దుకాణాలు.

<p>భద్రకాలి శతకం రచన: భద్రా పీరయు సంపాదకులు: సంగీశ్శై శ్రీనివాస్ వెల: రూ.40/-</p>	<p>లక్ష్మి పోచామచిని కథలు రచన: బింబి కెంచులు సంపాదకులు: బింబి శ్రేష్ఠి శ్రీనివాస్ వెల: రూ.100/-</p>	<p>శ్రీవాసుదేవరావు కథలు సంపాదకులు: సంగీశ్శై శ్రీనివాస్ వెల: రూ.100/-</p>
<p>సివపతింత్ర సమరంలో ముసిని యోధులు రచన: హీరాల్ మోరియా సంపాదకులు: డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి వెల: రూ.40/-</p>	<p>అచ్యార్య చిరంజివు కథలు రచన: పుల్లాభోట్ల ఎంకటేశ్వర్య సంపాదకులు: డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి వెల: రూ.60/-</p>	<p>కాపువిడ్ - మాహవారు రచన: గంగుల శాయిరెడ్డి సంపాదకులు: డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి వెల: రూ.70/-</p>
<p>జాతియ గేయములు రచన: మంత్రిల్ ప్రిడ వెంకటేశ్వరావు సంపాదకులు: డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి వెల: రూ.40/-</p>	<p>భాగ్వత నరసింహ కథలు రచన: దైద వేములప్పి దేవిందర్ సంపాదకులు: డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి వెల: రూ.40/-</p>	<p>సంఖ్యై (మూదిరెడ్డి సులోచన నవల)</p> <p>సంపాదకులు: సంగీశ్శై శ్రీనివాస్ వెల: రూ.60/-</p>
<p>తెలంగాణ నవలా చరిత్ర సంపాదకులు: సంగీశ్శై శ్రీనివాస్ వెల: రూ.40/-</p>	<p>భారతీయ సాహిత్య పరిషామ పరిశీలన రచన: పొములప్పి సందాశివరావు సంపాదకులు: డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి వెల: రూ.60/-</p>	<p>అంజలి (తెలంగాణ తొలినాటి అధ్యానిక కవిత్వం) కూర్చు: సాధన సమితి సంపాదకులు: సంగీశ్శై శ్రీనివాస్ వెల: రూ.40/-</p>
<p>ధనాభీరామం రచన: సూతరువి సూర్య సంపాదకులు: డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి వెల: రూ.60/-</p>	<p>శరధార రచన: ఉటుకూరు రంగారావు సంపాదకులు: సంగీశ్శై శ్రీనివాస్ వెల: రూ.50/-</p>	<p>భగవిత విజ్ఞానం రచన: సురవరం ప్రతాపరెడ్డి సంపాదకులు: డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి వెల: రూ.40/-</p>
<p>సంఘము (సింహము) రచన: లోక మలహారి సంపాదకులు: సంగీశ్శై శ్రీనివాస్ వెల: రూ.40/-</p>	<p>గుంటక పురాణం రచన: గుంటక మురహారిరెడ్డి సంపాదకులు: డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి వెల: రూ.40/-</p>	<p>మూకమ్ (తొలి వచనకవితా కావ్యం) రచన: కవిరాజమూల్ సంపాదకులు: సంగీశ్శై శ్రీనివాస్ వెల: రూ.30/-</p>

కవితాన్ని ప్రతిఫలించే కవితా సంకలనాలు ఈ ప్రచురణల్లో ఉన్నవి. ఆ సంకలనాల పేర్లే తెలుపుతున్నవి అధునిక ఉపోదయాన్ని, వెలుగు రేకలను “అంజలి” ఘటించే ఆహ్వానించే ఆహ్వాన పత్రికలని. తొలి వెలుగురేకలో స్ట్రీ స్వరం కూడ ఉండని చెప్పే “ఇందుష్టి కవిత్వం” కూడ ఈ ప్రచురణల్లో ఉంది. తొలికల్పిత ప్రబంధం “కళాపూర్వోదయం” కాదని తెలంగాణ గుండె నుండి తొలి కల్పిత ప్రబంధం వచ్చిందని నిరూపించే “ధనాభిరామం” ఈ ప్రచురణల్లో ఉంది. సిక్కున్నోక్క సెక్క కావ్యాల్లో తెలంగాణకూ వాటా ఉండని నిరూపించే “శృంగార సుధా సముద్ర పూర్ణ చంద్రోదయము” ఈ ప్రచురణల్లో ఉంది.

తెలంగాణ తొలి రైతు కావ్యం “కాపువిడ్డ” ఈ జాబితాలో ఉంది. తెలంగాణలో జాతీయోద్యమం లేదని జాతీయోద్యమ కవిత్వం లేదని “తెలుగు జాతీయోద్యమ కవిత్వ” మనే బ్యాధ్రంథం నిరాకరించిన “జాతీయ గేయాలు” ఈ జాబితాలో ఉంది. ఇటీవలి దాకా తెలంగాణ నుంచి రారా లాంటి రాష్ట్రస్థాయి విమర్శకులు లేరనే అపవాదుని తిప్పికొట్టగల విమర్శకులిక్కడ ఉన్నారు. ఆయనే పాములపర్తి సదాశివరావు. ఆయన రాసిన పుస్తకం “భారతీయ సాహిత్య పరిణామ పరిశీలన” తెలంగాణ నుంచే కాదు తెలుగులోనే తొలి మార్పిస్తు సాహిత్య విమర్శ గ్రంథం ఇది. 60 ఏండ్ల తర్వాత ఇది పునర్వుర్ణణ చెందుతుంది.

మొట్టమొదటిసారిగా వివిధరంగాల (ప్రాచీన, ఆధునిక సాహిత్యం, చరిత్ర, శిల్పకళ మొట్టమొదటిసారిగా వివిధరంచే “సుజాత” (తెలంగాణ ప్రత్యేక సంచిక) గ్రంథం 1951లో వచ్చింది. దాన్చిప్పుడు వేస్తున్నం. తెలంగాణలో విస్తరణకు గుర్తైన అనేక మంది కవులను వెలుగులోకి తెచ్చిన గ్రంథం. “చరిత్రకెక్కని చరితార్థులు” (డా॥ బిరుదురాజు రామరాజు). ఇన్నేండ్ల తర్వాత ఇప్పుడది పారకులముందుకొస్తున్నది.

యద్దనపూడి సులోచనాటి లాంటి మధ్య తరగతి కలల్ని చిత్రించే నవలా రచయిత్రులు లేరనే కారతను తీర్చిన రచయిత్రి మాదిరెడ్డి సులోచన. ఆయన సాహిత్యం “సుష్టు” గొప్ప నవల. దాన్నిపుటు

పారకుల ముందుకు తెఱ్పున్నం. వృత్తుల ధ్వంసం గురించి మనం ఇప్పుడు రాస్తున్నం. కానీ ఆయన 1970ల్లోనే కుమ్మరి వృత్తి విధ్వంసం గురించి ఈ నవలలో రాసింది. మనకు ఆనాడే బహుజన రచయిత్రులున్నారనడానికి నిదర్శనం బోమ్మ హేమాదేవి. ఆయన కథల్ని ఇప్పుడు మొదటిసారిగా అచ్చేస్తున్నం. స్ట్రీ, దళిత బహుజనవాదాలు రాకముందే ఆయన రాయడం చెప్పుకోదగిన విషయం.

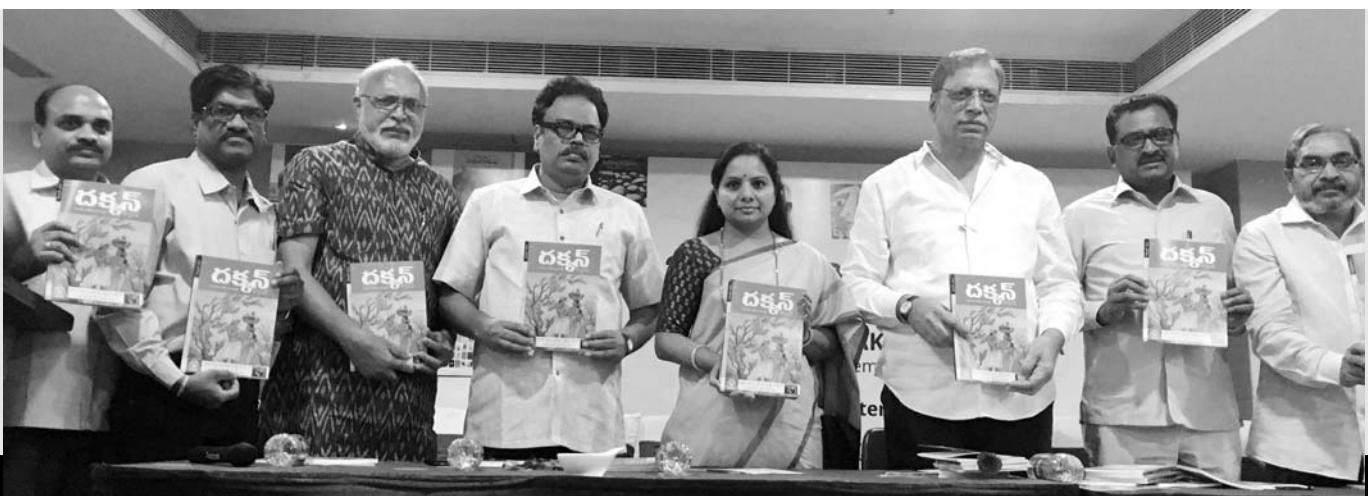
జాపువా లాంటి కవులు మనకు లేరే అని చింతపడే వాళ్ళం. ఆ చింతను తీర్చి, “తొండం” అనే మాదిగ జీవితాన్ని మొట్టమొదటిసారిగా చిత్రించిన కావ్యాన్ని రాసినవాడు దైద వేములపల్లి దేవేందర్. ఆయన రాసిన “భాగ్యనగర షైఖవాన్ని” మీ ముందుకు తెఱ్పున్నం. తెలుగులోనే మొట్టమొదటిసారిగ వృత్తి జీవితాన్ని చిత్రించిన నవల “సంఘం” దీని రచయిత లోకములహారి. తొలినాటి నవలా రచయిత. 1955 నాటికే తెలంగాణ భాషకు నవలా గౌరవం కల్పించిందు. తెలుగులో తొలి వచన కవితా కావ్యం కుందుర్తి “తెలంగాణ” అని రాస్తున్నారు. కానీ తొలి వచన కవితా కావ్యం “మైట్రాక” (కవిరాజమూర్తి)

తెలంగాణ నుంచి వచ్చిన తొలి దళిత బహుజన కవితా సంపటి “బహువచనం” దశాబ్ది కవితా సంకలనానికి శ్రీకారం చుట్టిన సంకలనం, “1971-80 ఈతరం యుధ్ధకవిత” దీని తర్వాతే 1980-90, 90-2000, 2000-2010 దశాబ్ది సంకలనాలొచ్చినవి. తెలంగాణ చారిత్రక వారసత్వాన్ని శేషాదిరమణ కవులు చిత్రికట్టిన “నిజం రాష్ట్రాంధ్ర ప్రశంస” తొలి ప్రాంతాబాదీ కడ్డలన వాసుదేవరావు కథలు”, “తెలంగాణ నవలా చరిత్ర” (తెలంగాణ నవల ఆవిర్మావ వికాసాలను తెలిపే మొదటి పుస్తకం)

ఇలాంటి పుస్తకాలను పారకుల ముందుకు తేవటానికి సంతోషిస్తున్నం. ఇప్పుడ్ని కూడ ఏదో ఒక కోణం నుంచి తెలంగాణ షైఖవాన్ని, అస్తీత్వాన్ని ఆపిష్టరించే పుస్తకాలే. ఎప్పటిలాగే ఆదరిస్తారని ఆశిస్తున్నం.

- సంపాదక వగ్గం,

తెలంగాణ ప్రచురణలు

‘దక్కన్ ల్యాండ్’ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల ప్రత్యేక సంచిక ఆవిష్కరణలో ఎదమ నుండి కుడి ఎన్.రఘు, సంగిశేషీ శ్రీనివాస్, యం. వేదకుమార్, కె. శ్రీనివాస్, ఎంపీ కవిత, బి. నరసింగరావు, ఘుంటా చక్రపాణి, అల్లం నారాయణ

‘మిన్ జొప్రోజాన్’

మన చలత్తలో మెరసిన తొలితరం తార

తెలంగాణ సినిమా అంటేనే ఒక విస్ఫుత చరిత్ర. దశభూల తరబడి చీకట్లో మగ్గపోయాడి. ప్రాదరాబాదు నేలమీద ఎందరో తొలితరం సినిమాకారులు పుట్టి పైకెదగదమేగాక మరందరో ఇతర ప్రాంతాల వారికి ఆశ్రయమిచ్చి, వారి సినీ జీవితానికి అలంబనగా నిలిచిన చరిత్ర ఉన్నది. దక్కనీ సంప్రదాయ సృత్య సంగీతాలకు ఇక్కడున్న ఆదరణే ఇందుకు మూలకారణం. ఈ నేవధ్యంలో ప్రాదరాబాదు నగరంలో తన సృత్య, గాన, నట జీవితాన్ని గడిపిన మిన్ జొప్రోజాన్ గురించి దాచపుగా ఎవరికీ తెలియదు. ఇంతకు ఎవరి జొప్రోజాన్?

మిన్ జొప్రోజాన్ పేరుతోనే సినిమా చరిత్ర కారులు, హింది సినీ, సంగీత ప్రేమికులు తికమక పడతారు. జొప్రోజాన్ పేరుతో ముగ్గురున్నారు. బాయి అగ్రావాలీగా పేరున్న జొప్రోజాన్ ఒకరైతే, జొప్రోజాన్ అంబాలా వాలీ అని మరొకరున్నారు. వీరిలో మొదటి ‘జొప్రోజాన్ అగ్రావాలీ’ గొప్ప శాస్త్రీయ గాయనైతే, రెండో జొప్రోజీన్ అంబాలావాలీ హింది సినిమాల్లో పేరున్న నేవధ్యగాయని. అయితే ఇప్పుడు మనం చెప్పుకుంటున్న మూడవ తార మిన్ జొప్రోజాన్ స్వతపోగా గొప్ప నర్తకి, నటి, గాయని. కలకత్తాకు చెందిన వారామె.

మిన్ జొప్రోజాన్ వంపారం పర్యంగా సంప్రదాయ సృత్యమే జీవనోపాధిగా వస్తున్న కుటుంబానికి చెందిన వారు. వారి కుటుంబం పంజాబ్కు చెందినది. కానీ స్థిరపడింది కలకత్తాలో. జొప్రోజాన్ పుట్టింది మాత్రం ధిథీలో. అయితే చిన్నతనంలోనే లాపోర్టర్లో నాట్యం నేర్చుకున్నదామె. పంజాబీ, ఉర్దూ, పష్టో భాషలు నేర్చుకున్న అమె శ్రద్ధాసక్తులన్నీ సంగీత నాట్యాలపైనే. అమె పెద్దక్క మిన్ ముష్టీర్. అప్పటికే ముఖీ సినిమాల్లో ప్రవేశించింది. మిన్ జొప్రోజాన్ కూడా అమెనే అనుసరించింది.

ఇప్పటికే ఇంతకు మిన్ జొప్రోకు ప్రాదరాబాదు ఏమిటి సంబంధం అనే అనుమానం కలుగవచ్చు.

సృత్య సంగీతాలే వారి జీవనాధారం కనుక వారి కుటుంబం నాటి అవిభక్త భారతదేశంలోని ప్రధాన నగరాల్లో పర్యాటించేది. అందుల్లో భాగంగా కలకత్తా నుండి మిన్ జొప్రోజాన్ 1920 తొలోజుల్లో ప్రాదరాబాదుకు వచ్చింది. అమె మొదలు 1940 దశకం పరకు ఇక్కడే ఉన్నారు. నగరంలో జొప్రోజీన్ సంగీత సృత్యప్రదర్శనలు బహుళ జనాదరణ పొందినవి. దాంతో ఆర్టికంగా స్థిరపడటానికి అమెకు ఎంతో కాలం పట్టలేదు. ఆ రోజుల్లో అమె తన స్వంత ‘బగ్గీలో వీధుల్లో వెళ్తే జనాలు ఆసక్తిగా చూసేవారు. అమె అందం అందరిని ప్రైమరపించేది. చాలా ఖరీదైన దుస్తులు ధరించి ‘ముజ్హా’ సృత్యం చేసేది. చాలా

క్రమశిక్షణ పొట్టించడమే కాదు. తన నియమ నిబంధనలకు అంగీకరించిన చోటనే సృత్యం చేసేది. నవాబులు, వ్యాపారస్తులు, పెద్ద పెద్ద బ్రిటీష్ సైనికాధికారుల సమక్షంలోనే సృత్యం చేసేదామె.

సృత్యగానం చేసే వారికి నాటి సినిమారంగం తలుపులు ఎప్పుడూ తెరిచే వుండేవి. అది మూకీ యుగం. జొప్రోజాన్ సినిమాసిగీ మారింది

1928లో. ప్రాదరాబాదు నుండి బొంబాయి వెళ్లిన జొప్రో చేసిన ముజ్హా నాట్యం చూసి 1929లో ‘నందకుమార్’ మూకీలో తొలిసారిగా నటించే అవకాశం వచ్చింది. అమె వెంటనే మరో మూకీ ‘రాధాకృష్ణ’(1930)లో నటించిందామె. ఈ కాలంలోనే జొప్రో పాడిన ముజ్హా గీతాలు, భక్తి గీతాలు ‘టైన్ రికార్డింగ్ కంపెనీ’ వారి ద్వారా రికార్డులుగా విడుదలైనవి. ప్రాదరాబాదులోని చాలా మంది సంగీత ప్రేమికులు కలెక్షన్లలో అమె రికార్డులుండేవి.

1931లో టాకీ సినిమాలు వచ్చినవి. అప్పటికే సినిమాల్లో తారగా ఎదిగిన అమె అక్క ముష్టీర్తో జాటు జొప్రోకు కూడా అవకాశాలు రాశాగాయి. హిరోయిన్గా, సహాయసిగీగా, దాస్టర్గా, వాంప్గా

అన్నిరకాల పాత్రలను అధ్యుతంగా పొషించింది. ప్రధానంగా పాశ్చాత్య పోకడలున్న పొత్రలు అమెకు కొట్టినపించింది. 1935 నాటికి చాలా డిమాండ్ ఉన్న తారగా ఎదిగి జొప్రో నటించిన తొలిటాకీ ‘అనంగసేన’ (1931), తరువాత ‘సీతి విజయ్’, ‘దగబాజ్ ఆపిక్’, ‘భారతీమాత’ (1932), ‘జహార్ - ఎ - జవ్వై’, ‘అలిఫ్ లైలా’ (1933), ‘ఆదిల్-ఎ-జహాంగిర్’, ‘ఇరాక్ కాబోర్’, ‘వసంతసేన’ (1934), ‘మదన మంజరి’, ‘ప్రేమ్ పూజారి’, ఫాషసబుల్ ఇండియా (1935), ‘ఆజాదీవీర్’ (1936), ‘భోలీలు పేర్నే’ (1940) వంటి టాకీలో పలు పాత్రల్లో నటించింది మిన్జొప్రో.

అమె సినిమాసిగీ లని తెలియదు

1930నాటికి జొప్రోజాన్ దేశ వ్యాప్తంగా పేరున్న శాస్త్రీయ గాయని. ప్రాదరాబాదులో ఆమెకు చాలా మంది అభిమానులుండేవారు. ముజ్హాగీతాలకు పెట్టింది పేరైన ఆమె సినిమా నటి అన్న సంగతి పోచ. రమేష్బాబు చేపే వరకు తెలియదు. నా గ్రామ ఛోన్ రికార్డుల కలెక్షన్తో ఆమె రికార్డుల ఉన్నవి. పాట పూర్వవగానే “పై జొప్రోజాన్ హూ” అంటూ పాట ముగించేవారామె అని అంటారు నుప్రసిద్ధ తెలుగు నవ్య సినిమా దర్శకులు బి. నరసింగరావు.

జొప్రో ఆ తరం బ్రాహ్మణారుల కలలరాజీగా పేరొందింది. ఎండరో ధనవంతులైన యువకులు ఆమెను పెండ్లుడేందుకు పర్మమానాలు పంపి ప్రయత్నించారు. ఎండుకో కాని ఆమె వివాహసిగీ అంగీకరించలేదు.

మిన్ జొప్రోజాన్

ప్రైదరాబాదీల అజుమాన తార్ మిన్ ముష్తూర్

హింది టాకీల తొలిరోజుల్లో కేవలం నాలుగేళ్లు మాత్రమే పరిశ్రమలో ఉండి జనాదరణ పొంది అర్ధాంతరంగా రాలిపోయిన తార్ మిన్ ముష్తూర్. ఆమె లాపోర్టర్లో పుట్టింది. అక్కడే సంగీత, సృత్యల్లో శిక్షణ పొంది సినిమాల్లోకి ప్రవేశించింది. నబీంచిన తొలి సినిమా “అనంగోన్” (1931). ఆ తరువాత వరుసగా “నతిసోని”, “దగాబాజ్ అఫీక్”, “నేక్ అబ్బా”, “భారతీమాత” (1932), “దోరంగ్ దనియా” (1933),

“రుక్కిణీ హరణ్”, “మంజరి” (1934) చిత్రాలు ఆమె నాయికగా నటించినవి. “రుక్కిణీ హరణ్”లో రుక్కిణిగా ఆమె నటన ఆ రోజుల్లో ప్రేక్షకులను మంత్ర ముగ్గులను చేసింది. పాటల సంగతి చెప్పనవసరం లేదు. దేశమంతా మారుమోగినవి.

మిన్ ముష్తూర్ ఇతర తారల్లా గాకుండా ఎలాంటి రంగస్థల, మూకీల నటనానుభవం లేకుండానే సినిమాల్లోకి వచ్చింది. అమాయకపు దృక్కులు, గానకోశలం ఆమె అదనపు అర్థాతలు.

పెళ్లి తరువాత తాను పెద్దపెద్ద హాచేలీల్లో నాలుగు గోడల నడుమకే పరితష్టేపోయి గడపాల్చి వస్తుండని భావించి జీవితాంతం సృష్టసంగీతాలకే అంకితమై బ్రతికింది జొప్రో. 1940లో ప్రైదరాబాదు నుండి వెలువడే ఉర్దూ పత్రిక ‘సినిమా’ లో ఆమెను ‘మార్లీన్ డైటీచ్ ఆఫ్ ఇండియన్ సినిమా’ అని కీర్తించింది. ఏది ఏమైనా మన చరిత్ర

మిన్ ముష్తూర్

అవే ఆమెకు అభిమానులను సంపాదించి పెట్టినది. అంఱాతే మంజరి సినిమాలో నటిస్తున్నప్పుడే ఆమె అనారోగ్యానికి గురైంది. బయటి ప్రపంచానికిమే తెలియదు. హరాత్తుగా 1934 జూన్ 8న ఆమె మరణించింది. అప్పటికి పాతికెళ్ల వయసు కూడా లేని ఆమె మరణం అభిమానులకు అశనిపాతం వంటిది. ముష్తూర్కి ఏ వ్యాధి సోకిందో తెలియదు. ఆ కాలంలో సరైన చిత్రితు లేనిది కలరా, ప్లేగ్, మశాచి మంటి వాడికి

మాత్రమే. కానీ ఆమె మృతికి కారణాలు బయటికి తెలియజ్యేయలేదు.

కాగా ప్రైదరాబాదులో ఆమెకు చాలా మంది అభిమానులుండే వారు. అభిమానులు రాసే ఉత్సర్థాలకు ఆమె స్పృయంగా జవాబులు రాసేది. అది ఉర్దూలో తన ఆటోగ్రాఫ్లో కూడిన భోటోలు పంపేది కూడా బహుషా ఈ ఆదరణ ఆమె చెల్లెలు మిన్ జొప్రోజాన్ ప్రైదరాబాదు రావడానికి కారణమై ఉండవచ్చు

కందిన తొలితరం తారగా జొప్రోజాన్ని గుర్తు చేసుకోవడం ఇష్టుడు మన చరిత్రకవసరం.

- హెచ్.రమేష్బాబు,

m: 94409 25814

e: hrameshbabu5@gmail.com

తోటలీకి అడుగెయ్యలే

ఎలుగుబంటి మీద
ఎగిలి దుంకిన
గాయాలైతే పొన్నెగిని
దాస్తి పడుకోబెట్టిన
పెద్దపులితో
కుస్తేబెట్టిన
ప్రాణంపోయి వచ్చింది గని
పులి సలాం గోట్టింది
పిట్టలో ఆడుకుంచి నిజమే
పిల్లలో పెద్దలికాన్ని
మరచిపోయించి నిజమే
కాతేసే పాముల నడుమ
పొషణంలా నిలబడ్డా
గేలిచేసి కోతిమూకల మధ్య
చేతుల్ని జెండాల్ని చేసి

కలెబడ్డా
మలుపు మలుపు దగ్గర
గాయపడ్డా
మజలీకి మజలీకి
కవిత్వమై రాయబడ్డా

లోకం ఏ పశిని
ఎలా కొలత తీస్తుందో
ఎంత మోతకు
ఎస్తి యూనిట్లుంటారో
పెద్దాఫీసుల
జనుప చట్టాలేసుకొని
మకాం పెట్టలేదు
అంతా పునాదుల్లో
రాళ్ల పేర్చాను
సామాన్యులకు
పులు పంచాను
కుడుమిస్తే
పండుగ చేసాను
నన్ను నష్టిని
మాన్యులండవచ్చు
మెష్టుని
సామాన్యులైతే ఉండరు
మీదేసుకోవడమే గాని
తోసెయ్యడం ఎరగనోన్ని
భుజాలకెత్తుకోవడమే

గురుంది కాని
కాడెత్తేనే తత్తుంలేదు
ఏబి అంటానో
అదే చేస్తానిని
కొందరికి కంటగింపు
ఏ స్క్రైలో కలవనని
ఏ గుంపులో కూడనని
పరిపోనమో
గౌరవమో
ప్రకటిస్తుంటారు
జక్కెనా
కంచెకు ఇవతల కాలుపడాలే
బెర్కు ఇటువైపు దుంకెయ్యలే
కోట నుండి కాస్త
తోటలీకి
అడుగెయ్యలే

- చినుగు నరసింహరెడ్డి
m : 8978869183
e:narsimhareddy.anugu@gmail.com

రాజాన్ధానంలో కాదు

ప్రజల మస్తిష్కాల్లో నిలిచిన తత్వాలు

(గత సంచిక తరువాయి)

తెలుగులో తొలి దళిత భక్తుడు కన్నమనిడు. ఈయన వైష్ణవాన్ని మాచర్లలో బ్రహ్మానాయిదు నేతృత్వంలో ప్రచారం చేసిందు. చాపకూడు-సహంపక్తి భోజనానికి శ్రీకారం చుట్టిందు. బ్రహ్మానాయిది సర్వసైన్యాధిపతిగా, ఆయన దత్త పుత్రుడిగా కుల నియ్యాలనకు కృషి చేసిందు. అలాగే భక్తిని, ముక్తి మార్గంగా బోధించింది పోతులూరి వీరబ్రహ్మాం శిష్యుడు మాదిగ కక్షదు. వీరబ్రహ్మాం ప్రతిపాదించిన కుల రహిత సమాజి నిర్మాణం కోసం పలు ప్రాంతాల్లో సంచారం చేసిందు. ప్రాచుర్యం పొందిందు. ముఖ్యంగా రాయలసీమలో బహుళంగా గుర్తింపు పొందిందు.

గుంటూరులో సయ్యద్ శాఖకు చెందిన ముస్లిం ‘నాజర్’ తన పేరిలు ‘నాసరయ్’ మతాన్ని ప్రచారంలో పెట్టిందు. దళితుల్లో చైతన్యాన్ని తీసుకొచ్చిందు. శుచి, శుభ్రత గురించి, సత్యం పలకడం, మద్యపాన సేవనానికి వ్యతిరేకం మొదలైన నిబంధనల్ని ఈయన బోధ చేసిందు. వినుకొండ కేంద్రంగా దళిత చైతన్యానికి శ్రీకారం చుట్టిందు. ఈయన బోధనల ద్వారా ప్రభావితులై చాలా మంది మాదిగలు ‘నాసరయ్’ మతాన్ని స్వీకరించిందు. అయితే నాజర్ మరణానంతరం ఈ మతానుయాయలు మిషనరీల ప్రభావంతో క్రిస్తియానిటీని స్వీకరించినారు. మిషనరీలు విద్యాలయాలను ఎక్కువగా గుంటూరులోనే నడిపించారు. నాజర్ మరణం తర్వాత దాదాపు ఒక శతాబ్దానంతరం ఇదే వినుకొండ నుంచి తెలుగు సాహిత్యంలో దళిత వెలుగు రేఖ జామువా ఉ దయించిందు. ఈయన దళితుల్లో ముఖ్యంగా మాదిగల్లో చైతన్యం తీసుకురావడానికి ముస్లిం మతస్వాదైన నాజరయ్ (మరణం 1825) కృషి చేసిందు. ఇప్పటికే ఆంధ్రప్రదేశ్లో గుంటూరు జిల్లాలోనే ముస్లింల జనాభా ఎక్కువ. ఇప్పుడే తెలుగు ప్రాంతాల్లో భక్తి ఉద్యమానికి, చైతన్యానికి దారులు వేసిన విషయాల్ని తెలుపుతున్నాయి. ఇక తెలంగాణ విషయానికి వస్తే పరిశీతులు కొంచెం భిస్పులో ఉన్నాయి.

గుంటూరులో నాజర్ మత ప్రచారం చేసినపుడు అక్కడ పాలకులు నిజమ్మ నవాబులు ముస్లింలు. ఇదే నవాబులు ప్రైదరాబాద్ కేంద్రంగా తెలంగాణ, మరాటాదా, కర్నాటక ప్రాంతాలను పొలించారు. ఈ మూడు ప్రాంతాల్లోనూ అంతకు ముందు, ఆ తర్వాత భక్తి ఉద్యమం బలంగా ఉండింది. పాత మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు

గుంటూరులో సయ్యద్ శాఖకు చెందిన ముస్లిం ‘నాజర్’ తన పేరిట ‘నాసరయ్’ మతాన్ని ప్రచారంలో పెట్టిందు. దళితుల్లో చైతన్యాన్ని తీసుకొచ్చిందు. శుచి, శుభ్రత గురించి, సత్యం పలకడం, మద్యపాన సేవనానికి వ్యతిరేకం మొదలైన నిబంధనల్ని ఈయన బోధ చేసిందు. వినుకొండ కేంద్రంగా దళిత చైతన్యానికి శ్రీకారం చుట్టిందు. ఈయన బోధనల ద్వారా ప్రభావితులై చాలా మంది మాదిగలు ‘నాసరయ్’ మతాన్ని స్వీకరించిందు. అయితే నాజర్ మరణానంతరం ఈ మతానుయాయలు మిషనరీల ప్రభావంతో క్రిస్తియానిటీని స్వీకరించినారు. మిషనరీలు విద్యాలయాలను ఎక్కువగా గుంటూరులోనే నడిపించారు. నాజర్ మరణం తర్వాత దాదాపు ఒక శతాబ్దానంతరం ఇదే వినుకొండ నుంచి తెలుగు సాహిత్యంలో దళిత వెలుగు రేఖ జామువా ఉ దయించిందు. ఈయన దళితుల్లో ముఖ్యంగా మాదిగల్లో చైతన్యం తీసుకురావడానికి ముస్లిం మతస్వాదైన నాజరయ్ (మరణం 1825) కృషి చేసిందు. ఇప్పటికే ఆంధ్రప్రదేశ్లో గుంటూరు జిల్లాలోనే ముస్లింల జనాభా ఎక్కువ. ఇప్పుడే తెలుగు ప్రాంతాల్లో భక్తి ఉద్యమానికి, చైతన్యానికి దారులు వేసిన విషయాల్ని తెలుపుతున్నాయి. ఇక తెలంగాణ విషయానికి వస్తే పరిశీతులు కొంచెం భిస్పులో ఉన్నాయి.

చెందిన వసంతాపురం అల్లూజీ, భాజా అప్పుదొద్దిన్, ప్రైదరాబాద్కు సమీపంలోని నల్గొండ జిల్లా తుంగతుర్తి కేంద్రంగా మాదిగ గురువు దున్న ఇద్దాసు తన బోధనలు ప్రచారం చేసిందు. కుల, మత వివక్షకు వ్యతిరేకంగా బోధనలు చేసిందు. కుల నిర్మాలనను బోధించిందు. ఇప్పుడ్నీ కూడా అచలమత్తానికి చెందిన రచనలు. ఈ ప్రాంతంలో అచలమత్త ప్రభావం అధికంగా ఉండింది. శివరాముద్దితులు పుట్టిన సంస్థాన నారాయణపురం కూడా తుంగతుర్తికి సమీప గ్రామమే. అలాగే అచలమత్తాన్ని ప్రైదరాబాద్ కేంద్రంగా విపరీతమైన ప్రచారం చేసిన సోదరులు ఫీల్ఫానా లక్ష్మణ దేశికులు (1846-1914), ఫీల్ఫానా శంకరప్రభువులు (1855-1897) ఇద్దరూ నల్గొండ జిల్లా కొలుపుకు చెందినవారు. వీర సంచారం చేస్తూ చివరికి ప్రైదరాబాద్లో స్థిరపడ్డారు. వీరికి బేగంపేటలో తల్లాపర్ములు జాలమ్మ అనే వితంతువు ఆశ్రయం కల్పించింది. తొలి దళలో ఈ మతాన్ని ప్రచారం చేసిన వారిలో నల్గొండ జిల్లావాళ్ళే ఎక్కువగా ఉన్నారు. ఇద్దాసు కూడా నల్గొండ జిల్లాలోనే పుట్టాడు. నిజానికి తత్త్వకవులు ఎక్కువగా కిందికులాల నుంచే వస్తారని కె.క. రంగనాథా చార్యులు రాశిందు. అయిన ‘తెలుగులో తత్త్వ కవులు’ అనే పురుకంలో ఈ విషయాన్ని పేర్కొన్నాడు. ఇందులో ‘గమనిక’ పేరిట ముందు మాటలో ఇలా రాశిందు. “దేశ ఆర్థిక, సామాజిక పరిణామ క్రమంలో ఒక ప్రత్యేక దళలోని పైరుధ్యాలను ప్రతిభింబించే వారుగా తత్త్వకవులకు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యం ఉంది. ముఖ్యంగా తెలుగునాటి చాతుర్వర్ష వ్యవస్థ రక్షక పొలక వర్గ ద్వేయం అన్నది నినాదంగా వైదిక కర్కూండల ప్రాశస్త్రాన్ని ఉగ్రదిస్తూ సాహిత్య సృష్టి చేసిన వితాంత వర్గానికి, చెందిన ఉగ్రత వర్గ కవులకు, పండితులకు భిన్నంగా శ్రామిక వర్గం నుంచి, వ్యతికారుల నుంచి, వ్యవసాయాల నుంచి విశ్రాంతాలు ఉన్నాయి. ఇట్లూ సామాజిక అంతరాలను నిరసించిన వారిలో ముందువరుసలో ఉన్నది అచల మతావలంభకులు”.

తెలుగులో మొట్టమొదటిసారిగా అచల సిద్ధాంతాన్ని ప్రచారంలో పెట్టింది వేమన. ఆ తర్వాత పోతులూరి వీరబ్రహ్మాం, ఆయన శిష్యపరంపరలోని వారు ఎక్కువగా దీన్ని ఆదరించారు. అచల గురువరంపరలో యాజ్ఞవల్యుడు మొదటి వాడుగా కొంత మంది పేర్కొన్నారు. ఇందులో యాజ్ఞవల్యుడు - జనకుడు - శుకుడు -

సాందీపుడు - కృష్ణుడు - అర్థునుడు - ఉధవుడు - అంబికాలిమయోగి - వెంకటాచార్యులు - తిరువేంగళాచార్యులు - శ్రీధరస్వామి - శివరామ దీక్షితులు - కంబలూరి అప్పయ్య - పరశురామ సీతారాములు - భాగవతుల కృష్ణయ్య - ఫీల్హనా లక్ష్మణాచార్యులుగా పేర్కొన్నారు. అయితే దీనికి సిద్ధాంత ప్రాతిపదిక ఏర్పర్చింది శివరామదీక్షితులు. “అచలవాడ ప్రతిష్టాపనాచార్య” అనే బిరుదు ఈయనకున్నది. జన్మత: బ్రాహ్మణుడైనప్పటికీ శివరామదీక్షితులు బ్రాహ్మణ్యాన్ని త్యజించి (డి కాస్ట్టైప్) అచలవాడ వ్యాప్తికి, ధర్మబోధన చేసిందు. ఈ సంప్రదాయంలో జ్ఞానానికి ప్రాధాన్యత ఇప్పబడుతుంది. కుల, మత, లింగ వివక్షలు ఈ మతానుయాయులు చూపరు. “చాతుర్వ్యముల వారికి పీఠాధిపత్యమప్పగించి వర్ష, వర్ష, కుల, మత, శాఖ, భాషా, బేధాలకు అత్మితంగా ఆత్మానందానుభవం సర్వ ప్రాణి సమాన్యం చేసేందుకు ప్రాదుర్బాధించిన ఉత్తమ జ్ఞాన ప్రకాశకంగా ఈ అచల తత్త్వాన్ని” విజ్ఞలు పేర్కొన్నారు (సముద్రాల కృష్ణమాచార్య, అచల తత్త్వము, పే. 5). “అచలమును సత్యమైనదిగా, శాశ్వత మైనదిగా ప్రతిపాదించుట చేత దీనిని అచల సిద్ధాంతము’ అంటారు (అచలబోధ - సంప్రదాయం ఒక అవగాహన; కూన దయానంద స్వామి). “అచల పరిపూర్వ బ్రహ్మము అంటే పుట్టనిది, చావనిది, రాకడ-పోకడ లేనిది, సకల దేశాలలో, సర్వకాలాలలో, సమస్త వస్తువులలో, మొదలు కొనలేక, చలించక, ఒక్క తీరుగా (మార్పులు చెందక), తనకు తానే స్వతసిద్ధమై ఉన్నది” అని శివరామదీక్షితులు అచల మతాన్ని గురించి చెప్పిందు. దీనినే “అచలమనీ, పరిపూర్వ మనీ, బలనీ, బట్టబయలనీ, ఉత్తబయలనీ, పరమపదమనీ, గురుగుహ్యమనీ, అనంతమనీ, సీరమనీ, నిరచేష్క కేవల బ్రహ్మమనీ, పరిపూర్వ బ్రహ్మమనీ మొదలైన పేర్లతో వ్యవహరంలో పిలుస్తున్నారు” అని శ్రీఖంచనంద శ్రీధరస్వామి (వేమనయోగి అచల పరిపూర్వ రాజయోగ సిద్ధాంతము) ఈ అచల మతంలో ట్రైలకు కూడా స్థానం కల్పించారు. అంతేకాదు కొన్ని చోట్ల పీఠాధిపత్యం కూడా కల్పించారు. పోతులూరి వీరబ్రహ్మాం చెప్పే తత్త్వాలు పూర్తిగా అచలమతానికి చెందినవే! ఆయన తర్వాత వీరబ్రహ్మాం శిష్యుడు దూదేకుల సిద్ధపు, పడ్చుశాలి కులానికి చెందిన యాగంటి లక్ష్మయ్య, ఆ తరవాత బ్రహ్మంగారి మనవరాలు ఈశ్వరమ్య తదితరులు ప్రచారంలో పెట్టారు. బ్రాహ్మంగారి శిష్యపరంపరలోని పూదోట రామస్తు, చిత్తారు నరసింహదాను, కాలువ కోటయ్య, కొమళ్ళారి వీరరాఘవులు, తాడిచర్ల రాఘవయ్య, మహమృదు హనేన్, నరహరి తదితరులు కూడా కొత్త తత్త్వాలను రాసి ప్రచారం చేసింద్రు. వీరితో పాటుగా అచలమతాన్ని ప్రచారంలో పెట్టిన వారిలో పీర్ మొహియుద్దీన్ ఆయన శిష్యుడు ధవకేశ్వరానికి చెందిన గుజ్జల నారాయణదాను, కాకినాడకు చెందిన యడ్డ రామదాను, పిటాపురానికి చెందిన హన్సనిమియా సాహాబ్ తదితరులు అచల తత్త్వాన్ని బోధించి, ప్రచారం కల్పించారు.

అలాగే కృష్ణదేశిక ప్రభువులు, రాజయోగి సిద్ధపు వరకవి, మిట్టపల్లి రాజయ్య, రామసింహకవి, భాజా అహమద్దిన్, వనంతాపురం అల్లాజీ, బోర అప్పలస్వామి, రెడ్డిశెట్టి హనుమద్దాను, బూసల అప్పదాను, జిరు వెంకటదాను, బోని అప్పలదాను, పోకల శేషచలనాయుడు, బోని గురువయ్య, కంచుమర్తి యల్లయ్య దాను, సాతెల్లి బాలదాను, అనుక్కదానుల పురుషోత్తం, అభిలాసంద చాట్ల నరసయ్య, బూరెల సత్యనారాయణమూర్తి, క్యాతం వెంకటరాజం, వెంకట భాజా, చెరుపల్లి రామదాను, గాంఢ్ల చంద్రమాళి, మనసాని వెంకటలక్ష్ముమ్మ, అమిదాల రామస్వామి, వనస హనుమద్దాను, మామిడాల నారాయణదాను, వరద రామదాను, జౌన్న ఎల్లదాను, ఏలె ఎల్లయ్య, అరిగి రామస్వామి (భూమసందస్యములు) తదితరులు తెలుగు నాట అచల తత్త్వాలను ప్రచారం చేసింద్రు. భక్తులకు గురుబోధ చేసింద్రు. వీళ్ళలో ఎక్కువ మంది బహుజనులుండడం విశేషం. వీటన్నింటిని రచయితల వారిగా విశ్లేషిస్తే అనేక కొత్త విషయాలు వెలుగులోకి వస్తాయి.

తెలుగులో మొత్తమొదటిసారిగా అచల సిద్ధాంతాన్ని ప్రచారంలో పెట్టింది వేమన. ఆ తర్వాత పోతులూరి వీరబ్రహ్మాం, ఆయన శిష్యపరంపరలోని వారు ఎక్కువగా దీన్ని అదరించారు. అచల గురు పరంపరలో యాజ్ఞవల్యము మొదటి వాడుగా కొంత మంది పేర్కొన్నారు.

పైదారాబాద్ ఫీల్హనాకు చెందిన కృష్ణదేశిక ప్రభువులు 1923లో వెలువరించిన ‘శుద్ధ నిర్గణతత్త్వకండార్ధనేక సదృష్టాంత ప్రకారికలో అచలమతం, దాని స్థాపకుడి గురించి ఇలా పేర్కొన్నారు. “శ్రీ శ్రీధర సామ్యలము వారి ప్రియ శిష్యుండును శ్రీ మత్పుహద్యాశిష్ట సిద్ధాంత నిర్దారణలును శ్రీ మదచలబోధ ప్రతిష్టాపనా చార్యులునగు శ్రీ మద్రామడుగు శ్రీ శివరామ దీక్షితాచల పరిపూర్వస్యాముల వారల ప్రభావ, కీర్తి, యనుభవాదులెల్లరకు తెల్లంబేకడా? ఏ

తత్త్వములవారు తమ యనుభవమును, నూరి భక్త పామర బ్యందంబుల కొస్తమలక మగుసటు సమస్త పారకోటిని కడతేర్చు మార్గ ప్రదర్శకముగా శ్రీ శివరామదీక్షితీయ బృహద్యశిష్టం బను నామమతో యచల బోధనేక ప్రకరణములుగా వేద వేదాంతా తీతమును సర్వజ్ఞసోప యక్కుముగా నాంప్రమున వచన రూపకముగా రచియించి తమ్మాక యించిన ప్రియశిష్యులుగు కంబలూరి అప్పొరూ మంత్రిగారికి బోధ వరచి నంశయముల నివర్తింపజే శిపరిపూర్వులగానొనర్చిరి” అని రాసింద్రు. శివరామదీక్షితుల శిష్య పరంపరలో పరశురామ సీతారామస్వాములు, పరశురామ స్వసింహరూస స్వాములు తదితరులున్నారు. వీరి శిష్యులే పైదారాబాద్ మహారాజగంజ్కు చెందిన కృష్ణదేశికస్వాములు. కృష్ణదేశిక స్వాముల శిష్యులు ఫీల్హనా శంకర దేశిక ప్రభుస్వాములు. వీరు పాపనుపేట సంస్థాన ఆస్థాన పండితులుగా కూడా వున్నారు. ఈ శిష్యపరంపర వందలు, వేలుగా విస్తరించింది. ఈ శిష్యపరంపరలో పూదోట బసవలింగం, కాలువ కోటయ్యలున్నారు. వీరి శిష్యులే దున్న ఇద్దాను.

(మిగతా వచ్చే సంచికలో)

-సంగిశెట్టిల్లీనివాస్, m:98492 20321

e: sangishettysrinivas@gmail.com

తొలి సంజ తెలంగాణ తొలినాటి అధునిక కవిత్వం

నిరంతరం కాలంతో పోటీపడి పరుగులెదుతూ, తన శైలిని కాలానికి అనుగుణంగా మార్పుకుంటూ సాగే అలుపెరుగుని ప్రక్రియే మార్పు. ఆ మార్పు గుణాత్మకమైనా కావచ్చు, రుణాత్మకమైనా కావచ్చు. ఈ మార్పుకు కారణాలు అనేకం అయి ఉండవచ్చు. సాధారణంగా ఒకనాటి రచన అది ఏ ప్రక్రియైనా తరువాతి కాలానికి అది సంతరిషుచుకునే ఆకర్షణ పరిమాణం మారి నూతన పరిమళాలను వెదజల్లవచ్చు. అలాంటి ఓ దశలో మార్పుకి ఆహ్వానం పలుకుతూ నూతన భావాలని స్వీగతిస్తూ సల్గించ జిల్లా నుండి 1946లో సప్తవర్షమాలికగా వెలువడిన తొలి ఆధునిక కవితా సంకలనమే ‘తొలిసంజ’. ఈ సంకలనం వెలువడిన కాలంలో భావకవిత్వయుగం అంతరించి అభ్యర్థయ కవిత్వయుగం తనదైన ముద్రను సంఘపు ఒడిలో పరుస్తున్నది. నిరాశలతో, నీస్సుఖాలతో క్షణక్షణాన్ని గడువుతూ, బ్రతుకు మారాలన్న తపనతో, స్నేహంగా, ఎక్కుపెట్టిన బ్రహ్మాద్రుమే అభ్యర్థయ కవిత్వం.

ఇందుల్లో కవితల్లో అభ్యర్థయ ధోరణితో పోరాటపటిమను ప్రదర్శించి, చైతన్య గీతికలను వినిపించే కవితలున్నాయి. స్వాతంత్ర్యపు పోరాటపు ఉచ్చదశలో వెలువడిన కవితా సంకలనం కావున, నరనరాన దేశబక్తిని దట్టించే స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యాల విలువను తెలియజేపే కవితలు ఆక్షరీకరించబడ్డాయి.

ఈకే జాతికి చెంది, పెట్టుబడి దారుల, భాగస్వాముల చెరలో బండి అయి, అభివృద్ధి ఊసు కానరాక భవితవ్యంమై నీలినీడలు కమ్ముకుని అవకాశాలు నిర్వీర్యం అవతుంటే, ఆత్మగౌరవాన్ని కాపాడుకోవడానికి ఎలుగిత్తిన తెలంగాణ అంద్రోద్యమానికి సంబంధించిన భావాలతో కూర్చున కవితలున్నాయి.

ఆరుగాలం కష్టించి, నెత్తురును చెమట చుక్కలుగా చిందించి భరతమాత నోటికి ముద్దనందించే ఆ రైతనుకే తిసడానికి రెండు మెతుకులు కానరాక, డొక్క ఎండి రెక్క విరిగిన నిస్సహియపు అవేదనను ఆక్షరీకరించిన దైత్యాంగ పోరాటాలు ఇందులో ప్రతి హృదయాన్ని కదిలించాయి.

ఆంధ్రుడా!

తెలుగుదేశములోన

తెలుగు తల్లికిబుట్టి

తెలుగువారల తోడ

తెలుగు మాట్లాడవు అంటూ తల్లి భావసు పరభావముందు అపహస్యం చేస్తుంటే, హృదయపొరల్లోనుండి ఉబికివస్తున్న ఆక్రోశానికి ఆక్షర రూపం ఇచ్చారు.

తెలుగు తల్లికి సవతిపోరు తెస్తావా

తెలుగు తల్లికి కదుపుచిచ్చు పెదతావా'

అంటూ మాతృభాషను నిర్మక్కాం చేస్తూ పరభాషా పలకరింతలో మురుస్తున్న ప్రతీ మనిషినీ నిలదీసి, ‘తెలుగు తల కొప్పులో తెలుగు జెండునుంచవోయి’ అంటూ హితవు పలికి, తెలుగు భాషా మాధుర్యాన్ని అఱువణువునా తన ఆక్షరాలలో దట్టించాడు దామరాజు చంద్రశేఖరరావు.

లౌకిక రాజ్యం అని సగర్వంగా లోకానికి ప్రకటించిన భారతావనిలో, హిందూ ముస్లిం భాయి భాయి అని నిసదించిన ఈ కర్మభామిలో కుదీలయుక్కలతో లౌకికత్వాన్ని సమాధిచేస్తున్న వారిని తన భావాలతో ఖండించాడు.

‘కన్నతల్లి పాలిచ్చిన చన్నుల

కసాయిదనమున ఖండించెదవా’

అంటూ తల్లినే తలదన్నే కసాయి మనసులను ఏకరువుపెట్టారు ధవళా త్రేనివాసరావు.

‘కన్న కదుపుకే కన్నము వేసెడి

పన్నాగుములకు పాలుపడెదవ’

అంటూ పురిటిగడ్డపై పెరిగ, ఆ గడ్డపైనా నీ పన్నాగాలతో గునపాలతో గుచ్చి, పరులముందు నీ మాత భ్యాతిని కాలరాస్తావా అంటూ తన ఆవేదనను వెల్లగక్కారు.

వాసనవ నంస్కృతిని మంటగలవుటయే మతముయొక్క ఆదర్శమా అని ప్రశ్నించి సభ్యతా విలువలతో కూడిన సంస్కృతే ప్రతి మానవని మతమని ప్రతి మనసులో ఓ ఆలోచనని మొలకెత్తించారు. మరో కవిత ‘జ్యోతిల్లో

వెలిగించరా జ్యోతి వెలిగించరా

కబిక చీకటుల్లెల్ల మటుమాయమై తొలగ’ అంటారు.

ఓ కవిలేఖిని అంటూ సమాజంలో కవి యొక్క ప్రాధాన్యతను, సంస్కరణలతో కవి క్రియాశీలతను కళ్ళముందు పలికించారు షైబాలికిషన్. ‘నిఖిలాంధ్ర జగమునకు నీ వెలుగులుండాలో’ అనడంలో కవిత్వమంటే కేవలం ఆక్షరాలతో ఆల్ఫిన పదాలమాలే కాదని, ప్రతి ఆక్షరం వెలుగును ప్రసరింపజేసే ఓ కిరణమనే తన నిగుడార్థాన్ని తెలియజేప్పారు. కష్టజీవుల గుండెల్లో నీ మాటలతో తేలిక కలిగించాలనీ, నీ వర్ణనా చాతుర్యానికి కలిన గుండెలే కరిగిపోయి మానవత్వాన్ని పొంగించాలని హితవు పలికారు. నీ ప్రతి ఆక్షరం కలినాత్ములపాలిట లావాయై ఉప్పాంగాలని, వర్ధ బేధాలని నీ తర్వంతో మనిషేయాలని సమయానుకూలంగా దాని ఆంతర్యం మారాలనీ తేల్చిచెప్పారు.

తెలుగు కవితెల్లవుడు తేజముల జిమ్మాలే’ అంటూనే కాలానికి

తగినట్లు నువ్వు మారి, నీడైన ముద్రను సంఘంలో పరచాలని అకాంక్షించారు.

కంచెనపల్లి వెంకట రామారావు మేలుకో మేలుకో తెలుగున్నా అంటూ ప్రతి తెలుగోడి హృదయాన్ని తట్టి లేపారు. సపతిపోరు మన భాషపై దండెత్తుతుందని, జాగురూకత వహించాలని హితబోధచేశారు.

భారతీయ హృదయాలను దీపింపజేసే దీపావళి నేపథ్యంలో అశాంతులు తొలగిపోవాలని, జీవగడ్డ పై మత ద్వేషాలు మాసిపోవాలని దీపావళి కవితలో కంచెనపల్లి వెంకట రామారావు అకాంక్షించారు.

మూటుపూరు వేంకబేశ్వరరావు ఎన్నాళ్ళకొచ్చావంటూ చందమామను స్వాగతిస్తూ రాసిన కవితలో ‘చీకట్లు నిను చూసి నిగ్రజండాయి, చక్కవాకాలన్నీ చెలరేగాయి, ఆధ్యంలో మా చిట్టి ఆడుకొను నీతో, ముద్దుగా పలుకును ముచ్చట్లు నీతో’, నీ ఇల్లు వాకిలా ఎక్కడున్నాదీ? నీ తల్లిదండ్రెవరు చెప్పవే మామ! అంటూ చందమామను ప్రశ్నిస్తూ రాసిన కవిత ఆసక్తిగా సాగింది. వేంకబేశ్వరరావు మరో కవిత బిచ్చగాడులో పేద మాసంలోని గాఢలే బుస్కాట్లు, పేద కడుపులోన పెను చిచ్చు మండు అంటూ రాస్తాడు. కవిత్వం అన్న మరో కవితలో కవిత్వమంచే కసరత్ కాదేయ్ కవిత్వమంచే ప్రపాహమోయ్ అని చెప్పుతాడు.

‘నీవు నాతో ఉంటే చాపు లేదను యాది’ అంటూ అంతరంగ ఆవేదనను బూర్ధల రంగనాథరావు ‘ఆ యాది’ కవితలో చూడవచ్చు. మయ్యి పొత్తిళ్ళలోని అమాయక్క పాలనప్పుల ముద్దారు పొప అంటూ సిరిత్రగడ భార్ధపరావు రాసిన కవిత ఆలోచనాత్మకంగా సాగుతుంది. కవి కుమార నీ కలము చేతగొని: కావ్య వాహినులు జగము నిండుకొన అన్న ప్రభోదాత్మక సూక్తి గీతాలను ధరణికోట రచించారు. గౌరావర్యుల వెంకట సుబ్బారామయ్య హృదయము-నల్లబల్ల, జలదము అన్న ఖండికలు ఆలోచనను పెంపాందిస్తాయి. ‘నన్ను నేను కాదు లోకాల్చి కడిలిస్తా; ప్రశయగానము సేయవే జలదమా నవ్యగానము సేయవే అంటారు వి.పి.రాఘవాచార్యులు. సరోజినీ దెవి ఆంగ్ల గీతానికి స్వేచ్ఛానువాదంగా రాసిన ‘గోపికా గీతం’

భక్తిమయంగా సాగింది. వెల్లుర్చి మాణిక్యరావు ‘నేను’, ‘ఏప్పువారల నెవడు ఓదార్ఘగలడు’; ‘మంచుచుక్క’ అన్న మూడు వితలు ఆలోచనలకు తెరలుతీస్తాయి.

మూటుపూరు వేంకబేశ్వరరావు తొలి సంపాదకత్వంలో వెలువడిన ఈ సంకలనానికి డా॥ సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి పునర్పుద్రణ సంపాదకులుగా వ్యవహారించారు. 1946లో ప్రథమ ముద్రణ, డిసెంబరు 2017లో పునర్పుద్రణ జరిగింది. ఇందులోని ‘మంచు చుక్క’, ‘నేను’ తెలంగాణ ఆంధ్రాధ్యమాన్ని, ‘తెలుగు నాదం’ తెలంగాణ తెలుగు భాషా విశిష్టతను, ‘మతము’ దేశవిభజనకు పూర్వ మతఫుర్ణణలను, ‘కవిలేఖిని’, ‘మేలుకొలుపు’ తెలంగాణ టైటు వ్యధను, ఇతర కులాల వెట్టి చాకిరి బాధను, ‘దీపావళి’ అనాటి జాతీయోద్యమాన్ని, ‘మేలుకొలుపు’, ‘బిచ్చగాడు’ వీడిట జనపక్షపాతమైన ప్రణయ కవితాన్నికి, కుల పాలికా ప్రణయానికి ప్రాతినిధ్యాలుగా నిలుస్తాయి. వెల్లుర్చి మాణిక్యరావు, ధరణికోట శ్రీనివాసులు, దామరాజు చంద్రశేఖరరావు, ధవళా శ్రీనివాసరావు, వై.బాలకిషన్, కాంచెనపల్లి వెంకటరామారావు, మూటుపూరు వెంకబేశ్వరరావు, బూర్ధల రంగనాథరావు, సిరిప్రగడ భార్ధపరావు, పి.వి.రాఘవాచార్యులు, గౌరావర్యుల వెంకట సుబ్బారామయ్య, పైడిమార్పి వెంకట సుబ్బారావుల కవిత్వం సృజనశీలక ప్రభను ఈ సంకలనంలో వెలిగించింది. అప్పట్లో తొలి పలుకును దేవులపల్లి రామానుజరావు, ఇప్పటి ప్రచురణలో ముందుమాటను డా॥ నోముల సత్యనారాయణ రాశారు. ఎన్నో భావాలను పొందుపరుస్తూ ఆక్షరీకృతం చేసిన సప్తవర్ష కవిత్వం. తొలితరం తెలంగాణ కపులను గుర్తుచేస్తూ భిన్న దృక్కోణాలను అందించింది ‘తొలిసంజ’.

-తిరునగరి తొలిసంజ, m : 9441464764

e: thirunagarisrinivas12@gmail.com

తొలిసంజ సంపాదకులు: మూటుపూరు వేంకబేశ్వరరావు, పునర్పుద్రణ సంపాదకులు: డా॥ సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి.

వెలిపాతాలు: తెలంగాణ ప్రమాదాలు, ఇందిరానివాస్; 3/97, ఓడ్డులూల్, సికింద్రాబాదు-500019

పత్రికలు - పరిచయం:

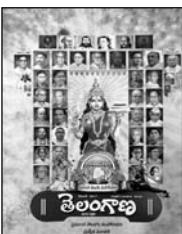
గమనిక: ఈ శీర్షకమను ప్రమాదంచెందుకు అయి పత్రికలు, ప్రశ్నల సంచికల వివరాలను మాక తెలియజేయగలరు.

అతిథి
ప్రధాన సంపాదకులు : ఎం. వెంకబేశ్వరరావు

ఫోన్: 98483 81202

తెలంగాణ
ప్రధాన సంపాదకులు : అప్పుకాల రామేశ్వరాన్

ఫోన్: 040-23310098

మోదుగుపూరాలు
ప్రధాన సంపాదకులు : భూపతి వెంకబేశ్వర్రు

ఫోన్: 040-27668027

నాటక కళ
ప్రధాన సంపాదకులు : ఆర్. రవిశ్రుత్తు

ఫోన్: 9440033918

విలీకనం
(సాహిత్య విమర్శ వ్యాపాలు)
రచన: డా॥ అదువాల సుజాత
వెల: రూ. 180/-
ప్రచురణ: శ్రీ పిరడిసాయి ప్రచురణలు
ప్రతులకు: ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

జీవన ప్రయాణం (వచన కవిత్వం)
రచన: మెరుగు ప్రవీణ
వెల: రూ. 100/-
ప్రచురణ: సాహిత్య సాహిత్య
ప్రతులకు: ఇం.నెం. 1-92,
గౌలిరామయ్యపల్లి, రామాడుగు, కరీంనగర్

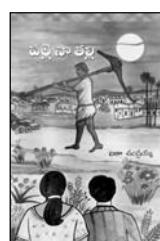
తూర్పిసంజ
సంపాదకులు: మూటువూరు వెంకటేశ్వరరావు
వెల: రూ. 35/-
ప్రచురణ: తెలంగాణ ప్రచురణలు
ప్రతులకు: ఇందిరా నివాస్, 3/97, బిల్ల్ అల్వార్
సికింద్రాబాద్. ఫోన్: 9885 68 2572
అన్ని ప్రధాన పుర్తక దుకాణాలు

వెన్నముద్దలు
రచన: డా. పత్రిపాక మోహన్
వెల: రూ. 60/-
ప్రచురణ: గంగ ప్రచురణలు - సిలసిల్
ప్రతులకు: 5-4-47, పత్రిపాక ఫ్లైట్, సిలసిల్, రాజన్న
సిలసిల్, తెలంగాణ. ఫోన్: 9966 229548.
మరియు ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

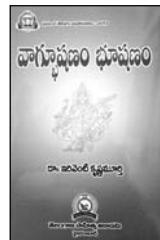
బతుకమ్మ సంబరాలు
రచన: నూనె రాజేశం ముదిరాణ్
ప్రతులకు: కల్పచర్చ (సింటసిలకాలనీ),
కమల్ పూర్వీ, మండలం, కరీంనగర్ జిల్లా
ఫోన్: 9704875222

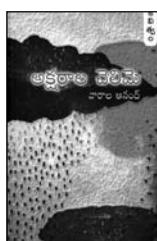
ఎద్దులు త్రయం
రచన: ఏతా చంద్రయ్య
వెల: రూ. 150/-
ప్రచురణ: భారతీ ప్రచురణలు - సిద్ధివేట
ప్రతులకు: ఇం.నెం.4-4-11, సిర్పూర్,
సిద్ధివేట. ఫోన్: 09391205299,
నవ చైతన్య, నవోదయ పుస్తక కేంద్రాలలో

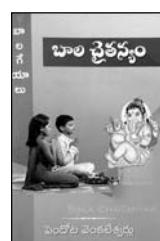
దాక్షర్ చింతకింది రాములు పద్మతాలి
(సాహిత్య)
సంపాదకులు: రంకిరిష్టి చంద్రశేఖర్
ప్రచురణ: శ్రీ వెంకట్ అరవింద్ పణ్ణేషన్
ప్రతులకు: డా. సి.పొ.వీ.రాములు, మొరటి అంతస్తు,
గాంధీ జ్ఞాన మందిర్, యోగ కేంద్రం, కిరీ

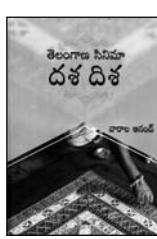
వాగ్స్థాపణం భూపణం
రచన: డా. ఇలవెంబి కృష్ణమూర్తి
ప్రచురణ: తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
ప్రతులకు: తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
కళాభవన్, రహింద్రభారతి, హైదరాబాద్

అక్కాల చెలిమె
రచన: వారాల అనంద్
వెల: రూ. 100/-
ప్రచురణ: ప్రోజెక్ట్ పాయిటీ ఫోరం
ప్రతులకు: ఇం.నెం.8-4-641, హానుమాన్ నగర్,
కరీంనగర్. ఫోన్: 9440501281
మరియు ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

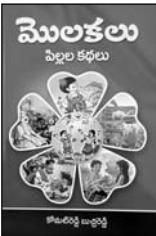
బాల ప్రైవేట్ ప్రయాణం
రచన: పెందోట వెంకటేశ్వర్రు
వెల: రూ. 40/-
ప్రచురణ: శ్రీవాసి సాహిత్య పరిషత్
ప్రతులకు: ఇం.నెం.15-90,
హానుమాన్ నగర్, సిద్ధివేట
ఫోన్: 9440524546

తెలంగాణ సినిమా దశ దిశ
రచన: వారాల అనంద్
వెల: రూ. 120/-
ప్రచురణ: ప్రోజెక్ట్ పాయిటీ ఫోరం
ప్రతులకు: ఇం.నెం.8-4-641, హానుమాన్ నగర్,
కరీంనగర్. ఫోన్: 9440501281
మరియు ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

జగద్గీత
రచన: సీలకంఠ పాండురంగ
వెల: రూ. 10/-
ప్రచురణ: సాహిత్య వికాసమండలి, సిద్ధివేట
ప్రతులకు: సీలకంఠ పాండురంగము,
అంద్రోపన్యాసకులు, సంకరంపేట పోస్టు, మెడక్
జిల్లా - 502271

మొలకలు
రచన: కోమచిరెడ్డి బుట్టిరెడ్డి
వెల: రూ. 75/-
ప్రచురణ: అరుణ పజ్జికేఫ్స్
ప్రతులకు: ఇ.నెం. 5-11-236/2, శాంతినగర్,
నల్గొండ, ఫోన్: 9441561655
మరియు ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

వైశ్వలభాల
కవయిత్రి: వులమళ్ళీ సునంద
వెల: రూ. 10/-
ప్రచురణ: బందారు పజ్జికేఫ్స్
ప్రతులకు: సాహితీలోగి, 11-10-694/5,
బర్మాన్స్పురం, భాష్మం
సెల్: 94418 15722

అష్టరమాల
రచన: ఎండ లక్ష్మి
వెల: రూ. 50/-
ప్రచురణ: జాతీయ సాహిత్య పరిషత్
ప్రతులకు: ఇ.నెం. 18-11, శివాజీనగర్,
పంచముఖ హానుమాన్ దేవాలయము దగ్గర,
సిద్ధిపేట. ఫోన్: 8466850674.

అక్షరాలతో ఆట
రచన: డా. సిలి
వెల: రూ. 125/-
ప్రచురణ: శశిరామ్ పజ్జికేఫ్స్
ప్రతులకు: అన్నపురాన పుస్తక కేంద్రాలు

భోతికవాది
ప్రధాన సంపాదకులు: డా. మలయ్లీ
వెల: రూ. 20/-
ప్రచురణ: తె.నా.స. కలీంనగర్
ప్రతులకు: 1-113/7, రేక్కు, వేమసంగర్,
కలీంనగర్-505 451
ఫోన్: 9866546220

పుస్తక పరిచయం

పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పారకులకు పరిచయం ప్రతినెలా చేస్తున్నాం. ఈ వేదిక ద్వారా పారకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రచురణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను మా చిరునామాకు పంపించారి. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రోధాన్యం.

మొబైల్: 9030626288

“బాల చెలిమి” కోసం రచనలకు ఆహారం

చిల్డ్రన్ ఎడ్యూకేషన్ అకాడమీ ఆధ్వర్యంలో యం.వేదకుమార్ సంపాదకత్వంలో గతంలో వెలువడిన బాలల పత్రిక ‘బాల చెలిమి’ని తిరిగి పునరుద్ధరించామని తెలియజేయడానికి సంతో షిస్టున్నాం. బాలలలో సృజనాత్మకతను పెంచి విజ్ఞాన, వినోద, వికాసాలను అందించాలన్న లక్ష్యంతో ముందుకు సాగే ‘బాల చెలిమి’ బాలల పత్రికలో ప్రచురణకు కథలు, గేయాలు, కవితలు, సైచ్చలు, వ్యాసాలు, పొడుపుకథలు, సామేతలు, జాతీయాలు వంటివి పంపాలని రచయితలను కోరుతున్నాం. అదేవిధంగా బాలచెలిమిని www.balachelimi.in వెబ్సైట్లో కూడా చూడవచ్చు.

-(యం. వేదకుమార్), ఎడిటర్

మీ రచనలు మాకు పంపవలసిన చిరునామా:

ఎడిటర్, “బాలచెలిమి”, చంద్రం, 3-6-712/2, ట్రైట్ నెం: 12, హిమాయత్ నగర్, హైదరాబాద్ -500029, తెలంగాణ.

మొబైల్: 9030626288 ఇమెయిల్: chelimihyd@gmail.com

వెబ్సైట్: www.balachelimi.in

స్వాల్మీ రేడియో సిర్కాపణాపై

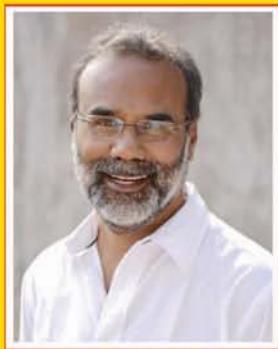
విద్యార్థులకు శిక్షణ

‘బాలచెలిమి’, స్వాల్మీ రేడియో సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో గాలి ఉదయ్య కుమార్, అరుణల పర్యవేక్షణలో హైదరాబాద్ పరిధిలోనే ప్రభుత్వ మరియు ప్రయివేట్ పారశాలలకు చెందిన విద్యార్థులకు 2018 జనవరి 22 నుండి 24 వరకు మాడు రోజుల పాటు స్వాల్మీ రేడియో’

ప్రసారాల నిర్వహణాపై శిక్షణను ఆక్ష్యఫర్డ్ క్రామర్ స్వాల్మీ వీధి 13, హిమాయత్ నగర్లో ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఈ శిక్షణకు 50 మంది విద్యార్థులను అంటే ఒక్కాక్కు పారశాల నుండి 5గురు, ఒక టీచర్ ఎంపికవుతారు. శిక్షణ పొందిన విద్యార్థుల కార్యక్రమాలను స్వాల్మీ రేడియోలో నిరంతరం ప్రసారం చేయడమే కాకుండా వెబ్సైట్లో కూడా ఉండవం జరుగుతుంది. శిక్షణలో భాగంగా విద్యార్థుల నుంచి వచ్చిన కథలు, నాటకాలు, గేయాలు బాలచెలిమి మాసపత్రికలో నెల నెలా ప్రచురిస్తాం.

ఆస్క్రిప్టిక్ గల పారశాలలు పేరు నమోదు చేసుకునేందుకు రాణ్ కుమార్ ను సంప్రదించవల్సిన ఫోన్ నంబర్: 999590 20519.

Photographer:
Ravi Reddy

తన కంటీకేళం చూసిన ద్వారాల్ని
అపురూపంగా ఏర్పారించే స్వజనశీలి .

ప్రతి ఓటోలో తనదైన

మురుసు చూసి స్వజనాత్మక సామర్థ్యాలను

ఫోలోగ్రఫీ రంగానికి దాలిచెబుత్తాడు

అత్యుత్తమ ఫోలోగ్రఫర్, జన జీవనంలోని

విభాగ పార్శ్వాలక్ష తన లంతర్లని

భావుకతను దీర్చిని నిరంతర క్షేప చేస్తున్న

నివ్వలను, మళ్ళీ మళ్ళీ చూడాలామించే

అయిదైన ఫోలోలకు సర్వన

చెరునామా ఉపరిది.

ప్రత్యేక కథనం లేపి పేజీల్లో

I go to **Oxford (ogs)**
to learn life!

Oxford
Grammar School

13TH STREET, HIMAYATNAGAR, HYD.

CBSE & SSC

**RECONNECTING
CHILDREN WITH NATURE**

Phone: 040-27636214, Mobile: 9959612345,
email: ogshyd@gmail.com
website: www.oxfordgrammarschool.com